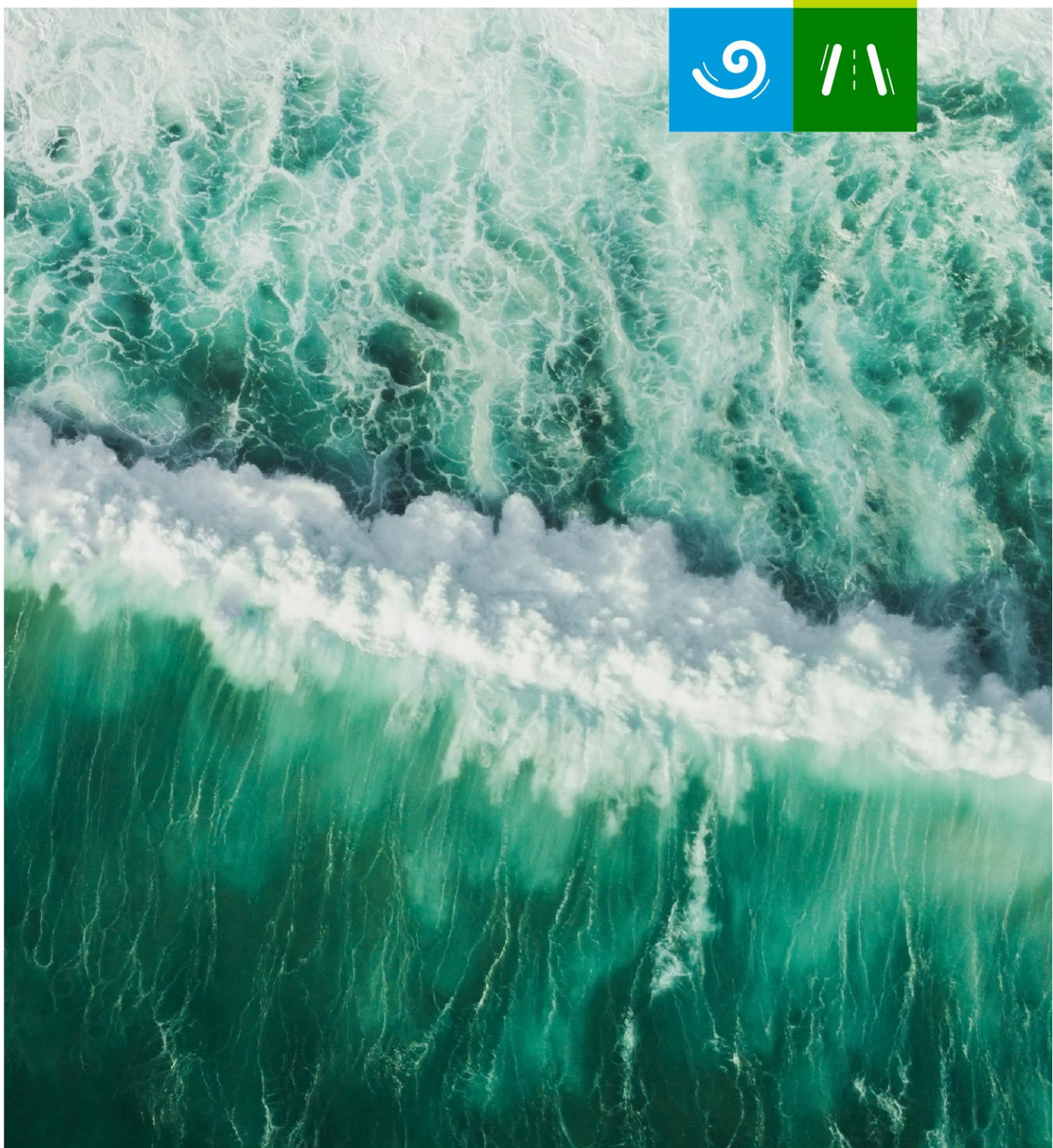

ONDE

TWORZYMY ENERGIĘ JUTRA

GRUPA ONDE
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZA 2023 R.

O ile nie wskazano inaczej, informacje zawarte w sprawozdaniu odnoszą się do całej Grupy Kapitałowej ONDE

**20
23**

SPIS TREŚCI

LIST ZARZĄDU ONDE S.A.	4
WYBRANE DANE FINANSOWE	6
GRUPA ONDE: LICZBY OKRESU	8
PODSUMOWANIE 2023 ROKU	9
1 DZIAŁALNOŚĆ GRUPY ONDE	12
1.1 GRUPA ONDE	12
1.1.1 KRÓTKO O GRUPIE	12
1.1.2 ZATRUDNIENIE	13
1.1.3 MODEL ZARZĄDZANIA I STRUKTURA GRUPY	13
1.1.4 STRATEGIA ROZWOJU ONDE	15
1.1.5 ŹRÓDŁA ZAOPATRZENIA (DOSTAWCY) I RYNKI ZBYTU (ODBIORCY)	17
1.2 DZIAŁALNOŚĆ SEGMENTÓW	17
1.2.1 SEGMENT „BUDOWNICTWO W SEGMENTIE OZE”	18
1.2.2 SEGMENT BUDOWNICTWA DROGOWO-INŻYNIERYJNEGO	23
1.2.3 SEGMENT „POZOSTAŁE”	24
1.2.4 SEGMENT „PROJEKTY OZE”	24
1.3 OTOCZENIE BIZNESOWE I MAKROEKONOMICZNE	26
1.3.1 OTOCZENIE REGULACYJNE	26
1.3.2 WSKAŹNIKI GOSPODARCZE	29
1.3.3 KONIUNKTURA SEKTORA BUDOWLANEGO	30
1.3.4 PERSPEKTYWY RYNKOWE	30
2 WYNIKI FINANSOWE	32
2.1 WYBRANE DANE FINANSOWE GRUPY ONDE	32
2.2 PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE GRUPY ONDE	34
2.3 SYTUACJA FINANSOWA GRUPY ONDE	35
2.4 WYNIKI SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI GRUPY ONDE	36
2.5 WYBRANE DANE FINANSOWE ONDE S.A.	38
2.6 FINANSOWANIE, ZADŁUŻENIE, PORĘCZENIA I GWARANCJE	40
2.7 PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA I PERSPEKTYWY	44
3 ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	48
3.1.1 RYZYKO ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ GRUPY	48
3.1.2 RYZYKO ZWIĄZANE Z OTOCZENIEM GRUPY	50
3.1.3 ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM GRUPY	51
4 ŁAD KORPORACYJNY	53
4.1 ZBIÓR ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO	53
4.2 STATUT	56
4.3 WŁADZE SPÓŁKI	57
4.3.1 ZARZĄD	57

4.3.2	ZASADY DZIAŁANIA ZARZĄDU EMITENTA.....	59
4.3.3	RADA NADZORCZA.....	60
4.3.4	KOMPETENCJE RADY NADZORCZEJ.....	62
4.3.5	ZASADY DZIAŁANIA RADY NADZORCZEJ.....	63
4.3.6	KOMITETY RADY NADZORCZEJ	63
4.4	WALNE ZGROMADZENIE	65
4.4.1	KOMPETENCJE WALNEGO ZGROMADZENIA.....	65
4.4.2	UCZESTNICTWO I GŁOSOWANIE	66
4.5	AKCJE ONDE	66
4.5.1	REJESTRACJA ZMIAN STATUTU ONDE, W TYM OBNIŻENIA KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO SPÓŁKI...	66
4.5.2	AKCJONARIAT	67
4.5.3	STAN POSIADANIA AKCJI PRZEZ CZŁONKÓW ORGANÓW SPÓŁKI	68
4.5.4	KURS AKCJI	69
4.6	REKOMENDACJA ZARZĄDU DOTYCZĄCA DYWIDENDY	69
4.7	WYNAGRODZENIA.....	70
4.7.1	POLITYKA WYNAGRODZEŃ.....	70
4.8	DZIAŁALNOŚĆ SPONSORINGOWA.....	74
4.9	SYSTEMY KONTROLI WEWNĘTRZNEJ I ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W PROCESIE SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	74
5	POZOSTAŁE INFORMACJE	75
5.1	ISTOTNE POSTĘPOWANIA	75
5.2	ZDARZENIA NIETYPOWE	75
5.3	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	75
5.4	INFORMACJE O POWIĄZANIACH ORGANIZACYJNYCH LUB KAPITAŁOWYCH Z INNYMI PODMIOTAMI I OKREŚLENIE GŁÓWNYCH INWESTYCJI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.....	76
5.5	ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	76
5.6	AUDYTOR.....	78
5.7	OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH.....	80
5.8	SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI W FORMIE JEDNEGO DOKUMENTU	80
	SŁOWNIK POJĘĆ I SKRÓTÓW.....	81
	SPIS TABEL I WYKRESÓW	83
	OŚWIADCZENIE ZARZĄDU ONDE S.A.	85

LIST ZARZĄDU ONDE S.A.

Drodzy Akcjonariusze, Szanowni Państwo,

Rok 2023 był udanym okresem dla Grupy ONDE. Jesteśmy zadowoleni z wyników biznesowych i finansowych. Dlatego już na początku listu otwierającego nasz raport roczny chcemy serdecznie podziękować menedżerom i pracownikom oraz wszystkim naszym biznesowym partnerom za zaangażowanie i zaufanie, którym nas obdarzacie. To dzięki Wam Grupa ONDE stale się rozwija i jest jednym z liderów branży budownictwa odnawialnych źródeł energii i ich rozwoju w Polsce.

Jesteśmy największym wykonawcą inwestycji w OZE pod względem łącznej wielkości zrealizowanych projektów wiatrowych na polskim rynku. W naszej historii uczestniczyliśmy lub uczestniczymy w realizacjach ponad 400 farm wiatrowych i fotowoltaicznych o mocy ponad 4 GW, z czego ponad 3 GW już produkuje zieloną energię. Wybudowaliśmy ponad 1 300 fundamentów pod turbiny wiatrowe. Oznacza to, że co trzeci wiatrak w Polsce powstał z naszym udziałem. Koncentrujemy się jednak na jakości, a nie na ilości projektów. To jest i pozostanie naszym priorytetem na ścieżce rozwoju naszej Grupy.

W 2023 r. obok projektów realizowanych dla inwestorów koncentrowaliśmy się na rozwoju segmentu własnych projektów OZE. Dlatego w minionym roku do Zarządu ONDE dołączył posiadający duże doświadczenie zawodowe Marek Marzec, który będzie kontynuował rozbudowę obszaru i zespołu zajmującego się developmentem. Jesteśmy bowiem przekonani, że realizacja projektów własnych przynosi korzyści w kilku wymiarach strategicznych. Obok osiągania zakładanej rentowności, pozwala na bardziej efektywne wykorzystanie naszych zasobów. Własny portfel zleceń to także przeciwwaga do faz cyklu koniunkturalnego, np. okresowo niższego backlogu.

Ze szczególną satysfakcją odnotowujemy więc pomyślną serię sprzedaży projektów, w tym realizowanych w modelu *develop, build and sell*. Sukces sprzedaży elektrowni fotowoltaicznej „Cyranka” o mocy 18 MW, a także sprzedaż – już w 2024 r. – naszych udziałów w Farmie Wiatrowej „Szybowice” o mocy 37,4 MW i projektów fotowoltaicznych o łącznej mocy 23,1 MW potwierdziły, że realizujemy długoterminowe cele, które postawiliśmy sobie przed giełdowym debiutem.

W 2023 r. nasza Grupa wypracowała przychody na poziomie 1 084 mln zł. Ponad 72% tych przychodów stanowiły przychody z budownictwa OZE. W 2023 r. zysk Grupy na poziomie EBITDA wyniósł ponad 57 mln zł, czyli był blisko dwukrotnie wyższy niż rok wcześniej. Wzrósł także zysk netto – do ponad 33 mln zł. Do tak solidnych wyników przyczyniła przede wszystkim realizacja kontraktów zawartych w II połowie 2022 r. i w 2023 r. (kontrakty zawarte przed wybuchem wojny w Ukrainie były dostosowane do ówczesnych realiów rynkowych), jak również sprzedaż udziałów w spółce Cyranka Sp. z o.o.

W 2023 r. zakończyliśmy realizację 11 projektów wiatrowych i 70 projektów farm fotowoltaicznych o łącznym potencjale wytwórczym na poziomie niemal 0,5 GW. Rozpoczęliśmy zaś realizację 5 farm wiatrowych o mocy ok. 289 MW i 12 farm fotowoltaicznych o mocy ok. 244 MW. W rok 2024 weszliśmy z portfelem zleceń od podmiotów zewnętrznych o łącznej wartości 673 mln zł.

Grupa ONDE, realizując swoje działania, harmonijnie wpisuje się w globalny trend zrównoważonego rozwoju. Dlatego w naszej misji wskazujemy na partycypację w realizacji wizji neutralnej dla klimatu gospodarki, z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Jesteśmy bowiem świadomi oddziaływania tego megatrendu na naszą organizację, ale także wpływu naszej działalności na otoczenie.

Analizujemy również wpływ szans i ryzyk związanych z trendem zrównoważonego rozwoju na działalność biznesową, strategię i plany w krótkim i długim horyzoncie. Zidentyfikowaliśmy ryzyka społeczne, środowiskowe, pracownicze oraz związane z prawami człowieka i korupcją. W ONDE intensywnie działa multidyscyplinarny zespół ESG. W 2023 r. wprowadziliśmy do stosowania m.in. Kodeks Etyki oraz Politykę praw człowieka i praw pracowniczych. Ich wdrożenie zapewniło jasne i czytelne ramy działania zarówno dla pracowników i naszej spółki jako pracodawcy, jak i dla naszych dostawców. Od lat czerpiemy dumę z faktu, że w naszej organizacji obowiązuje Zintegrowany System Zarządzania Środowiskowego i BHP, a także z tego, że ONDE posiada wpis do rejestru europejskiego systemu ekozarządzania i audytu EMAS, który uzyskało w 2021 r. jako pierwsza w Polsce spółka z branży OZE.

Uważnie monitorujemy również zmiany zachodzące w regulacjach. W 2023 r. odnotowaliśmy pozytywne zmiany w legislacji, takie jak zmiany na rzecz systemowego wdrożenia cable pooling i nowelizacja ustawy odległościowej. Na efekty tych zmian trzeba będzie jednak poczekać.

Z tego względu choć rynek krajowy jest naszym rynkiem podstawowym, ale cały czas szukamy możliwości, aby rozwijać się również poza Polską. W takim procesie kluczowe jest gruntowne przygotowanie się do ekspansji – to m.in. gruntowna analiza lokalnych przepisów, uwarunkowań działania sektora w danym kraju, poznanie klientów, podwykonawców i kultury biznesowej. Dlatego do ekspansji na rynki zagraniczne podchodzimy rozważnie i elastycznie, przedkładając nasze strategiczne interesy nad doraźne efekty.

Jeszcze raz dziękujemy wszystkim pracownikom oraz współpracownikom, których praca i zaangażowanie przyczyniają się do rozwoju ONDE.

Paweł Średniawa

Prezes Zarządu

Piotr Gutowski

Wiceprezes Zarządu

Marcin Szerszeń

Wiceprezes Zarządu

Marek Marzec

Wiceprezes Zarządu

WYBRANE DANE FINANSOWE

Dane skonsolidowane (dla Grupy ONDE)

Wyszczególnienie

w tys. zł

	Na dzień / 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2023 r.	Na dzień / 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2022 r.
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	1 083 819	1 092 852
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	48 273	21 860
Zysk (strata) brutto	40 435	11 946
Podatek dochodowy	7 042	4 772
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	33 393	7 174
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	143 746	-78 047
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-20 401	-31 080
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-69 151	15 545
Przepływy pieniężne netto, razem	54 194	-93 582
Aktywa razem	661 491	618 019
Kapitał własny	344 318	310 925
Zobowiązania długoterminowe	45 004	51 175
Zobowiązania krótkoterminowe	272 169	255 919
Kapitał zakładowy (w zł)	1 090 255,18	1 100 600,00
Średnia ważona liczba akcji (w szt.)	54 512 759	54 719 655
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	0,61	0,13

Dane jednostkowe (dla ONDE S.A.)

Wyszczególnienie

w tys. zł

	Na dzień / 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2023 r.	Na dzień / 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2022 r.
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	1 072 190	1 141 033
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	41 862	28 303
Zysk (strata) brutto	36 725	22 266
Podatek dochodowy	7 002	4 737
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	29 723	17 529
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	134 583	-74 678
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-9 652	-36 110
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-69 108	16 064
Przepływy pieniężne netto, razem	55 823	-94 724
Aktywa razem	653 188	605 059
Kapitał własny	350 974	321 251
Zobowiązania długoterminowe	30 295	29 035
Zobowiązania krótkoterminowe	271 919	254 773
Kapitał zakładowy (w zł)	1 090 255,18	1 100 600,00
Średnia ważona liczba akcji (w szt.)	54 512 759	54 719 655
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	0,55	0,32

GRUPA ONDE: LICZBY OKRESU

1 084 mln zł

przychody ze sprzedaży w 2023 r., w tym:

787 mln zł

przychody z budownictwa OZE

285 mln zł

przychody z budownictwa drogowo-inżynieryjnego

12 mln zł

przychody z segmentu Pozostałe

57,3 mln zł

wynik EBITDA

5,3%

marża EBITDA

4,5%

marża EBIT

697 MW

moc budowanych farm wiatrowych*

402 MW

moc budowanych farm fotowoltaicznych*

673 mln zł

backlog Grupy (zlecenia na rzecz podmiotów zewnętrznych)*, w tym:

422 mln zł

backlog inwestycji wiatrowych

145 mln zł

backlog inwestycji fotowoltaicznych

106 mln zł

backlog inwestycji drogowo-inżynieryjnych

* Na 31 grudnia 2023 r.

PODSUMOWANIE 2023 ROKU

W 2023 r. Grupa Kapitałowa ONDE (dalej także jako: „Grupa ONDE”, „Grupa”) wykorzystywała potencjał wynikający z dywersyfikacji swojej działalności. Obok segmentów budownictwa OZE oraz działalności w obszarze budownictwa drogowo-inżynierskiego rozwijała segment projektów OZE realizowanych w ramach własnego portfela.

W skład Grupy Kapitałowej ONDE na koniec 2023 r. obok ONDE S.A. wchodziło 28 spółek zależnych.

W 2023 r. ONDE S.A. (dalej także jako: „ONDE”, „Spółka”) zrealizowała sprzedaż 100% udziałów w spółce zależnej Cyranka Sp. z o.o., zaś pozyskane środki Spółka wykorzystwała na realizację kolejnych inwestycji. W lipcu Grupa powiększyła się o dwie spółki celowe, będące właścicielami projektów elektrowni fotowoltaicznych.

Ewolucja portfela projektów własnych miała miejsce również w I kwartale 2024 r. – 8 marca 2024 r., ONDE zawarła umowę sprzedaży udziałów w spółce Farma Wiatrowa Szybowice Sp. z o.o., będącej właścicielem projektu farmy wiatrowej o mocy 37,4 MW, a 15 marca 2024 r. Spółka zawarła umowy sprzedaży 100% udziałów w spółkach zależnych SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. oraz INVEST PV Sp. z o.o., będących właścicielami projektów farm fotowoltaicznych o łącznej mocy 23,1 MW.

Podsumowanie osiągnięć i wyzwań biznesowych

W 2023 r. ONDE zawarła kontrakty w segmentach budownictwa OZE oraz budownictwa drogowo-inżynierskiego o łącznej wartości wskazanej w umowach ponad 1 miliarda złotych.

Zawarte w 2023 r. kontrakty będą realizowane w latach 2023–2027. Wśród nich są:

- farmy wiatrowe o łącznej wartości wskazanej w umowach 507,1 mln zł. Łączny potencjał wytwórczy wynikający z umów zawartych w tym segmencie w ub.r. wynosi 289 MW;
- farmy i instalacje fotowoltaiczne o łącznej wartości wskazanej w umowach 402,7 mln zł. Łączny potencjał wytwórczy wynikający z umów zawartych w tym segmencie w 2023 r. wynosi ok. 246 MW;
- kontrakty w segmencie budownictwa drogowo-inżynierskiego o łącznej wartości wskazanej w umowach 109,2 mln zł.

W raportowanym okresie Spółka zakończyła realizację 11 projektów wiatrowych oraz 70 projektów farm fotowoltaicznych dla swoich klientów, o łącznym potencjale wytwórczym na poziomie ponad 0,5 GW (500 MW). Tym samym na 31 grudnia 2023 r. ONDE osiągnęła ponad 4 GW mocy urządzeń na wszystkich farmach wiatrowych i instalacjach fotowoltaicznych realizowanych od początku swojej działalności.

Do najważniejszych projektów realizowanych przez ONDE w 2023 r. należą:

- budowa drogi S3 na odcinku Legnica (A4) – Lubawka, zadanie IV,
- budowa Farmy Wiatrowej Drzeżewo I-III i Farmy Wiatrowej Drzeżewo IV,
- budowa Farm Fotowoltaicznych na zlecenie spółek z Grupy R.Power,
- budowa trzech Farm Fotowoltaicznych: PV Golczewo, PV Pakość oraz PV Rokietnica na zlecenie spółek należących do QAIR POLSKA S.A.,
- budowa Farmy Wiatrowej Bąków II,
- budowa Farmy Wiatrowej Człuchów,
- budowa czterech projektów Farm Fotowoltaicznych na zlecenie spółek zarządzanych przez Fundusz LORDS LB Asset Management,
- budowa Farmy Wiatrowej Kelme I na terenie Litwy,
- przebudowa DW 152 Świdwin – Połczyn-Zdrój,

Grupa ONDE w raportowanym okresie kontynuowała również rozwój projektów OZE i na 31 grudnia 2023 r. posiadała portfel projektów o łącznej mocy ok. 787 MW, z czego ok. 69 MW to projekty wiatrowe.

Spółka postawiła na rozwój projektów OZE z własnego portfela. Po dniu bilansowym ONDE pozyskała środki na dalsze inwestycje we własne projekty – 12 marca 2024 r. Spółka poinformowała o podpisaniu znaczącej umowy kredytowej z mBank S.A. na finansowanie i refinansowanie projektów OZE.

Podsumowanie wyników finansowych

W 2023 r. Grupa ONDE wypracowała porównywalne r/r przychody w wysokości 1 083,8 mln zł, tj. o 0,8% (9,0 mln zł) niższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Grupa utrzymywała w 2023 r. reżim kosztowy, co przełożyło się na spadek kosztów operacyjnych r/r. Koszty te spadły o 43,7 mln zł (4,3%) r/r, zaś ich spadek przyczynił się do uzyskiwania wyższych marż na realizowanych kontraktach. W efekcie zysk operacyjny (EBIT) osiągnął poziom 48,3 mln zł. i był wyższy o 26,4 mln zł (120,8%) w porównaniu do EBIT w 2022 r.

W 2023 r. zysk Grupy na poziomie EBITDA wyniósł 57,3 mln zł, tj. był o 91,5% (27,4 mln zł) wyższy niż rok wcześniej. Zwiększeniu uległ także zysk netto, który sięgnął 33,4 mln zł i wzrósł o 26,2 mln zł (365,5%). Przyczyniła się do tego przede wszystkim realizacja kontraktów zawartych w II połowie 2022 r. oraz w 2023 r., pozwalających na wygenerowanie wyższych marż (kontrakty zawarte przed wybuchem wojny w Ukrainie były dostosowane do ówczesnych realiów rynkowych), jak również sprzedaż udziałów w spółce zależnej Cyranka Sp. z o.o.

W rezultacie m.in. realizacji projektów w segmentach budownictwa OZE oraz budownictwa drogowo-inżynierskiego, które zostały pozyskane w II połowie 2022 r. oraz w 2023 r., Grupa zanotowała wzrost realizowanych marż. W 2023 r. marża brutto na sprzedaży wyniosła 9,9% (wzrost o 3,2 pp. r/r), marża EBITDA 5,3% (wzrost o 2,6 pp. r/r), marża EBIT 4,5% (wzrost o 2,5 pp. r/r), a marża zysku netto 3,1% (wzrost o 2,4 pp. r/r).

Na 31 grudnia 2023 r. zadłużenie Grupy wyniosło 26,7 mln zł, co stanowi spadek o 68,4% w porównaniu z końcem analogicznego okresu poprzedniego roku. Wynika on z pozyskania środków ze sprzedaży spółki zależnej Cyranka Sp. z o.o., a także z uregulowania należności przez kontrahentów na rzecz ONDE oraz korzystnymi harmonogramami płatności w części realizowanych kontraktów.

Podsumowanie perspektyw rozwoju

Backlog Grupy wynikający ze zleceń od podmiotów zewnętrznych na koniec 2023 r. wynosił 673 mln zł.

Według przygotowanego przez Forum Energii raportu „Transformacja energetyczna w Polsce. Edycja 2023” produkcja z OZE w 2022 r. była rekordowa i wyniosła 36,8 TWh (wobec 30 TWh rok wcześniej). Produkcja energii elektrycznej z OZE przekroczyła po raz pierwszy 20% miks energetyczny w Polsce – wyniosła 20,6%. W 2022 r. polskie elektrownie fotowoltaiczne podwoiły swoją generację, dostarczając o 4 TWh więcej niż rok wcześniej. O jedną piątą więcej energii (3 TWh) dostarczyły także elektrownie wiatrowe.

Na koniec 2022 r. w OZE zainstalowanych było prawie 23,0 GW, co oznacza przyrost o 6 GW (+36% r/r). Moc instalacji fotowoltaicznych stanowiła 53% mocy osiągalnej wszystkich odnawialnych źródeł energii, natomiast farmy wiatrowe stanowiły 40%.

Energetyka wiatrowa

Grupa ONDE działa na dynamicznie rozwijającym się rynku odnawialnych źródeł energii, który jest kluczowym elementem transformacji energetycznej Polski i Europy. Jak wynika z raportu WindEurope, „Energia wiatrowa w Europie: statystyki z 2023 r. i prognozy na lata 2024–2030” nowe moce zainstalowane w 2023 r. w sektorze energetyki wiatrowej w Europie wyniosły 18,3 GW (z czego 79% to elektrownie lądowe), w tym w samej Unii Europejskiej – 16,2 GW.

Krajowy Plan Działań na Rzecz Energii i Klimatu przewiduje zwiększenie mocy instalacji OZE w Polsce do 24 GW w 2030 r. i 37 GW w 2040 r., także wzrost udziału produkcji energii elektrycznej pochodzącej z OZE do 32% i 40% (do 2030 r. i 2040 r.).

Czynnikiem pozytywnym dla perspektyw biznesowych Grupy ONDE jest również nowelizacja Ustawy Odległościowej, która weszła w życie w kwietniu 2023 r. Odejście od tzw. zasady 10H pozwoli w przyszłości na realizację nowych inwestycji w zakresie budowy elektrowni wiatrowych.

Energetyka słoneczna

Energetyka słoneczna (dalej „PV”) w Polsce wciąż rozwija się najszybciej ze wszystkich sektorów OZE. Według raportu Instytutu Energetyki Odnawialnej „Rynek fotowoltaiki w Polsce 2023” w 2022 r. moc instalacji fotowoltaicznych w Polsce wzrosła o 4,7 GW r/r, co oznacza 61% wzrostu tego rynku r/r.

Według szacunków IEO na koniec 2023 r. moc wszystkich zainstalowanych instalacji fotowoltaicznych mogła przekroczyć 18 GW, przy ok. 6 GW przyrostu mocy r/r.

Development

Działalność w obszarze budowy własnych Odnawialnych Źródeł Energii opiera się na modelu *develop, build and sell*. Na 31 grudnia 2023 r. Grupa posiadała projekty własne o łącznej mocy ok. 787 MW, z czego ok. 69 MW to projekty wiatrowe.

Budownictwo drogowe

Istotny dla działalności Grupy w segmencie „Budownictwo drogowo-inżynieryjne” jest kształt rządowych programów infrastrukturalnych, takich jak Program Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2033 r.), w którego ramach realizowane są m.in. projekty budowy i modernizacji dróg.

Rozwój działalności za granicą

Grupa ONDE poszukuje szans na zwiększenie przychodów i dywersyfikację biznesu na rynkach poza Polską. W 2023 r. ONDE realizowało trzy kontrakty na roboty budowlane przy budowie farm wiatrowych na terenie Litwy oraz brało udział w ofertowaniu na realizację kolejnych projektów związanych z robotami przy budowie projektów OZE.

1.1 GRUPA ONDE

1.1.1 KRÓTKO O GRUPIE

Grupa ONDE działa w zdywersyfikowanym modelu biznesowym, którego kluczowymi elementami są: segment budownictwa OZE, uzupełniany przez segment projektów OZE oraz działalność w obszarze budownictwa drogowo-inżynierskiego.

Grupa ONDE posiada ugruntowaną pozycję na rynku budownictwa farm wiatrowych oraz fotowoltaicznych i pozycjonuje się jako największy wykonawca inwestycji w OZE pod względem łącznej wielkości zrealizowanych projektów wiatrowych na polskim rynku. W swoim portfolio ONDE ma ponad 400 projektów OZE (zakończonych albo w trakcie realizacji). Na 31 grudnia 2023 r. ONDE osiągnęła ponad 4 GW mocy urządzeń na wszystkich farmach wiatrowych i instalacjach fotowoltaicznych realizowanych od początku istnienia Spółki.

Obecnie w skład Grupy wchodzi spółka dominująca ONDE, posiadająca bogate doświadczenie w realizacji projektów energetycznych dla segmentu OZE oraz projektów budowy i modernizacji dróg. W skład Grupy na 31.12.2023 r. wchodziło także 28 spółek zależnych: IDE Projekt Sp. z o.o. (dalej „IDE Projekt”) – pracownia wyspecjalizowana w usługach projektowych, ONDE GmbH, założona w celu pozyskiwania zleceń oraz realizacji robót budowlanych i prowadzenia akwizycji firm działających w segmencie OZE na rynku niemieckim, oraz 26 spółek celowych, powołanych do realizacji projektów OZE.

Siedziba Spółki znajduje się w Toruniu, przy ulicy Wapiennej 40. W Toruniu są zlokalizowane również: serwis ONDE, Wytwórnia Mas Bitumicznych oraz pracownia spółki IDE Projekt. Ponadto Spółka posiada Wytwórnię Mas Bitumicznych zlokalizowaną w Koszalinie. Spółka korzysta także z powierzchni biurowych w Warszawie, Gdańsku oraz Wilnie.

Struktura Grupy pozwala na transfer kompetencji między segmentami działalności – zdobywane przez lata doświadczenie w jednym segmencie może być wykorzystywane podczas realizacji projektów w innych obszarach. Ponadto ONDE wykorzystuje korzyści płynące z przynależności do Grupy ERBUD, posiadającej ponad 30-letnie doświadczenie w branży budowlanej w Polsce i rynkach zagranicznych.

W zakresie energetyki wiatrowej działalność skoncentrowana jest na realizacji projektów w formule Balance of Plants (dalej jako „BoP”). Oznacza to, że wykonywane prace obejmują wszystkie roboty budowlane przygotowujące pod instalację turbin wiatrowych poza ich dostawą i montażem. ONDE jest odpowiedzialna za realizację robót elektroenergetycznych, w tym projekty i budowę stacji elektroenergetycznych oraz linii kablowych średniego i wysokiego napięcia. Spółka projektuje i wykonuje fundamenty, drogi dojazdowe do farm oraz place manewrowe. ONDE może również pochwalić się zakończonymi realizacjami farm wiatrowych „pod klucz”, co obejmuje dodatkowo dostawę, montaż oraz uruchomienie elektrowni.

W obszarze farm fotowoltaicznych zakres prac obejmuje wszystkie etapy procesu budowlanego, od sporządzenia projektu wykonawczego, przez wybudowanie dróg dojazdowych, po dostawę i montaż modułów fotowoltaicznych, wykonanie przyłącza kablowego i uruchomienie instalacji farmy fotowoltaicznej. Grupa realizuje większość projektów fotowoltaicznych w formule pod klucz, a także wykonuje projekty instalacji. Ponadto w ramach obszaru PV świadczone są usługi serwisu i utrzymania farm fotowoltaicznych (O&M).

Działalność w segmencie budownictwa drogowo-inżynierskiego uzupełnia źródła przychodów Grupy. Spółka posiada kompetencje do realizowania projektów również w formule projektuj i buduj (design-build). W zakresie budownictwa drogowo-inżynierskiego oraz projektów energetyki odnawialnej Grupa korzysta z aktywów, jakimi są posiadane Wytwórnie Mas Bitumicznych zlokalizowane w Toruniu i w Koszalinie oraz specjalistyczny sprzęt budowlany wykorzystywany w realizowanych projektach (znaczna część robót drogowych wykonywana jest przy użyciu własnego parku maszyn).

Do **segmentu pozostałe** wchodzi przychody Grupy osiągane z pozostałych usług (sprzedaż kruszywa, materiałów budowlanych i produkcji pomocniczej).

W segmencie projektów OZE działalność opiera się o zakup, development, budowę, a następnie sprzedaż projektów (*develop, build and sell*). Rozwój tej gałęzi działalności jest odpowiedzialnością Grupy ONDE na obecne

wyzwania rynkowe. Grupa pozyskuje zarówno projekty na wczesnym etapie rozwoju (greenfield), jak i na bardziej zaawansowanym etapie, czyli projekty posiadające ustalone już warunki przyłączenia do sieci lub pozwolenie na budowę, co oznacza możliwość szybszej komercjalizacji. W obliczu obecnych uwarunkowań rynkowych oraz regulacyjnych Grupa będzie nabywać przede wszystkim projekty na bardziej zaawansowanych etapach rozwoju.

Jednostką dominującą w Grupie ONDE jest ONDE S.A., powstała 25 września 1998 r. Spółka wpisana jest do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000028071 przez Sąd Rejonowy w Toruniu, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego 18 lipca 2001 r.

Głównym przedmiotem działalności Grupy ONDE są budowa farm wiatrowych i fotowoltaicznych (PKD 42.99) oraz roboty związane z budową i remontami dróg (PKD 42.11 Z).

Spółka jest jednostką zależną należącą do Grupy Kapitałowej ERBUD. Podmiotem kontrolującym Spółkę na najwyższym poziomie jest ERBUD S.A.

1.1.2 Zatrudnienie

Grupa ONDE na koniec grudnia 2023 r. zatrudniała 627 osób tj. o 2 (0,3%) mniej w porównaniu ze stanem na koniec grudnia 2022 r. 555 osób było zatrudnionych na podstawie umów o pracę, a 72 na podstawie umów cywilnoprawnych.

Tabela 1 Zatrudnienie w Grupie ONDE

Pracownicy	Stan na 31 grudnia 2023 r.	Stan na 31 grudnia 2022 r.
Grupa ONDE	627	629
ONDE (spółka dominująca), w tym:	596	601
- umowy o pracę (pełnozatrudnieni)	515	508
- umowy o pracę (niepełnozatrudnieni)	11	8
- umowy cywilnoprawne	70	85
ONDE (w przeliczeniu na pełne etaty)	526	516
IDE Projekt	31	28
- umowy o pracę (pełnozatrudnieni)	29	27
- umowy o pracę (niepełnozatrudnieni)	0	0
- umowy cywilnoprawne	2	1
IDE Projekt (w przeliczeniu na pełne etaty)	29	27

1.1.3 Model zarządzania i struktura Grupy

W 2021 r. ONDE zawiązało Grupę Kapitałową ONDE. Jest to efekt realizacji strategii, której jednym z celów jest nabywanie udziałów w spółkach realizujących inwestycje w obszarze energetyki odnawialnej. W grupie kapitałowej ONDE stanowi centrum kompetencyjne w obszarze funkcji strategicznych, administracyjnych, finansowych itp., natomiast działalność poszczególnych spółek z segmentu Odnawialnych Źródeł Energii jest skoncentrowana na realizacji projektu. Dodatkowo w kompetencjach ONDE jest realizacja szerokiego zakresu budów, w szczególności inwestycji OZE. Takie podejście do zarządzania, wraz z odpowiednim podziałem kompetencji, pozwala m.in. na ograniczenie kosztów administracyjnych i wykonawstwa.

W 2023 r. miały miejsce następujące zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej ONDE:

- **29 czerwca 2023 r.** Spółka zawarła z ENGIE Zielona Energia Sp. z o.o. bezwarunkową umowę sprzedaży 100% udziałów w spółce zależnej Cyranka Sp. z o.o., będącej właścicielem dwóch elektrowni fotowoltaicznych zlokalizowanych w Giżycku

Zgodnie z umową wartość Cyranki Sp. z o.o. w formule *enterprise value* została ustalona na kwotę ok. 75,0 mln zł. Ostateczna kwota została skorygowana o wartość kapitału obrotowego netto oraz wartość zadłużenia netto tej spółki – w tym zadłużenia z tytułu kredytów na finansowanie budowy projektów, o zawarciu których Spółka informowała 27 stycznia 2023 r. w raporcie bieżącym nr 5/2023, do spłaty którego zobowiązał się kupujący w ramach transakcji.

Zgodnie z umową przeniesienie tytułu własności do udziałów nastąpiło 30 czerwca 2023 r., z chwilą zapłaty ceny skorygowanej o właściwe korekty oraz spłaty ww. zadłużenia.

- 7 lipca 2023 r. Spółka zawarła umowy przyrzeczone nabycia 100% udziałów w dwóch spółkach celowych: spółce SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. oraz spółce INVEST PV Sp. z o.o. będących właścicielami projektów dwóch elektrowni fotowoltaicznych o łącznej mocy 23 MW (raport bieżący nr 18/2023).

W rezultacie ww. transakcji na 31 grudnia 2023 r. Grupa Kapitałowa ONDE składała się z jednostki dominującej ONDE oraz 28 spółek zależnych – w tym spółek celowych, IDE Projekt Sp. z o.o. (świadczącej usługi projektowe dla budownictwa, w tym OZE) oraz ONDE GmbH.

Ponadto po dniu bilansowym:

- 8 marca 2024 r., Spółka poinformowała o zawarciu umowy sprzedaży udziałów w spółce Farma Wiatrowa Szybowice Sp. z o.o., będącej właścicielem projektu farmy wiatrowej o mocy 37,4 MW oraz o zawarciu znaczącej umowy na generalne i kompleksowe wykonawstwo farmy wiatrowej (raport bieżący nr 4/2024);
- 15 marca 2024 r. Spółka poinformowała o zawarciu umowy sprzedaży i przejściu własności 100% udziałów w spółkach zależnych SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. oraz INVEST PV Sp. z o.o., będących właścicielami projektów farm fotowoltaicznych o łącznej mocy 23,1 MW (raport bieżący nr 7/2024).

Spółki zależne są konsolidowane metodą pełną lub metodą praw własności w przypadku spółek, w których ONDE posiada 50% udziałów.

Tabela 2. Grupa Kapitałowa ONDE na dzień 31 grudnia 2023 r.

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Procent udziałów w spółce	
Udziały posiadane bezpośrednio:				
1	Devoze Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
2	Elektrownia DEPVPL 22 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
3	Farma Wiatrowa Szybowice Sp. z o.o.	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%
4	FW Gumienice Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
5	IDE Projekt Sp. z o.o.	Toruń	usługi projektowe	100,00%
6	INVEST PV Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
7	KWE Sp. z o.o.	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%
8	ONDE GmbH ¹	Düsseldorf	pozyskiwania zleceń oraz realizacji robót budowlanych i prowadzenia akwizycji firm działających w segmencie OZE na rynku niemieckim	100,00%
9	Park Lewałd Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
10	Park Słoneczny Ciechanów Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
11	PV Kałużbia 2 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
12	PV Szczepanów Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
13	Solar Kazimierz Biskupi Sp. z o.o.	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%
14	Solar Serby Sp. z o.o.	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%
15	SPV Czerwona Woda Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
16	WTL20 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
17	WTL40 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
18	WTL50 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
19	WTL80 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
20	WTL100 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
21	WTL120 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
22	WTL130 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
23	WTL140 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
24	WTL150 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%

¹ W IV kwartale 2023 r. nastąpiła zmiana nazwy spółki z ONDE Beteiligungs GmbH na ONDE GmbH.

25	WTL160 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
26	WTL170 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
27	WTL210 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%
28	WTL270 Sp. z o.o.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%

Wartość udziałów posiadanych przez ONDE w spółkach została opisana w nocie 6.10 jednostkowego sprawozdania finansowego ONDE za 2023 r.

1.1.4 Strategia rozwoju ONDE

Misja

Świadczenie najwyższej jakości usług budowlanych oraz rozwój działalności na rynku budownictwa dla OZE w celu wspierania polskiej transformacji energetycznej, a w konsekwencji partycypacja w realizacji wizji neutralnej dla klimatu gospodarki, z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cel strategiczny

Tworzenie wartości dla akcjonariuszy poprzez zapewnienie dalszego wzrostu Grupy, umocnienie jej pozycji jako lidera w zakresie przyjaznych środowisku i nowoczesnych rozwiązań budowlanych dla sektorów energetyki odnawialnej i sektora drogowego w Polsce, jak również dalsze rozszerzenie prowadzonej działalności o zakup i budowę instalacji fotowoltaicznych, a następnie sprzedaż w modelu *develop, build and sell* lub eksploatacja na własny rachunek w tym modelu.

Filary strategii

1 pozycja lidera w budowie farm wiatrowych oraz czołowej pozycji w dynamicznie rozwijającym się segmencie budowy farm fotowoltaicznych w Polsce

2 przewidywany wzrost sektora produkcji zielonej energii, w szczególności produkcji energii wiatrowej i fotowoltaicznej w Polsce w okresie do 2040 r. w związku z realizacją polityki „Europejskiego Zielonego Ładu” oraz „Polityki Energetycznej Polski do 2040 r.”, które przewidują wzrost i wsparcie dla rozwoju farm wiatrowych i fotowoltaicznych w Polsce

3 utrzymanie i dalsze wykorzystanie posiadanych zasobów własnych oraz współpraca z Grupą ERBUD

Strategia Grupy ONDE jest oparta na przewidywanym dalszym rozwoju rynku budownictwa dla OZE, w szczególności farm fotowoltaicznych oraz wiatrowych na lądzie, co pozwoli wykorzystać dotychczasowe doświadczenie oraz czołową pozycję na rynku w Polsce w zakresie realizacji projektów budowy tego typu instalacji. Ponadto przewidywany jest selektywny udział ONDE w realizacji projektów w sektorze infrastruktury drogowej w Polsce jako generalnego wykonawcy w ramach realizacji Programu Budowy Dróg Krajowych oraz projektów drogowych finansowanych ze środków samorządowych.

Strategia Grupy dopuszcza również możliwość uzyskiwania w dłuższej perspektywie przychodów z tytułu sprzedaży energii elektrycznej z instalacji OZE, których właścicielem pozostanie jedna ze spółek Grupy ONDE. Na dzień publikacji Sprawozdania Grupa ONDE nie osiąga przychodów z segmentu projektów OZE.

Cele strategiczne podzielone zostały na dwa horyzonty czasowe:

- cele krótkoterminowe (12–24 miesięcy),
- cele długoterminowe (powyżej 24 miesięcy).

Elementy zawarte w poszczególnych horyzontach czasowych nie są przedstawione w układzie chronologicznym.

Strategia krótkoterminowa

Krótkoterminowa strategia Grupy ONDE zakłada wykorzystanie oczekiwanego dynamicznego wzrostu inwestycji w związku z realizacją polityki energetycznej i klimatycznej w Polsce poprzez dalsze nabywanie i rozwijanie projektów farm fotowoltaicznych w celu ich dalszej odsprzedaży lub pozostawienie części realizowanych

projektów OZE w Grupie ONDE i sprzedaży wytworzonej w nich energii, co może zapewnić Spółce stałe przychody.

Strategia rozwoju w horyzoncie krótkoterminowym obejmuje:

- kontynuację przyjętego modelu biznesowego w oparciu o świadczenie usług budowlanych w segmencie OZE w obszarze energetyki fotowoltaicznej i wiatrowej jako podstawowej, perspektywicznej działalności, jak również kontynuację działalności w segmencie budownictwa drogowo-inżynieryjnego poprzez selektywny dobór i realizację projektów. Na koniec 2023 r. Grupa realizuje kontrakty na budowę farm wiatrowych o mocy 697 MW oraz kontrakty na budowę farm fotowoltaicznych o mocy 402 MW. Strategia zakłada możliwość zwiększenia udziału segmentu budowy instalacji fotowoltaicznych w portfolio w związku ze zwiększeniem liczby projektów i ich mocy. Pozytywny wpływ na perspektywy biznesowe Grupy ONDE będzie mieć liberalizacja Ustawy Odległościowej, która weszła w życie w kwietniu 2023 r. – pozwoli ona w przyszłości na realizację nowych inwestycji w zakresie wznoszenia elektrowni wiatrowych.
- dalsze rozszerzenie działalności w segmencie OZE o obszar realizacji projektów OZE w modelu *develop, build and sell* poprzez zakup oraz inwestowanie w kolejne projekty OZE na różnym etapie ich przygotowania. Grupa zakłada dalszą akwizycję projektów należących do dwóch kategorii, tj. projektów, które w momencie akwizycji są na bardzo wczesnym etapie przygotowania (greenfield), albo projektów znajdujących się na dalszym etapie prac. W obliczu obecnych uwarunkowań rynkowych oraz regulacyjnych Grupa będzie nabywać przede wszystkim projekty na bardziej zaawansowanych etapach rozwoju. Na 31 grudnia 2023 r. Grupa posiadała projekty własne o łącznej mocy ok. 787 MW, z czego ok. 69 MW to projekty wiatrowe;
- rozwój działalności w segmencie budownictwa dla OZE o usługi O&M dla instalacji fotowoltaicznych i wiatrowych. W ramach tej działalności ONDE, w oparciu o swoje doświadczenie w budowie farm wiatrowych i fotowoltaicznych oraz posiadany potencjał, zasoby ludzkie oraz inżynieryjne, świadczy usługi operatorskie i remontowe dla wybudowanych przez nią i sprzedanych farm, a także innych już funkcjonujących farm wiatrowych i fotowoltaicznych.

Ponadto krótkoterminowa strategia w zakresie rozwoju usług O&M zakłada wprowadzenie:

- stałego nadzoru w formie zdalnej nad pracą farm przez dystrybutorów,
- regularnych przeglądów i serwisów dokonywanych przez wykwalifikowanych techników,
- brygady utrzymania, odpowiedzialnej m.in. za utrzymanie terenów zielonych, czystości modułów fotowoltaicznych, a także za monitorowanie stanu dróg i placów na terenie farm.

Strategia długoterminowa

Strategia Grupy ONDE w horyzoncie długoterminowym obejmuje kontynuację działalności w obszarach zdefiniowanych w strategii krótkoterminowej oraz potencjalne dalsze rozszerzenie działalności w zakresie budowy i eksploatacji farm fotowoltaicznych oraz podjęcie prac w innych segmentach budownictwa związanego z produkcją zielonej energii, w tym:

- podjęcie działalności w zakresie wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej ze zbudowanych przez Grupę instalacji fotowoltaicznych
Działalność ta uzależniona jest od możliwości zakontraktowania i warunków sprzedaży energii elektrycznej z farm fotowoltaicznych w Polsce oraz kosztów pracy i kosztów zakupu elementów instalacji fotowoltaicznych, co jest zależne od postępu technologicznego w tym zakresie. Grupa ONDE zamierza także wykorzystywać elementy wsparcia dostępne w ramach realizacji polityki „Europejskiego Zielonego Ładu” oraz „Polityki Energetycznej Polski do 2040 r.”;
- podjęcie działalności w zakresie budowy instalacji magazynowania energii elektrycznej i ich eksploatacji w oparciu o doświadczenie i kompetencje projektowo-inżynieryjne Grupy ONDE, zdobyte przy realizacji innych projektów związanych z infrastrukturą sektora elektroenergetycznego w Polsce
Rozpoczęcie takiej działalności jest uwarunkowane rozwojem nowoczesnych technologii magazynowania energii i ich dostępności oraz powszechności.

- ubieganie się o kontrakty na realizację instalacji energetyki wiatrowej i fotowoltaicznej na rynkach zagranicznych, w szczególności w krajach należących do Unii Europejskiej, realizujących politykę Europejskiego Zielonego Ładu

Grupa może ubiegać się o kontrakty poza Polską w oparciu o własne doświadczenie i kompetencje oraz przy wykorzystaniu wsparcia i kompetencji na rynkach zagranicznych Grupy ERBUD.

1.1.4.1 Przegląd opcji strategicznych

W 2022 r. Zarząd Spółki podjął decyzję o rozpoczęciu przeglądu opcji strategicznych w zakresie rozwoju portfela projektów w obszarze energetyki odnawialnej (raport bieżący nr 34/2022).

W trakcie przeglądu rozważane były różne opcje strategiczne, w tym w szczególności: pozyskanie partnera strategicznego lub finansowego, zawarcie partnerstwa strategicznego lub utworzenie joint venture z partnerem strategicznym, w tym z uwzględnieniem potencjalnej odsprzedaży udziałów w takich projektach na rzecz partnera i/lub objęcia udziałów nowej emisji w takich projektach przez partnera. W ramach dotychczasowego procesu przeglądu opcji strategicznych Zarząd nie rozważał przeprowadzenia emisji akcji Spółki.

Przegląd ma na celu wybór najkorzystniejszego sposobu realizacji długoterminowej strategii rozwoju Spółki nakierowanej na tworzenie wartości dla akcjonariuszy oraz umacnianie pozycji Spółki jako jednego z liderów w sektorze energetyki odnawialnej w Polsce przy jednoczesnym uwzględnieniu aktualnych uwarunkowań makroekonomicznych i politycznych wpływających na koszty i warunki pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Na dzień publikacji Sprawozdania nie zostały podjęte żadne decyzje związane z wyborem konkretnej opcji strategicznej oraz nie ma pewności, czy i kiedy taka decyzja zostanie podjęta przyszłości. Zarząd ONDE informuje, że na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania sprzedaż projektów w formule *project by project* pozwala na wygenerowanie sumarycznie najwyższej stopy zwrotu z zainwestowanego kapitału. Tak pozyskany kapitał będzie przeznaczany na kolejne inwestycje.

1.1.5 Źródła zaopatrzenia (dostawcy) i rynki zbytu (odbiorcy)

Prowadzona przez Grupę działalność wymaga zaopatrywania się u dostawców zewnętrznych i współpracowania z podwykonawcami. Głównymi produktami, wykorzystywanymi w realizowanych projektach są stal, paliwa, beton, miedź, aluminium, asfalt, kruszywa oraz energia elektryczna. Asortyment dokonywanych zakupów jest ściśle uzależniony od charakteru i potrzeb realizowanych przez Spółkę umów.

ONDE posiada 100% udziałów w IDE Projekt w celu zwiększenia efektywności oraz uzyskania oszczędności w ramach Grupy przy projektowaniu i budowaniu instalacji OZE. Dodatkowo do kluczowych aktywów w ramach spółki należą Wytwórnice Mas Bitumicznych w Koszalinie i Toruniu. Spółka w swojej działalności wykorzystuje efekty synergii wynikające z łączenia świadczenia usług w zakresie budownictwa dla OZE ze świadczeniem usług budownictwa drogowo-inżynierskiego.

Do realizacji projektów farm PV Grupa pozyskuje moduły fotowoltaiczne oraz inwertery, głównie od zagranicznych dostawców. W przypadku realizacji na zlecenie inwestora coraz częściej w takich projektach dostawa modułów pozostaje po stronie zlecającego.

Głównymi odbiorcami usług Grupy są inwestorzy, realizujący projekty budowy farm wiatrowych i fotowoltaicznych. ONDE wykonuje kompleksowe roboty budowlane zarówno dla potentatów sektora energetycznego, jak również mniejszych, prywatnych inwestorów.

Zgodnie z długoterminową strategią Spółka zakłada perspektywę osiągania przychodów na rynkach zagranicznych w przyszłych okresach.

1.2 DZIAŁALNOŚĆ SEGMENTÓW

Grupa Kapitałowa ONDE prowadzi działalność w oparciu o następujące segmenty:

- segment „Budownictwo w segmencie odnawialnych źródeł energii” (dalej „Budownictwo OZE”), który dzieli się na trzy obszary:
 - realizacja kontraktów dla branży farm wiatrowych,
 - realizacja kontraktów dla branży farm fotowoltaicznych,
 - serwis i utrzymanie farm fotowoltaicznych (O&M),

- segment „Budownictwo drogowo-inżynieryjne”,
- segment „Pozostałe”, do którego zalicza się pozostałe usługi świadczone przez Grupę (sprzedaż kruszywa, materiałów budowlanych i produkcja pomocnicza).

Dodatkowo Grupa ONDE rozwija projekty OZE na własny rachunek (dalej jako segment „Projekty OZE”). Jednak ze względu na fakt, że na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania z działalności Grupy ONDE za 2023 r. (dalej „Sprawozdanie”) nie osiąga ona przychodów ze sprzedaży energii, segment ten nie został wydzielony jako segment operacyjny i nie jest osobno prezentowany w sprawozdaniach finansowych Grupy ONDE i ONDE

W 2023 r. ONDE zawarła kontrakty do realizacji w latach 2023–2027 o łącznej wartości wskazanej w umowach 871,1 mln zł oraz 32,7 mln euro (tj. około 148,0 mln zł²) – czyli łącznie ponad 1 mld zł. W przypadku umów konsorcjalnych uwzględniono wartość wynagrodzeń przypadających ONDE

Informacje o zawartym w 2023 r. projekcie FW Kelme I, realizowanym na rynku litewskim dla UAB „Energijos žara”, zawarto w niniejszym Sprawozdaniu w rozdziale 5.2. Zdarzenia nietypowe.

Backlog Grupy na koniec 2023 r. wynosił 673 mln zł i był o 228 mln zł (25,3%) niższy r/r (przy czym projekty z portfela Spółki nie są wliczane w backlog). Spółka pracuje nad pozyskaniem kolejnych projektów do realizacji na rzecz podmiotów zewnętrznych w celu powiększenia portfela zleceń. Jednocześnie planuje rozpocząć prace związane z budową projektów własnych.

Grupa w raportowanym okresie kontynuowała również rozwój projektów OZE i na 31 grudnia 2023 r. posiadała portfel projektów o łącznej mocy ok. 787 MW, z czego ok. 69 MW to projekty wiatrowe. W czerwcu 2023 r. Spółka zrealizowała sprzedaż 100% udziałów w spółce zależnej Cyranka Sp. z o.o., zaś środki wykorzystane zostały na realizację kolejnych inwestycji. W lipcu 2023 r. Grupa powiększyła się o dwie spółki celowe, będące właścicielami projektów elektrowni fotowoltaicznych o łącznej mocy 23 MW: SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. oraz INVEST PV Sp. z o.o.

W grudniu 2023 r. Spółka zawarła z ww. spółkami kontrakty na wykonanie kompleksowych robót elektroenergetycznych i budowlanych dotyczących budowy dwóch farm fotowoltaicznych (raport bieżący nr 30/2023). Łączna wartość obu kontraktów to 46,8 mln zł – kwota ta na 31 grudnia 2023 r. nie wliczała się w wartość backlogu ONDE.

Ponadto po dniu bilansowym 8 marca 2024 r., Spółka poinformowała o zawarciu umowy sprzedaży udziałów w spółce Farma Wiatrowa Szybowice Sp. z o.o. oraz o zawarciu znaczącej umowy na generalne i kompleksowe wykonawstwo farmy wiatrowej (raport bieżący nr 4/2024). Dodatkowe informacje na temat zawartych umów znajdują się w niniejszym Sprawozdaniu w rozdziale 5.5 Zdarzenia po dniu bilansowym.

1.2.1 Segment „Budownictwo w segmencie OZE”

ONDE specjalizuje się w kompleksowych realizacjach budowlanych dla segmentu OZE w obszarach budownictwa instalacji fotowoltaicznych oraz farm wiatrowych. W obu obszarach Spółka może świadczyć wybrane przez klienta usługi procesu budowlanego, realizować projekty w formule BoP i BoS (tj. wszystkie usługi z wyjątkiem dostawy i montażu turbin wiatrowych) albo realizować całość inwestycji na bazie powierzonej dokumentacji w formule EPC (tj. pod klucz).

Dodatkowo w ramach tego segmentu świadczone są usługi O&M (ang. Operations and Maintenance) dla instalacji fotowoltaicznych.

1.2.1.1 Realizowane farmy wiatrowe

W 2023 r. ONDE zawarła kontrakty w segmencie farm wiatrowych o łącznej wartości wskazanej w umowach 390,4 mln zł oraz 25,8 mln euro (tj. około 116,7 mln zł) – tj. łącznie około 507,1 mln zł. Łączny potencjał wytwórczy wynikający z umów zawartych w tym segmencie w 2023 r. wynosi 289 MW.

Więcej informacji o projekcie FW Kelme I realizowanym dla UAB „Energijos žara” zawarto w niniejszym Sprawozdaniu w 5.2. Zdarzenia nietypowe.

² Przeliczeń na złote dokonano po kursie średnim dla EUR/PLN przyjętym dla sprawozdań finansowych za 2023 r., tj. 4,5284.

Ponadto po dniu bilansowym, 8 marca 2024 r., Spółka poinformowała o zawarciu umowy sprzedaży udziałów w spółce Farma Wiatrowa Szybowice Sp. z o.o., będącej właścicielem projektu farmy wiatrowej o mocy 37,4 MW oraz o zawarciu znaczącej umowy na generalne i kompleksowe wykonawstwo farmy wiatrowej (raport bieżący nr 4/2024). Dodatkowe informacje na temat zawartych umów znajdują się w niniejszym Sprawozdaniu w rozdziale 5.5 Zdarzenia po dniu bilansowym.

Poniżej zaprezentowano największe kontrakty w segmencie farm wiatrowych, tj. kontrakty o wartości powyżej 15 mln zł zawarte w 2023 r. i kontrakty, które weszły w życie w okresie od 1.01.2023 r. do dnia publikacji Sprawozdania. W przypadku umów konsorcjalnych uwzględniono wartość wynagrodzeń przypadających ONDE

Tabela 3 Największe kontrakty (o wartości powyżej 15 mln zł) w segmencie FW

Lp.	Data	Samodzielnie / w konsorcjum	Kontrakt	Zleceniodawca	Okres realizacji	Wartość kontraktu (netto)
Umowy podpisane od 1.01.2023 r. do dnia publikacji Sprawozdania:						
1	15.02.2023 r.	ONDE	FW Kelme I	UAB "Energijos žara"	07.2024 r.	25 763 tys. euro
2	06.07.2023 r.	ONDE + P&Q Sp. z o.o.	Budowa FW Głuchów II	ENWIND Sp. z o.o.	09.2024 r.	19 134 tys. zł*
3	08.03.2024 r. (wszedł w życie 20.03.2024 r.)	ONDE	Budowa FW Szybowice	Farma Wiatrowa Szybowice Sp. z o.o.	12.2025 r.	104 516 tys. zł
Umowy podpisane przed 2023 r., które weszły w życie w 2023 r.:						
4	20.11.2020 (wszedł w życie 03.10.2023 r.)	ONDE	Budowa FW Drzeżewo I-III	Eviva Drzeżewo Sp. z o.o.	01.2026 r.	245 834 tys. zł
5	25.11.2020 (wszedł w życie 03.10.2023 r.)	ONDE	Budowa FW Drzeżewo IV	Eviva Lębork Sp. z o.o.	01.2026 r.	111 316 tys. zł

* Wartość kontraktu przypadająca na Grupę ONDE.

W 2023 r. ONDE zakończyło realizację 11 projektów FW o łącznym potencjale wytwórczym na poziomie 323,3 MW.

W raportowanym okresie ONDE realizowała między innymi następujące projekty w tym segmencie³:

- Projekt Drzeżewo I-III

ONDE realizuje dla inwestora Eviva Drzeżewo Sp. z o.o. projekt związany z wykonaniem kompleksowych robót budowlanych dotyczących budowy farmy wiatrowej położonej w województwie pomorskim. Wynagrodzenie ONDE z tytułu umowy wynosi łącznie 245,8 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 10% prac na podstawie umowy głównej.

³ Kwoty wynagrodzeń wskazano zgodnie ze stanem na 31.12.2023 r.

- Projekt Bąków II

Konsorcjum firm ONDE (lider konsorcjum) oraz P&Q Sp. z o.o. realizuje kontrakt na wykonanie kompleksowych prac dotyczących budowy farmy wiatrowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą na terenie województwa opolskiego dla inwestora Altiplano S.A. Wynagrodzenie ONDE wyniesie 132,6 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 94,4% prac na podstawie umowy głównej.

- Projekt Człuchów

ONDE realizuje dla inwestora Great Wind Sp. z o.o. projekt związany z wykonaniem robót budowlanych przy budowie farmy wiatrowej Człuchów. Wynagrodzenie ONDE z tytułu umowy wynosi łącznie 127,5 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 92,2% prac na podstawie umowy głównej.

- Projekt Drzeżewo IV

ONDE realizuje dla inwestora Eviva Lębork Sp. z o.o. projekt związany z wykonaniem kompleksowych robót budowlanych dotyczących budowy farmy wiatrowej położonej w województwie pomorskim. Wynagrodzenie ONDE z tytułu umowy wynosi łącznie 111,3 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 10% prac na podstawie umowy głównej.

- Projekt Kelme I

ONDE realizowała dla inwestora UAB Energijos žara projekt związany z wykonaniem robót fundamentowych i elektrycznych przy budowie farmy wiatrowej na terenie Litwy. Wynagrodzenie ONDE z tytułu zawartych umów wynosi łącznie 25,8 mln euro netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 77,2% prac na podstawie umowy głównej.

Więcej informacji o projekcie FW Kelme I realizowanym dla UAB „Energijos žara” zawarto w niniejszym Sprawozdaniu w rozdziale 5.2. Zdarzenia nietypowe.

- Projekt Dzwola

ONDE realizuje dla inwestora Wind Farm Łada Sp. z o.o. projekt związany z wykonaniem robót budowlanych przy budowie zespołu elektrowni wiatrowych położonych w województwie lubelskim. Wynagrodzenie ONDE z tytułu umowy wynosi łącznie 44,3 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 92,9% prac na podstawie umowy głównej.

- Projekt Racibórz

Konsorcjum firm ONDE (lider konsorcjum) oraz P&Q Sp. z o.o. realizuje kontrakt na wykonanie kompleksowych prac dotyczących budowy farmy wiatrowej Racibórz dla inwestora FEN Sp. z o.o. Wynagrodzenie ONDE wyniesie 34,9 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 86,3% prac na podstawie umowy głównej.

1.2.1.2 Realizowane farmy fotowoltaiczne

W 2023 r. ONDE zawarła kontrakty w segmencie farm fotowoltaicznych o łącznej wartości wskazanej w umowach 371,4 mln zł oraz 6,9 mln euro (tj. około 31,3 mln zł) – tj. łącznie około 402,7 mln zł. Łączny potencjał wytwórczy wynikający z umów zawartych w tym segmencie w 2023 r. wynosi ok. 246 MW.

W ww. łącznej kwocie ujęto kontrakty o wartości 46,8 mln zł zawarte ze spółkami SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. oraz INVEST PV Sp. z o.o. z Grupy ONDE (kwota ta na 31 grudnia 2023 r. nie wliczała się w wartość backlogu ONDE).

Poniżej zaprezentowano największe kontrakty w segmencie farm fotowoltaicznych, tj. kontrakty wartości powyżej 15 mln zł, zawarte w 2023 r. i kontrakty, które weszły w życie w okresie od 1.01.2023 r. do dnia publikacji Sprawozdania.

Tabela 4 Największe kontrakty (o wartości powyżej 15 mln zł) w segmencie PV

Lp.	Data	Samodzielnie / w konsorcjum	Kontrakt	Zleceniodawca	Okres realizacji	Wartość kontraktu (netto)
Umowy podpisane od 1.01.2023 r. do dnia publikacji Sprawozdania:						
1	18.04.2023 r.	ONDE	Dostawa, montaż i uruchomienie systemu fotowoltaicznego obejmującego 4 projekty fotowoltaiczne	Wielkopolskie Elektrownie Słoneczne Sp. z o.o., Elektrownia PV Strefa Sp. z o.o., RRSP 87 Sp. z o.o., Chors 5 Sp. z o.o.	05.2025 r.	98 894 tys. zł
2	05.06.2023 r. (wszedł w życie 20.06.2023 r.)	ONDE	Kompleksowe roboty budowlane przy budowie dwóch elektrowni fotowoltaicznych w formule EPC (z dostawą modułów)	IBC SE PL19 Sp. z o.o.	05.2024 r.	48 229 tys. zł
3	29.12.2023 r.	ONDE	Wykonanie instalacji PV Jelenia Góra I	INVEST PV Sp. z o.o.	06.2024 r.	16 720 tys. zł
4	29.12.2023 r.	ONDE	Wykonanie instalacji PV Jawor	SPV Czerwona Woda Sp. z o.o.	09.2024 r.	30 064 tys. zł
Umowy podpisane przed 2023 r., które weszły w życie w 2023 r.:						
5	7.12.2022 r. (wszedł w życie 27.01.2023 r.)	ONDE	Budowa 3 projektów fotowoltaicznych: PV Golczewo, PV Pakość oraz PV Rokietnica	QPV Golczewo Sp. z o.o., QPV Rokietnica Sp. z o.o., QPV Pakość Sp. z o.o.	03.2024 r.	129 932 tys. zł oraz 5 472 tys. euro

W 2023 r. ONDE zakończyło realizację 70 projektów PV o łącznym potencjale wytwórczym na poziomie 183,3 MW.

W raportowanym okresie ONDE realizowała między innymi następujące projekty w tym segmencie⁴:

- Projekty budowy farm PV dla spółek należących do Grupy R.Power

Dla spółek celowych z Grupy R.Power ONDE realizuje projekt na wykonanie kompleksowych robót budowlanych obejmujących dostawę, instalację, budowę oraz rozruch dla elektrowni fotowoltaicznych w Polsce. Wynagrodzenie z tytułu wszystkich umów głównych wynosi łącznie 161 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 77,3% prac na podstawie umów głównych.

⁴ Kwoty wynagrodzeń wskazano zgodnie ze stanem na 31.12.2023 r.

- Budowa 3 projektów fotowoltaicznych: PV Golczewo, PV Pakość oraz PV Rokietnica

ONDE realizuje umowy na wykonanie kompleksowych robót budowlanych przy budowie trzech elektrowni fotowoltaicznych zlokalizowanych na terenie całej Polski, w formule BoS (tj. bez dostawy modułów). Łączna wysokość wynagrodzenia z tytułu ww. umów wynosi ok. 129 932 tys. zł oraz 5 472 tys. euro netto, tj. ok. 154,8 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 78,5% prac na podstawie umów głównych.

- Dostawa, montaż i uruchomienie systemu fotowoltaicznego obejmującego 4 projekty fotowoltaiczne

ONDE realizuje umowę ze spółkami celowymi (zarządzanymi przez Fundusz LORDS LB Asset Management) na wykonanie kompleksowych robót budowlanych przy budowie 4 projektów farm fotowoltaicznych w formule BoS (tj. bez dostawy modułów). Łączna wysokość wynagrodzenia z tytułu umowy wynosi ok. 98,9 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 53,8% prac na podstawie umowy głównej.

- Projekt Budowa PV Basket MV1

ONDE realizuje umowy na wykonanie kompleksowych robót budowlanych przy budowie dziesięciu elektrowni fotowoltaicznych, zlokalizowanych na obszarze Polski, o łącznej mocy 45,5 MW w formule BoS w ramach umów z 10 spółkami celowymi należącymi w 100% do PAD RES Group B.V. Łączna wysokość wynagrodzenia z tytułu ww. umów wynosi ok. 60,2 mln zł oraz 4,0 mln euro netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 34,0% prac na podstawie umów głównych.

- Projekty budowy farm PV dla spółek należących do Wind Power AS

ONDE realizuje umowy ze spółkami celowymi wchodzącymi w skład norweskiej grupy Wind Power AS na wykonanie kompleksowych robót budowlanych dla elektrowni fotowoltaicznych. Wynagrodzenie z tytułu umów wynosi 67 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 99,5% prac na podstawie umowy głównej.

- Kompleksowe roboty budowlane przy budowie dwóch elektrowni fotowoltaicznych w formule EPC (z dostawą modułów)

ONDE realizuje umowę z IBC SE PL19 Sp. z o.o. na wykonanie kompleksowych robót budowlanych przy budowie dwóch farm fotowoltaicznych w formule EPC (z dostawą modułów). Wynagrodzenie z tytułu umów wynosi ok. 48,2 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 69,9% prac na podstawie umowy głównej.

- Dostawa, montaż i uruchomienie systemu fotowoltaicznego obejmującego 19 projektów fotowoltaicznych

ONDE realizuje 3 umowy ze spółkami celowymi na wykonanie kompleksowych robót budowlanych przy budowie 19 projektów farm fotowoltaicznych w formule BoS (tj. bez dostawy modułów). Wynagrodzenie z tytułu ww. umów wynosi 44,9 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 82,9% prac na podstawie umów głównych.

- Projekt Jawor

ONDE realizuje umowę w formule EPC dla inwestora SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. (ONDE na 31 grudnia 2023 r. posiadała 100% udziałów w spółce) na wykonanie kompleksowych robót elektroenergetycznych i budowlanych przy budowie farmy fotowoltaicznej zlokalizowanej w województwie dolnośląskim. Wynagrodzenie z tytułu umowy wynosi 30,1 mln zł netto (kwota ta na 31 grudnia 2023 r. nie wliczała się w wartość backlogu ONDE). Na 31 grudnia 2023 r. nie wystawiono faktur w związku z realizacją kontraktu.

- Projekt Jelenia Góra

ONDE realizuje umowę w formule EPC dla inwestora INVEST PV Sp. z o.o. (ONDE na 31 grudnia 2023 r. posiadała 100% udziałów w spółce) na wykonanie kompleksowych robót elektroenergetycznych i budowlanych przy budowie farmy fotowoltaicznej zlokalizowanej w województwie dolnośląskim. Wynagrodzenie z tytułu umowy wynosi 16,7 mln zł netto (kwota ta na 31 grudnia 2023 r. nie wliczała się w wartość backlogu ONDE). Na 31 grudnia 2023 r. nie wystawiono faktur w związku z realizacją kontraktu.

1.2.2 Segment budownictwa drogowo-inżynierskiego

ONDE oferuje kompleksowe usługi w zakresie budowy dróg, na które składają się m.in. budowa i remonty dróg, chodników, parkingów, różnorodne roboty bitumiczne i brukarskie, kanalizacyjne i melioracyjne, a także oznakowanie dróg, oświetlenie uliczne, rozbiórki i wyburzenia, sprzedaż mas bitumicznych itp.

W tym segmencie Grupa pracuje również w formule projektuj i buduj (design-build), która zakłada, że wykonawca odpowiada za projekt budowanej inwestycji i pozostałe podejmowane działania aż do oddania budowy do użytku.

W 2023 r. ONDE zawarła kontrakty w segmencie budownictwa drogowo-inżynierskiego o łącznej wartości wskazanej w umowach 109,2 mln zł.

Poniżej zaprezentowano największe kontrakty, tj. kontrakty wartości powyżej 15 mln zł, zawarte w 2023 r. w segmencie budownictwa drogowo-inżynierskiego.

Tabela 5 Największe kontrakty (o wartości powyżej 15 mln zł) w segmencie budownictwa drogowo-inżynierskiego

Lp.	Data	Samodzielnie / w konsorcjum	Kontrakt	Zleceniodawca	Okres realizacji	Wartość kontraktu (netto)
Umowy podpisane od 1.01.2023 r. do dnia publikacji Sprawozdania:						
1	29.03.2023 r.	ONDE	Przebudowa dróg powiatowych nr 3506Z w m. Sarbinowo, 3504Z Sarbinowo – Gąski	Powiat Koszaliński	11.2023 r.	19 488 tys. zł

W 2023 r. ONDE zakończyło realizację 22 projektów w segmencie budownictwa drogowo-inżynierskiego.

W raportowanym okresie Grupa ONDE realizowała między innymi następujące projekty w tym segmencie⁵:

- Projekt S3

ONDE jest stroną konsorcjum, realizującego zadanie polegające na zaprojektowaniu i wybudowaniu drogi S3 Legnica (A4) – Lubawka, odcinka od węzła Kamienna Góra Północ (z węzłem) do granicy państwa, o długości około 15,3 km. Podział kosztów oraz zysków (bądź ewentualnych strat) ustalono w stosunku 50% dla każdego z konsorcjantów. Kwota przychodu partnerów konsorcjum z tytułu kontraktu wyniesie łącznie 899,5 mln zł netto. Do 31 grudnia 2023 r. konsorcjum zafakturowało 99,4% ceny kontraktowej na dzień 31.12.2023 r. na podstawie umowy głównej, zawartej w 2018 r. ze Skarbem Państwa reprezentowanym przez GDDKiA.

- Przebudowa DW 152 na odcinku Świdwin – Połczyn Zdrój - etap I

Dla województwa zachodniopomorskiego ONDE realizuje roboty polegające na przebudowie drogi wojewódzkiej nr 152 na odcinku Świdwin – Połczyn Zdrój – etap I. Wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy wyniesie 61,5 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 48,6% prac na podstawie umowy głównej.

- Prace projektowe i roboty drogowe w trybie zaprojektuj i wybuduj dla zadania pn.: Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 270 Brześć Kujawski – Izbica Kujawska – Koło – Budowa obwodnicy m. Lubraniec

Dla województwa kujawski-pomorskiego ONDE realizuje roboty polegające na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 270. Wynagrodzenie z tytułu umowy wyniesie 50,8 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 87,6% prac na podstawie umowy głównej.

⁵ Kwoty wynagrodzeń wskazano zgodnie ze stanem na 31.12.2023 r.

- Przebudowa ulic i dróg rowerowych – Bulwar Filadelfijski w Toruniu

Dla miasta Toruń ONDE realizuje roboty polegające na przebudowie ulic i dróg rowerowych wokół Starówki ujętej na liście UNESCO – zagospodarowanie Bulwaru Filadelfijskiego. Wynagrodzenie z tytułu umowy wyniesie 40,7 mln zł netto. Na 31 grudnia 2023 r. zafakturowano 51,6% prac na podstawie umowy głównej.

1.2.3 Segment „Pozostałe”

W 2023 r. Spółka nie zawarła kontraktów o wartości powyżej 15 mln zł w segmencie „Pozostałe”.

1.2.4 Segment „Projekty OZE”

Ze względu na fakt, że na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania z działalności Grupy ONDE za 2023 r. nie osiąga ona przychodów ze sprzedaży energii, segment ten nie został wydzielony jako segment operacyjny i nie jest osobno prezentowany w sprawozdaniach finansowych Grupy ONDE i ONDE S.A.

Segment projektów OZE zorientowany jest na rozwijanie projektów fotowoltaicznych oraz wiatrowych do momentu osiągnięcia przez nie statusu gotowości do budowy, a następnie na ich wykonawstwo i dalszą odsprzedaż (model *develop, build and sell*).

Segment rozwijany jest dwuetapowo:

- etap pozyskania projektu OZE – ONDE uzyskuje projekty farm fotowoltaicznych lub wiatrowych na różnym etapie ich przygotowania. Pierwszy rodzaj projektów to takie, które w momencie akwizycji są na bardzo wczesnym etapie przygotowania (greenfield), tj. została podpisana umowa dzierżawy gruntów, natomiast nie zostały wydane decyzje w zakresie warunków przyłączenia do sieci dystrybucyjnej, pozwolenia na budowę, projekty nie wygrały aukcji organizowanej przez URE lub nie mają podpisanej lub zagwarantowanej umowy zakupu energii (PPA). Drugi rodzaj projektów to te bardziej zaawansowane, tj. takie, które mają pozwolenie na budowę.

Grupa ONDE samodzielnie lub we współpracy z innym partnerami realizuje wszystkie kroki niezbędne do skutecznego rozwijania projektów OZE – zabezpiecza odpowiednie prawa, uzyskuje warunki przyłączenia, uzyskuje wymagane decyzje administracyjne i zabezpiecza niezbędną dodatkową infrastrukturę.

- etap sprzedaży rozwiniętych projektów OZE – Grupa może sprzedawać już rozwinięte projekty OZE ostatecznemu inwestorowi poprzez zbycie udziałów w spółkach celowych utworzonych wyłącznie do realizacji projektów OZE.

Na 31 grudnia 2023 r. Grupa posiadała projekty własne o łącznej mocy ok. 787 MW, z czego ok. 69 MW to projekty wiatrowe. Kolejne ok. 267 MW (z czego 69 MW to projekty farm wiatrowych) to inwestycje z projektem i pozwoleniem na budowę. Dalsze około 183 MW to projekty z warunkami przyłączeniowymi i około 337 MW z wnioskiem o ich uzyskanie.

Poniżej przedstawiono kluczowe umowy, zawarte w 2023 r., związane z portfelem projektów własnych Grupy ONDE:

- Sprzedaż 100% udziałów w spółce zależnej Cyranka Sp. z o.o. (raport bieżący nr 15/2023)
Dodatkowe informacje o sprzedaży spółki zależnej znajdują się w niniejszym Sprawozdaniu w rozdziale 1.1.3. Model zarządzania i struktura Grupy. Pozyskane środki wykorzystane zostały do pozyskania kolejnych inwestycji.
- W lipcu 2023 r. Grupa powiększyła się o dwie spółki celowe, będące właścicielami projektów dwóch elektrowni fotowoltaicznych o łącznej mocy 23 MW: SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. oraz INVEST PV Sp. z o.o. (raport bieżący nr 18/2023)
Dodatkowe informacje o nabyciu spółek zależnych znajdują się w niniejszym Sprawozdaniu w rozdziale 1.1.3. Model zarządzania i struktura Grupy.
- 29 grudnia 2023 r. Spółka zawarła dwa kontrakty na wykonanie kompleksowych robót elektroenergetycznych i budowlanych dotyczących budowy dwóch farm fotowoltaicznych o łącznej mocy zainstalowanej 18,72 MW w formule EPC (raport bieżący nr 30/2023)

Kontrakty zostały zawarte z ww. dwiema spółkami jako inwestorami:

- z SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. na budowę farmy fotowoltaicznej o łącznej mocy zainstalowanej 12 MW;
- z INVEST PV Sp. z o.o. na budowę farmy fotowoltaicznej o łącznej mocy zainstalowanej 6,72 MW.

Wynagrodzenie Spółki z tytułu ww. kontraktów oraz termin realizacji budów zostały przedstawione w niniejszym Sprawozdaniu w rozdziale 1.2.1.2 Realizowane farmy fotowoltaiczne.

Ww. spółki zamierzają sfinansować ww. projekty ze środków własnych oraz środków pochodzących z kredytu, o którym ONDE informowała raportem bieżącym nr 29/2023.

W rezultacie na koniec 2023 r. aktualny (projekty nabyte) oraz planowany (projekty zabezpieczone oraz listy intencyjne) portfel projektów składał się z następujących projektów:

Tabela 6 Segment projektów OZE: portfel projektów na 31.12.2023 r.

Typ	Nazwa projektu	PV / Wiatr	Etap transakcji	Etap projektu	Moc przyłączeniowa (MW)	Moc zainstalowana (MW)	Potencjalna komercjalizacja	Udział ONDE (w proc.)
Zakupione	Serby	PV	Umowa przyrzeczona	Pozwolenie na budowę	80	88	2024 r.	50%
Zakupione	Projekty spółek WTL	PV	Umowa przyrzeczona	Wniosek o przyłączenie lub z warunkami przyłączenia	355	355	2025 r.	100%
Zakupione	Kazimierz Biskupi	Wiatr	Umowa przyrzeczona	Pozwolenie na budowę	34,2	34,2	2024 r.	50%
Zakupione	Rejowiec	PV	Umowa przyrzeczona	Pozwolenie na budowę	40	40	2024 r.	100%
Zakupione	Kadłubia I	PV	Umowa przyrzeczona	Pozwolenie na budowę	9,2	9,2	2024 r.	100%
Zakupione	Szczepanów	PV	Umowa przyrzeczona	Pozwolenie na budowę	8	8	2024 r.	100%
Zabezpieczone	Jankowa Żagańska	PV	Umowa przedwstępna	Z warunkami przyłączenia	8	8	2024 r.	100%
Zakupione	Kadłubia II	PV	Umowa przyrzeczona	Pozwolenie na budowę	8	8	2024 r.	100%
Zakupione	Ciechanów	PV	Umowa przyrzeczona	Z warunkami przyłączenia	7	7	2024 r.	100%
Zakupione	Szybowice	Wiatr	Umowa przyrzeczona	Pozwolenie na budowę	37,4	37,4	2024 r.	50%
Zakupione	Park Lewaład	PV	Umowa przyrzeczona	Pozwolenie na budowę	25	32	2024 r.	100%

Zakupione	Włoszakowice	PV	Umowa przyrzeczona	Pozwolenie na budowę	10	10	2024 r.	100%
Zakupione	Kazimierz Biskupi Solar	PV	Umowa przyrzeczona	Z warunkami przyłączenia	150	150	2024 r.	50%
Zakupione	Jelenia Góra I	PV	Umowa przyrzeczona	Pozwolenie na budowę	9,8	12	2024 r.	100%
Zakupione	Jawor	PV	Umowa przyrzeczona	Pozwolenie na budowę	5,9	6,72	2024 r.	100%
Zakupione	Jelenia Góra II	PV	Umowa przyrzeczona	Wniosek o przyłączenie	4,085	4,42	2025 r.	100%

Ponadto po dniu bilansowym:

- 8 marca 2024 r., Spółka poinformowała o zawarciu umowy sprzedaży udziałów w spółce Farma Wiatrowa Szybowice Sp. z o.o., będącej właścicielem projektu farmy wiatrowej o mocy 37,4 MW oraz o zawarciu znaczącej umowy na generalne i kompleksowe wykonawstwo farmy wiatrowej (raport bieżący nr 4/2024);
- 15 marca 2024 r. Spółka poinformowała o zawarciu umowy sprzedaży i przejściu własności 100% udziałów w spółkach zależnych SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. oraz INVEST PV Sp. z o.o., będących właścicielami projektów farm fotowoltaicznych o łącznej mocy 23,1 MW: Jelenia Góra I, Jelenia Góra II oraz Jawor (raport bieżący nr 7/2024).

Dodatkowe informacje na temat zawartych umów znajdują się w niniejszym Sprawozdaniu w punkcie 5.5 Zdarzenia po dniu bilansowym.

1.3 OTOCZENIE BIZNESOWE I MAKROEKONOMICZNE

1.3.1 Otoczenie regulacyjne

Istotny dla bieżącej i przyszłej działalności Grupy ONDE jest kształt regulacji prawnych obowiązujących w Polsce, głównie z zakresu budownictwa i energetyki. Obowiązujące i będące w trakcie prac legislacyjnych przepisy mają wpływ m.in. na sposób realizacji projektów, możliwość zdobywania nowych zleceń i zawierania umów, a także ograniczenia i szanse dla rozwoju energetyki odnawialnej. Z tego powodu Grupa ONDE monitoruje zachodzące zmiany legislacyjne, ocenia ich możliwe implikacje dla prowadzonej działalności i dąży do minimalizacji prawdopodobieństwa wystąpienia zidentyfikowanych zagrożeń oraz wykorzystania wynikających z nich szans.

Do głównych regulacji, mających największe znaczenie dla Grupy ONDE oraz sektora, ONDE zalicza:

- Prawo zamówień publicznych

Część umów zawieranych przez Spółkę w segmencie budownictwa drogowo-inżynierskiego stanowią umowy, do których zastosowanie mają przepisy Prawa Zamówień Publicznych (dalej „PZP”), które określają m.in. zasady udzielania zamówień, etapy prowadzenia postępowania, szczególne instrumenty i procedury w zakresie zamówień, środki ochrony prawnej, sposoby pozasądowego rozwiązywania sporów oraz zakres kontroli i kar pieniężnych. PZP ma zastosowanie do projektów zamawianych przez podmiot publiczny, zwykle w drodze przetargów. Co istotne dla działalności Grupy ONDE, umowy zawierane w trybie PZP podlegają ustawowemu reżimowi, w szczególności w zakresie zmian postanowień do zawartych kontraktów, warunków odstąpienia, okresu obowiązywania, jak i dopuszczalnych zabezpieczeń umowy (m.in. należytego wykonania, zaliczki, odpowiedzialności za wady).

- Prawo budowlane

Prawo budowlane (dalej „PB”) reguluje kwestie administracyjno-prawne realizowania robót budowlanych. PB określa normy dla przygotowania oraz prowadzenia procesu budowlano-inwestycyjnego, przykładowo: związane z uzyskiwaniem decyzji administracyjnych (pozwolenia na budowę, użytkowanie wybudowanego obiektu itp.). Przepisy PB zawierają także regulacje w zakresie projektowania, budowy, utrzymania, rozbiórki i remontowania obiektów budowlanych oraz określają zasady działania organów administracji publicznej w tych dziedzinach. Co istotne dla Grupy, rozpoczęcie realizacji odbywa się w oparciu o pozwolenie na budowę, którego ważność wygasa, jeżeli prace budowlane nie zostały rozpoczęte przed upływem 3 lat od jego uzyskania lub gdy realizacja robót została przerwana na okres dłuższy niż 3 lata. Dodatkowo, zakończenie realizacji procesu budowlanego wiąże się z koniecznością dopełnienia innych czynności przewidzianych w PB, takich jak uzyskanie pozwolenia na użytkowanie obiektu.

- Kodeks cywilny

Przepisy Kodeksu cywilnego (dalej „KC”) regulują podstawowe zagadnienia dotyczące zobowiązań o charakterze cywilnoprawnym, w tym umów o roboty budowlane oraz o wykonanie remontu budynku lub budowli. Co istotne dla Grupy ONDE, KC określa m.in. zasady solidarnej odpowiedzialności inwestora i wykonawcy za zapłatę wynagrodzenia należnego podwykonawcy z tytułu wykonanych przez niego robót budowlanych czy prawo do żądania od inwestora gwarancji zapłaty za roboty budowlane, która może przybrać postać gwarancji bankowej, ubezpieczeniowej, a także akredytywy bankowej lub poręczenia banku udzielonego na zlecenie inwestora. Powyższe zasady znajdują również zastosowanie do umów zawartych między wykonawcą (generalnym wykonawcą) i dalszymi wykonawcami (podwykonawcami).

- Prawo energetyczne i „Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.”

Ustawa Prawo energetyczne (dalej „PE”) oraz akty wykonawcze określają zasady kształtowania polityki energetycznej państwa, zasady i warunki zaopatrzenia oraz użytkowania paliw i energii (w tym ciepła), jak i działalności przedsiębiorstw energetycznych, a także wskazuje organy właściwe w sprawach gospodarki paliwami i energią. PE określa również zasady kształtowania polityki energetycznej państwa, a obowiązującym dokumentem w tym zakresie jest Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. (dalej „PEP 2040”). Kluczowymi dla Grupy elementami PEP 2040 są m.in. cele wzrostu udziału OZE we wszystkich sektorach i technologiach, obejmujące wzrost udziału OZE w końcowym zużyciu energii brutto do co najmniej 23% i nie mniej niż 32% w elektroenergetyce (głównie poprzez energię wiatrową oraz fotowoltaiczną) oraz wzrost mocy zainstalowanych w fotowoltaice do ok. 5-7 GW w 2030 r. i ok. 10-16 GW w 2040 r.

W 2023 r. weszła w życie ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, będąca nowelizacją ustawy PE. Z punktu widzenia działalności Grupy ONDE najważniejszymi kwestiami wprowadzonymi ustawą są m.in. zasady budowania i eksploatacji linii bezpośrednich. Ponadto wprowadzono przepisy dotyczące prawidłowego wykonywania działalności koncesjonowanej jako przesłankę do udzielenia koncesji. Prezesowi URE powierzono zaś kompetencje do wytyczania kierunku rozwoju sieci oraz realizacji priorytetowych inwestycji, co w perspektywie długoterminowej jest również istotne dla funkcjonowania Grupy ONDE.

- Ustawa o odnawialnych źródłach energii

Ustawa o odnawialnych źródłach energii (dalej „Ustawa OZE”) określa zasady i warunki wykonywania działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z OZE, biogazu rolniczego w instalacjach OZE oraz wytwarzania biopłynów. Ustawa OZE określa również m.in. mechanizmy i instrumenty wspierające wytwarzanie energii elektrycznej z OZE, biogazu rolniczego oraz ciepła w instalacjach OZE, jak i zasady współpracy międzynarodowej w zakresie OZE oraz wspólnych projektów inwestycyjnych.

Ustawa OZE reguluje m.in. funkcjonowanie systemu aukcyjnego – mechanizmu wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej z instalacji OZE. W ramach aukcji wytwórca składa ofertę na sprzedaż energii elektrycznej z instalacji po cenie, za jaką zobowiązuje się sprzedać zadeklarowany wolumen energii w kolejnych latach. Wytwórca wygrywający aukcję dzięki najniższej cenie uzyskuje gwarantowane wsparcie w okresie od wprowadzenia po raz pierwszy do sieci energii elektrycznej wytworzonej w instalacji przez maksymalnie kolejne 15 lat.

Ogłoszona 31 sierpnia 2023 r. w Dzienniku Ustaw RP (Dz. U. 2023 r. poz. 1762) nowelizacja ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw wdrożyła do polskiego prawa szereg zapisów z unijnej dyrektywy o odnawialnych źródłach energii (RED II) – w tym związanych z gwarancjami pochodzenia, procedurami administracyjnymi, zastosowaniem OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie. Nowe

przepisy wprowadziły do polskiego porządku prawnego rozwiązania wspierające rozwój odnawialnych źródeł energii. W tym przedmiocie uregulowano m.in. zasady funkcjonowania klastrów energii czy spółdzielni energetycznych. Wprowadzono ponadto nową definicję hybrydowych instalacji OZE oraz przepisy zakładające dodatkowe wsparcie dla instalacji, którym upływa 15-letni okres wsparcia (mające pokrywać uzasadnione koszty operacyjne takich instalacji).

Z najważniejszych zmian należy również wyróżnić wprowadzenie nowych przepisów regulujących zasady zawierania porozumień dotyczących współdzielenia jednego przyłącza (tzw. cable pooling), czy regulacje dotyczące umów PPA.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska oszacowało, że zmiany wprowadzone w nowelizacji pozwolą na zwiększenie możliwości przyłączenia do sieci ok. 5 GW mocy z OZE.

- **Ustawa Odległościowa**

Ustawa Odległościowa określa m.in. warunki, tryb lokalizacji i budowy elektrowni wiatrowych w sąsiedztwie istniejącej albo planowanej zabudowy mieszkaniowej.

W kwietniu 2023 r. weszła w życie nowelizacja ww. ustawy, która przewiduje, że nowe turbiny wiatrowe będą mogły być lokowane tylko na podstawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego (dalej „MPZP”). Podstawą dla określania odległości minimalnej 700 m dla budynków mieszkalnych – będą m.in. wyniki przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (dalej „SOOŚ”) wykonywanej w ramach MPZP. W SOOŚ analizowany będzie m.in. wpływ emisji hałasu na otoczenie i zdrowie mieszkańców. Władze gminy nie będą mogły odstępować od wykonania SOOŚ dla projektu MPZP, który uwzględnia elektrownię wiatrową.

Nowelizacja utrzymuje zakaz budowy turbin na terenach parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i obszarów Natura 2000. Dodatkowo nowelizacja przewiduje, że inwestor przeznaczy co najmniej 10 proc. mocy zainstalowanej elektrowni wiatrowej mieszkańcom gminy, którzy skorzystaliby z energii elektrycznej na zasadzie prosumenta wirtualnego. Każdy mieszkaniec tej gminy będzie mógł objąć udział nie większy niż 2 kW i odbierać energię elektryczną w cenie wynikającej z kalkulacji maksymalnego kosztu budowy.

- **Prawo ochrony środowiska**

Uregulowania prawa ochrony środowiska dotyczą zarówno istniejących już obiektów, jak również samego procesu inwestycyjno-budowlanego. Przepisy te zakładają również, że eksploatacja instalacji, która powoduje m.in. emisję hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych, nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny. Ustawa Prawo ochrony środowiska przewiduje odpowiedzialność cywilną, karną i administracyjną za naruszenie jej przepisów lub pozwoleń wydanych na jej podstawie. Określa również sytuacje, w których może dojść do wstrzymania użytkowania instalacji (m.in. w przypadku użytkowania instalacji bez wymaganego pozwolenia integracyjnego).

- **Ustawa OOS**

Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (dalej „Ustawa OOS”) uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane w przypadku realizacji planowanych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, lub przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Za takie uznaje się większość inwestycji w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z OZE (w szczególności projekty lądowych farm wiatrowych). Przepisy ustawy wpływają na tempo realizacji inwestycji, ponieważ dopiero po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (określającą wymogi dotyczące przedsięwzięcia w zakresie środowiska) inwestor może wnioskować o decyzję o pozwoleniu na budowę.

- **Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym**

Ustawa określa zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej, zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy – przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój za podstawę tych działań.

Z perspektywy działalności Grupy ONDE ustawa ta jest o tyle istotna, że reguluje zasady postępowania w sprawie lokalizacji inwestycji, w tym w szczególności dotyczących elektrowni fotowoltaicznych. 24 września 2023 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym regulująca m.in. zasady lokalizowania elektrowni fotowoltaicznych w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (dalej: MPZP), udział lokalnych społeczności przy procedowaniu MPZP czy ograniczenie możliwości lokalizowania elektrowni fotowoltaicznych na gruntach klasy IV na podstawie decyzji o warunkach zabudowy. Ponadto wszystkie decyzje o warunkach zabudowy, wydane przez organy po dniu wejścia w życie nowelizacji będą ograniczone czasowo na okres 2 lat. Przed nowelizacją decyzje te wydawane były bezterminowo.

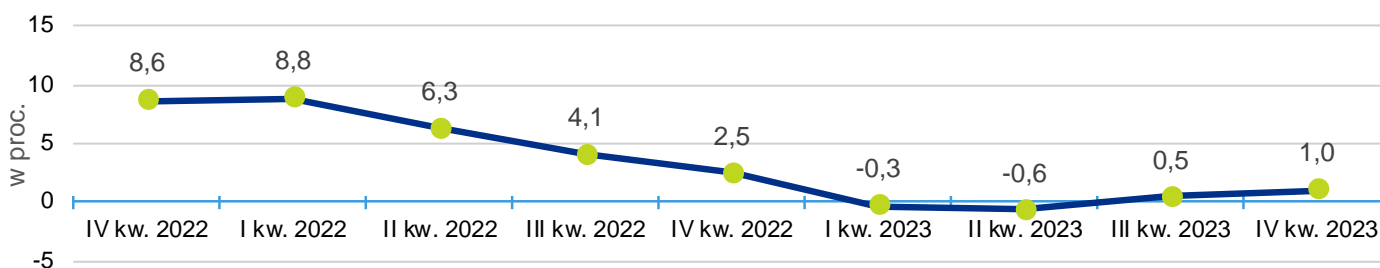
Obszerna nowelizacja wprowadziła wiele istotnych zmian z punktu widzenia Grupy ONDE, które wprowadzają nowe zasady uzyskiwania pozwoleń na realizację inwestycji elektrowni fotowoltaicznych. W ocenie Spółki wydłużą one czas procedowania niektórych procedur oraz zwiększą poziom sformalizowania procesu uzyskiwania niezbędnych dokumentów lokalizacyjnych.

1.3.2 Wskaźniki gospodarcze

Zgodnie z wstępnym szacunkiem GUS PKB Polski w 2023 r. wzrósł realnie o 0,2% r/r – wobec wzrostu w 2022 r. o 5,3% r/r (dane niewyrównane sezonowo).

W I połowie roku dynamika PKB była ujemna, lecz w II połowie roku powróciła do dodatnich poziomów. W poszczególnych kwartałach 2023 r. dynamika PKB wynosiła (względem analogicznych kwartałów r/r): -0,3%, -0,6%, 0,5% i 1,0%.

Wykres 1. Dynamika PKB Polski

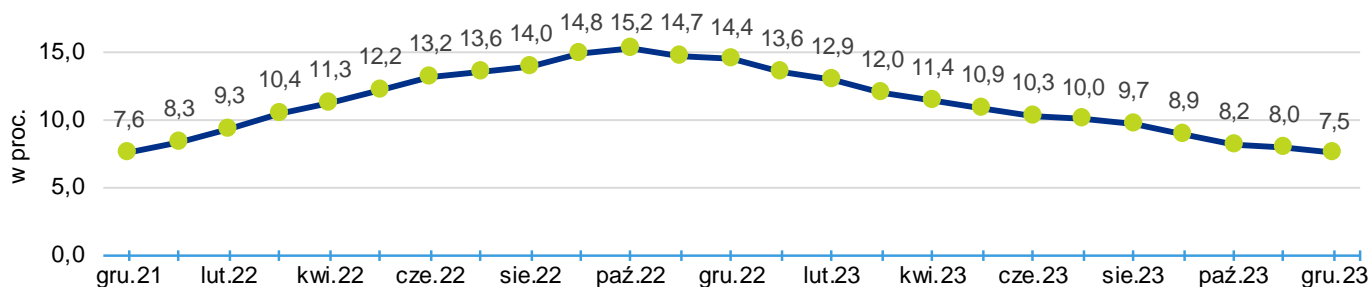

Źródło: GUS

W grudniu 2023 r. stopa bezrobocia rejestrowanego sięgnęła 5,1% i była o 0,1 pp. niższa w stosunku do grudnia 2022 r. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2023 r. wyniosło 6 495,3 tys. etatów – spadło względem grudnia 2022 r. o 0,1%. W całym 2023 r. wzrosło o 0,3% r/r. i sięgnęło 6 528,9 tys. etatów.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2023 r. wyniosło 8 032,96 zł, co oznacza wzrost o 9,6% względem grudnia 2022 r. Z kolei w 2023 r. sięgnęło 7 444,39 zł i wzrosło o 11,9% r/r.

Wykres 2. Dynamika cen produkcji budowlano-montażowej

Źródło: GUS

Według danych GUS wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w Polsce wzrósł w grudniu o 6,2% r/r (przy wzroście cen towarów – o 5,5% i usług – o 8,2%), zaś w całym 2023 r. o 11,4% r/r.

Wzrost cen produkcji budowlano-montażowej w budownictwie osiągnął w grudniu 2023 r. wzrost o 7,5% r/r. W ciągu całego roku wzrost ten wyniósł 10,2% w odniesieniu do 2022 r.

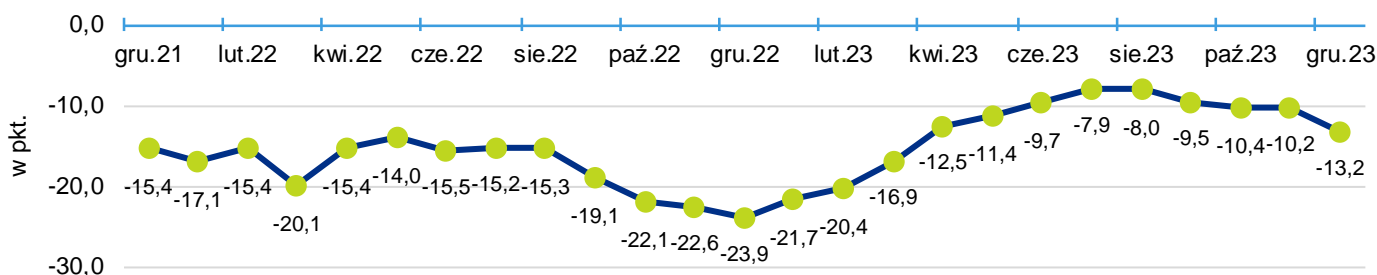
1.3.3 Koniunktura sektora budowlanego

W grudniu 2023 r. wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w budownictwie publikowany przez GUS wyniósł -13,2. Poprawę koniunktury sygnalizowało 7,4% przedsiębiorstw, a jej pogorszenie 20,5% (pozostałe przedsiębiorstwa nie wskazały zmiany).

Oceny dotyczące bieżącego portfela zamówień, produkcji budowlano-montażowej na rynku krajowym oraz sytuacji finansowej pogorszyły się względem poprzedniego miesiąca. Jednocześnie przewidywania w zakresie tych czynników pozostawały niekorzystne. Zgłaszano wzrost opoźnień płatności za wykonane roboty budowlano-montażowe.

Sektor budowlany przewiduje w dalszym ciągu ograniczenie zatrudnienia i wzrost cen robót budowlano-montażowych.

Wykres 3. Zmiana oceny koniunktury sektora budowlanego

Źródło: GUS

Wśród najważniejszych wyzwań sektora wskazywane były trudności związane z kosztami zatrudnienia (70,2% w grudniu 2023 r. wobec 72,4% rok wcześniej), kosztami materiałów (57,6% w grudniu 2023 r. wobec 73,5% rok wcześniej), wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (55,5% w grudniu 2023 r. wobec 59,4% rok wcześniej) oraz niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (50,1% w grudniu 2023 r. wobec 69,0% rok wcześniej).

1.3.4 Perspektywy rynkowe

Według przygotowanego przez Forum Energii raportu „Transformacja energetyczna w Polsce. Edycja 2023” produkcja z OZE w 2022 r. była rekordowa i wyniosła 36,8 TWh (wobec 30 TWh). Produkcja energii elektrycznej z OZE przekroczyła po raz pierwszy 20% miks energetycznego w Polsce – wyniosła 20,6%.

W 2022 r. polskie elektrownie fotowoltaiczne podwoiły swoją produkcję energii względem 2021 r. – wyniosła ona 8,0 TWh, co odpowiada 22% energii wyprodukowanej z OZE. Lądowe farmy wiatrowe wyprodukowały zaś w 2022 r. 19,4 TWh energii elektrycznej. Produkcja ta wzrosła o 19% r/r (o 3,1 TWh), co oznacza wzrost o 7 pp. wyższy niż będący skutkiem samego wzrostu mocy – wpłynęły na to korzystane dla farm wiatrowych warunki pogodowe w 2022 r. Udział energetyki wiatrowej w produkcji OZE w 2022 r. wyniósł 53%.

Na koniec 2022 r. w OZE zainstalowanych było prawie 23,0 GW. Moc instalacji fotowoltaicznych stanowiła 534% wszystkich mocy osiągalnej wszystkich odnawialnych źródeł energii, natomiast farmy wiatrowe stanowiły – 36,4%.

Energetyka wiatrowa

Grupa ONDE działa na dynamicznie rozwijającym się rynku odnawialnych źródeł energii, który jest kluczowym elementem transformacji energetycznej Polski i Europy. Jak wynika z raportu WindEurope, „Energia wiatrowa w Europie: statystyki z 2023 r. i prognozy na lata 2024–2030” nowe moce zainstalowane w sektorze energetyki wiatrowej w Europie wyniosły 18,3 GW (z czego 79% to elektrownie lądowe), w tym w samej Unii Europejskiej – 16,2 GW. Polska znalazła się na 7. miejscu w Europie pod względem nowo zainstalowanej mocy elektrowni wiatrowych. Według prognozy na lata 2024–2030 w Europie w tym czasie zainstalowane zostanie ok. 260 GW nowych mocy wiatrowych (w tym 200 GW w UE), w efekcie w 2030 r. moc osiągalna farm wiatrowych wyniesie ponad 500 GW (w tym 393 GW w UE).

Krajowy Plan Działań na Rzecz Energii i Klimatu przewiduje zwiększenie mocy instalacji OZE w Polsce do 24 GW w 2030 r. i 37 GW w 2040 r., a także wzrost udziału produkcji energii elektrycznej pochodzącej z OZE do 32% i 40% (do 2030 r. i 2040 r.).

Czynnikiem pozytywnym dla perspektyw biznesowych Grupy ONDE jest nowelizacja Ustawy Odległościowej, która weszła w życie w kwietniu 2023 r. Odejście od tzw. zasady 10H pozwoli w przyszłości na realizację nowych inwestycji w zakresie budowy elektrowni wiatrowych.

Energetyka słoneczna

Energetyka słoneczna (dalej „PV”) w Polsce wciąż rozwija się najszybciej ze wszystkich sektorów OZE. Według raportu Instytutu Energetyki Odnawialnej „Rynek fotowoltaiki w Polsce 2023” w 2022 r. moc instalacji fotowoltaicznych w Polsce wzrosła o 4,7 GW r/r, co oznacza 61% wzrostu tego rynku r/r. Tym samym Polska osiągnęła 2. miejsce w UE (po Niemczech) pod względem wzrostu mocy osiągalnej instalacji fotowoltaicznych. W 2022 r. widoczny był wzrost mocy dużych farm PV. Mają one szanse na dalszy rozwój ze względu na przedłużenie systemu aukcji OZE, projekty komercyjne i wydane warunki przyłączenia do sieci.

Energia słoneczna dominuje w strukturze mocy zainstalowanej OZE. Według przewidywań IEO na koniec 2023 r. moc wszystkich zainstalowanych instalacji fotowoltaicznych mogła przekroczyć 18 GW, przy ok. 6 GW przyrostu mocy r/r.

Development

Działalność w obszarze budowy własnych Odnawialnych Źródeł Energii opiera się na modelu *develop, build and sell*. Na 31 grudnia 2023 r. Grupa posiadała projekty własne o łącznej mocy ok. 787 MW, z czego ok. 69 MW to projekty wiatrowe.

Strategia ONDE w perspektywie długoterminowej zakłada podjęcie działalności w zakresie wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej ze zbudowanych przez Grupę instalacji fotowoltaicznych.

Ze względu na obecne uwarunkowania rynkowe oraz regulacyjne – zwłaszcza wyższe prawdopodobieństwo nieotrzymania warunków przyłączeniowych – wzrosło ryzyko dla części portfela projektów Grupy ONDE. W obliczu tej zmiany Spółka skupi się na akwizycji bardziej zaawansowanych projektów OZE, które mają co najmniej uzyskane warunki przyłączeniowe. Nabycie takich projektów co do zasady jest droższe, jednak niesie za sobą istotnie niższe ryzyko.

Budownictwo drogowe

Istotny dla działalności Grupy w segmencie „Budownictwo drogowo-inżynieryjne” jest kształt rządowych programów infrastrukturalnych, takich jak Program Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2033 r.), w którego ramach realizowane są m.in. projekty budowy i modernizacji dróg.

Zagrożeniem dla kontraktów długoterminowych był pierwotnie ustalony 5-procentowy limit waloryzacji. Pozytywną zmianą w segmencie budownictwa drogowego było podniesienie w lutym 2022 r. prognozy waloryzacji do 10% dla przetargów ogłaszanych w 2022 r. realizowanych dla GDDKiA w systemie Projektuj i buduj. W maju 2022 r. Rada Ministrów zwiększyła również do 10 proc. limity waloryzacji dla umów zawartych przez GDDKiA przed lutym tego roku na realizację dróg krajowych. Waloryzacja obejmuje 50% wartości kontraktu.

Zwiększające się obciążenia budżetów samorządowych wpływają na zmniejszenie liczby projektów realizowanych przez tę grupę inwestorów. Problem finansowania projektów infrastrukturalnych narodzi się po zakończeniu aktualnej perspektywy unijnej. Jedną z metod na rozwiązanie sytuacji może być częstsze wykorzystanie formuły partnerstwa publiczno-prywatnego jako sposobu finansowania inwestycji.

Rozwój działalności za granicą

Ponadto Grupa ONDE poszukuje szans na zwiększenie przychodów i dywersyfikację biznesu na rynkach poza Polską. We wrześniu 2022 r. Spółka rozpoczęła pierwszą budowę za granicą Polski – na terenie Litwy. W 2023 r. ONDE realizowała łącznie już trzy kontrakty na roboty budowlane przy budowie farm wiatrowych na terenie Litwy oraz brało udział w ofertowaniu na realizację prac związanych z budową projektów OZE.

Biorąc pod uwagę sytuację geopolityczną, bardzo dobre warunki wietrzne i sprzyjające otoczenie legislacyjne na rynku litewskim, ONDE dostrzega w zagranicznym kierunku swojej działalności atrakcyjny potencjał biznesowy.

2.1 WYBRANE DANE FINANSOWE GRUPY ONDE

Tabela 7. Wybrane dane finansowe Grupy ONDE (skonsolidowane)

w tys. zł	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2023 r.	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2022 r.	Zmiana (w tys. zł)	Zmiana (w proc.)
Przychody ze sprzedaży dóbr i usług	1 083 819	1 092 852	-9 033	-0,8%
Zysk brutto ze sprzedaży	106 986	72 366	34 620	47,8%
Zysk z działalności operacyjnej + amortyzacja (EBITDA)	57 343	29 950	27 393	91,5%
Zysk/strata z działalności operacyjnej (EBIT)	48 273	21 860	26 413	120,8%
Zysk brutto	40 435	11 946	28 489	238,5%
Zysk netto	33 393	7 174	26 219	365,5%
Całkowity dochód	33 393	7 174	26 219	365,5%

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2023 r.	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2022 r.	Różnica (w tys. zł)	Różnica (w %)
Przepływy z działalności operacyjnej	143 746	-78 047	221 793	_*
Przepływy z działalności inwestycyjnej	-20 401	-31 080	10 679	34,4%
Przepływy z działalności finansowej	-69 151	15 545	-84 696	_*
Przepływy pieniężne netto	54 194	-93 582	147 776	_*

*Nie wskazano zmiany ze względu na ryzyko wprowadzenia w błąd poprzez prezentację danych w % ze względu na ujemną bazę

	Stan na 31 grudnia 2023 r.	Stan na 31 grudnia 2022 r.	Zmiana (w tys. zł)	Zmiana (w proc.)
Aktywa ogółem	661 491	618 019	43 472	7,0%
Aktywa trwałe	117 757	107 634	10 123	9,4%
Aktywa obrotowe	543 734	510 385	33 349	6,5%
Kapitał własny	344 318	310 925	33 393	10,7%
Zobowiązania razem	317 173	307 094	10 079	3,3%
Zobowiązania długoterminowe	45 004	51 175	-6 171	-12,1%
Zobowiązania krótkoterminowe	272 169	255 919	16 250	6,3%

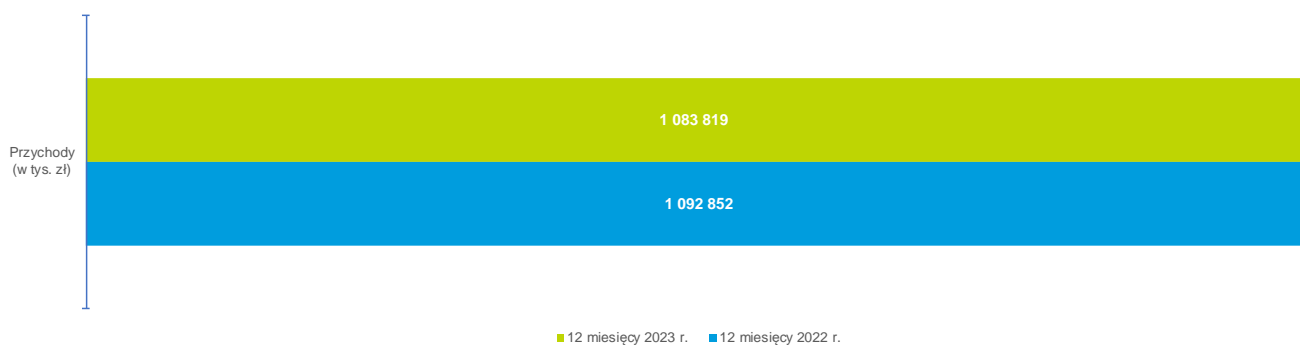
Szczegółowe sprawozdanie z sytuacji finansowej znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy ONDE za rok 2023.

Przychody

W 2023 r. Grupa ONDE wypracowała porównywalne r/r przychody w wysokości 1 083,8 mln zł, tj. o 0,8% (9,0 mln zł) niższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Na 31 grudnia 2023 r. backlog Grupy wynikający ze zleceń od podmiotów zewnętrznych wynosił 673 mln zł i był o 25,3% niższy r/r. Równoległe z projektami realizowanymi dla inwestorów w 2023 r. Grupa rozwijała również segment własnych projektów OZE, przy czym projekty z portfela Spółki nie są wliczane w backlog. Spółka pracuje nad pozyskaniem kolejnych projektów do realizacji na rzecz podmiotów zewnętrznych w celu powiększenia portfela zleceń. Jednocześnie planuje rozpocząć prace związane z budową projektów własnych.

Wykres 4. Przychody Grupy ONDE

Koszty

W raportowanym okresie Grupa w dalszym ciągu mierzyła się z kosztami, które pomimo stabilizowania się, nadal znajdują się na wysokich poziomach. Zarząd wskazuje, że część projektów realizowanych w raportowanym okresie to kontrakty pozyskane jeszcze przed wybuchem wojny w Ukrainie, na warunkach dostosowanych do ówczesnych realiów rynkowych. Grupa wynegocjowała już z częścią inwestorów i zamawiających waloryzację kontraktów.

Grupa dąży do zabezpieczania się przed ryzykiem walutowym poprzez odpowiednie postanowienia kontraktowe, w tym w szczególności poprzez klauzule walutowe. W przypadku, gdy zabezpieczenie kontraktowe nie jest możliwe, Grupa ma możliwość zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym poprzez stosowanie odpowiednich instrumentów hedgingowych, w tym przykładowo: kontraktów forward. W 2023 r. Grupa miała zawarte umowy na limity skarbowe (kontrakty typu forward).

Nominalnie koszty sprzedanych dóbr i usług zmniejszyły się o 4,3% (o 43,7 mln zł) r/r, zaś ich spadek przyczynił się do uzyskiwania wyższych marż na realizowanych kontraktach. Z perspektywy zarządzania kosztami ważne jest to, że Grupa ONDE przy realizacjach korzysta z usług podwykonawców, co pozwala jej na elastyczne zarządzanie kosztami. Oznacza to, że zmniejszenie liczby realizowanych kontraktów w sezonie budowlanym nie jest równoznaczne z powstawaniem istotnych nadwyżek mocy produkcyjnych i przerobowych – zarówno po stronie ludzi, jak i sprzętu – które generowałyby wysokie koszty stałe.

Koszty ogólnego zarządu wzrosły w raportowanym okresie o 4,5% (2,1 mln zł) r/r, do 48,2 mln zł. To przede wszystkim wynik wzrostu wynagrodzeń oraz kosztów usług obcych.

W bieżącym okresie opłaty 0,9% wartości wystawionych faktur sprzedażowych, poniesionej na rzecz ERBUD S.A., zwiększyły się z 8,4 mln zł, do 10,4 mln zł.

W raportowanym okresie Grupa ONDE odnotowała, podobnie jak wiele firm działających w Polsce, wysokie koszty obsługi zadłużenia. Dzięki zmniejszeniu się zadłużenia Grupa nie odnotowała jednak znacznego wzrostu kosztów odsetek r/r – pomimo wyższych r/r stawek referencyjnych. Dodatkowo w 2023 r. zmiany kursów walut obcych spowodowały znaczący spadek z tytułu różnic kursowych. W wyniku tego koszty finansowe w 2023 r. spadły o 30,7% r/r – wyniosły 10,0 mln zł wobec 14,4 mln zł w 2022 r. Jednocześnie w raportowanym okresie przychody finansowe zmniejszyły się do 3,3 mln zł – przede wszystkim za sprawą dyskonta rozrachunków (jego wysoka wartość w poprzednim roku była pochodną wzrostu stóp procentowych).

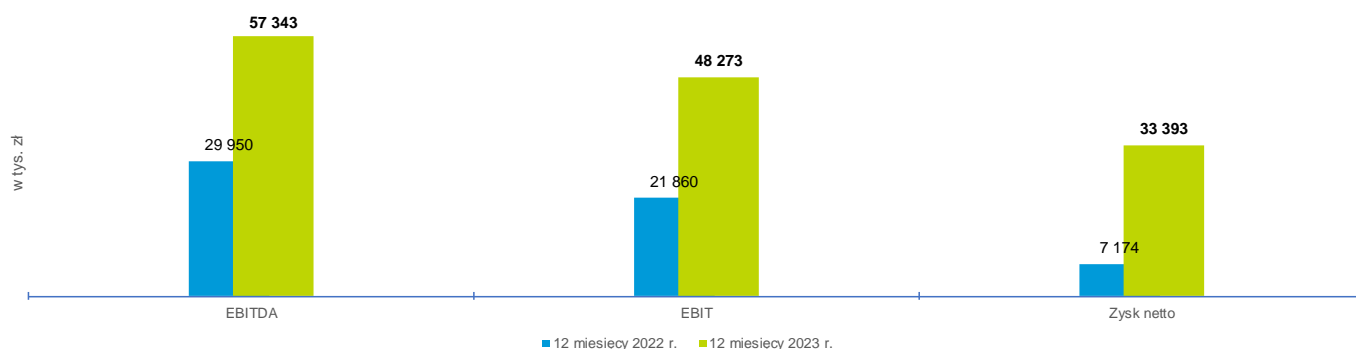
Zyski

W rezultacie utrzymania przychodów przy jednoczesnym spadku kosztów w 2023 r. zysk Grupy na poziomie EBITDA wyniósł 57,3 mln zł i był o 27,4 mln zł (91,5%) wyższy od wyniku w 2022 r. Zysk z działalności operacyjnej

wzrósł r/r o 120,8% (26,4 mln zł) i wyniósł 48,3 mln zł. Z kolei zysk netto zwiększył się o 26,2 mln zł (365,5%), do 33,4 mln zł.

Przyczyniła się do tego przede wszystkim realizacja kontraktów zawartych w II połowie 2022 r. oraz w 2023 r., pozwalających na wygenerowanie wyższych marż (kontrakty zawarte przed wybuchem wojny w Ukrainie były dostosowane do ówczesnych realiów rynkowych), jak również sprzedaż udziałów w spółce zależnej Cyranka Sp. z o.o.

Wykres 5. Zyski Grupy ONDE

Marże

W 2023 r. Grupa ONDE osiągnęła wyższą marżę brutto na sprzedaży. Wyrażała się ona wartością 9,9% (wzrost o 3,2 pp. r/r), co jest pochodną wzrostu udziału kontraktów o wyższej marży (zawartych w II połowie 2022 r. oraz 2023 r.) w zrealizowanych przychodach, a także sprzedaży 100% udziałów w spółce zależnej Cyranka Sp. z o.o.

W kontekście przyszłych okresów stabilizacja cen pozwala Spółce na lepsze zarządzanie parametrami ofertowanych kontraktów i w rezultacie optymalizację ich wyników oraz skoncentrowanie się na inwestycjach w kolejne projekty własne OZE.

Marże EBIT i EBITDA wyniosły odpowiednio: 4,5% (wzrost o 2,5 pp. r/r) oraz 5,3% (wzrost o 2,6 pp. r/r). Marża zysku netto wyniosła 3,1% (wzrost o 2,4 pp. r/r).

Sezonowość

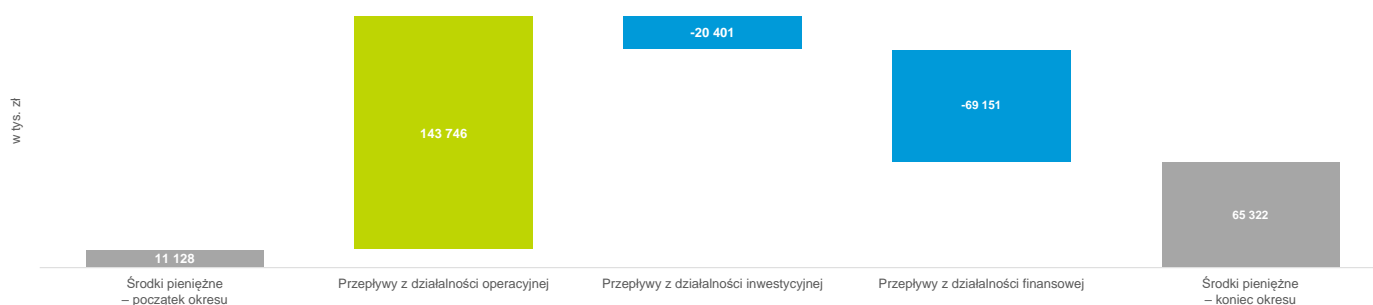
Sprzedaż usług budowlano-montażowych charakteryzuje się sezonowością. Wynika ona z panujących w danym roku warunków atmosferycznych i ich wpływu na szybkość postępu prac. W rezultacie najniższe przychody Grupy są zazwyczaj osiągnane w pierwszym kwartale.

2.2 PRZEPIŁYWKY PIENIĘŻNE GRUPY ONDE

W 2023 r. przepływy pieniężne Grupy ONDE wyniosły 54,2 mln zł (wobec -93,6 mln zł rok wcześniej), co jest związane m.in. ze zmianą w kapitale obrotowym netto, jak również ze sprzedażą 100% udziałów w spółce zależnej Cyranka Sp. z o.o. W rezultacie na koniec grudnia 2023 r. Grupa posiadała środki pieniężne w kwocie 65,3 mln zł.

Dzięki wysokim dodatnim przepływom Grupie udało się znacząco obniżyć zadłużenie w stosunku do ubiegłego roku.

Wykres 6. Przepływy pieniężne

Na taki wynik złożyły się:

- **Dodatnie przepływy z działalności operacyjnej: 143,7 mln zł**

To przede wszystkim efekt wyniku brutto (40,4 mln zł) oraz korekt wynikających ze zmian w kapitale obrotowym (94,7 mln zł).

- **Ujemne przepływy z działalności inwestycyjnej: -20,4 mln zł**

To wynik wpływów z tytułu spłat udzielonych pożyczek (19,1 mln zł), wydatków z tytułu udzielenia pożyczek (-21,6 mln zł), wydatków na nabycie udziałów w spółkach w wysokości -13,6 mln (SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. i INVEST PV Sp. z o.o.) oraz nabycia rzeczowych aktywów trwałych (-4,6 mln zł).

- **Ujemne przepływy z działalności finansowej: -69,2 mln zł**

To przede wszystkim rezultat spłaty zadłużenia kredytowego i leasingowego wraz z odsetkami (-79,2 mln zł) oraz wpływów z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek (10,0 mln zł).

Szczegółowy rachunek przepływów pieniężnych znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy ONDE za 2023 r.

2.3 SYTUACJA FINANSOWA GRUPY ONDE

Suma bilansowa Grupy ONDE na 31 grudnia 2023 r. wynosiła 661,5 mln zł i była o 7,0% (43,5 mln zł) wyższa w porównaniu z końcem 2022 r., co wynika ze zwiększenia się aktywów obrotowych, a także aktywów trwałych.

Wielkość aktywów trwałych Grupy wzrosła w stosunku do 31 grudnia 2022 r. o 10,1 mln zł (9,4%). To przede wszystkim wpływ wzrostu aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz wzrostu wartości udzielonych pożyczek.

Wartość aktywów obrotowych Grupy wzrosła względem końca 2022 r. o 33,3 mln zł (6,5%), do kwoty 543,7 mln zł. Wpłynęły na to przede wszystkim:

- zwiększenie środków pieniężnych i środków pieniężnych na rachunku VAT o odpowiednio 54,2 mln zł (487,0%) i 7,5 mln zł (55,7%);
- niższa o 22,8 mln zł (14,8%) wycena zapasów;
- spadek pozostałych należności o 14,8 mln zł (93,0%);
- wzrost należności z tytułu dostaw i usług o 9,4 mln zł (8,9%);
- wzrost należności z tytułu podatku dochodowego i VAT o 1,6 mln zł (20,1%).

Tabela 8. Wybrane dane bilansowe Grupy ONDE

	Stan na 31 grudnia 2023 r.	Stan na 31 grudnia 2022 r.	Zmiana (w tys. zł)	Zmiana (w proc.)
Aktywa ogółem	661 491	618 019	43 472	7,0%
Aktywa trwałe	117 757	107 634	10 123	9,4%
Aktywa obrotowe	543 734	510 385	33 349	6,5%
Kapitał własny	344 318	310 925	33 393	10,7%
Zobowiązania razem	317 173	307 094	10 079	3,3%
Zobowiązania długoterminowe	45 004	51 175	-6 171	-12,1%
Zobowiązania krótkoterminowe	272 169	255 919	16 250	6,3%

Na 31 grudnia 2023 r. kapitał własny Grupy wynosił 344,3 mln zł. Jego wzrost o 33,4 mln zł (10,7%) w porównaniu z końcem poprzedniego roku wynika przede wszystkim z zysku netto Spółki wypracowanego w bieżącym roku.

Zobowiązania długoterminowe Grupy na koniec 2023 r. w porównaniu z końcem 2022 r. spadły o 6,2 mln (12,1%), do 45,0 mln zł, co wynika przede wszystkim ze spadku zadłużenia.

Zobowiązania krótkoterminowe Grupy wzrosły o 16,3 mln zł (6,3%), do 272,2 mln zł. Wpłynęły na to przede wszystkim:

- wzrost wyceny realizowanych kontraktów budowlanych o 71,5 mln zł (214,9%), do 104,7 mln zł. Zasady wyceny kontraktów, w tym rozpoznawania stopnia ich wykonania, zostały opisane w nocie 2.3 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ONDE;
- spadek zadłużenia o 47,0 mln zł (73,0%), do 17,3 mln zł;
- spadek zobowiązań z tytułu dostaw i usług o 38,2 mln zł (29,3%), do 92,0 mln zł,
- wzrost pozostałych zobowiązań o 1,3 mln zł (10,1%), do 14,2 mln zł;
- wzrost zobowiązań z tytułu podatku dochodowego i VAT do 26,9 mln zł.

Szczegółowe sprawozdanie z sytuacji finansowej znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy ONDE.

2.4 WYNIKI SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI GRUPY ONDE

W 2023 r. w segmencie „Budownictwo w segmencie Odnawialnych Źródeł Energii” Grupa ONDE osiągnęła 787,0 mln zł przychodów, tj. o 88,1 mln (10,1%) mniej niż w analogicznym okresie 2022 r. Przychody osiągnięte w tym segmencie stanowiły 72,6% całkowitych przychodów Grupy (spadek o 7,5 pp. r/r).

Spadek przychodów w tym segmencie działalności Grupy wynika ze zmniejszenia się przychodów z segmentu farm wiatrowych w raportowanym okresie. Realizacja części spośród zawartych w 2023 r. kontraktów FW (projekty na budowę farm wiatrowych Drzeżewo I-III i Drzeżewo IV) została rozpoczęta w październiku 2023 r. i budowy te nie osiągnęły wysokiego przerobu do końca roku.

Poza projektami realizowanymi dla inwestorów w segmencie Budownictwo OZE w 2023 r. Grupa rozwijała również segment własnych projektów OZE. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w rozdziale 1. niniejszego Sprawozdania, segment ten nie został wydzielony jako segment operacyjny i nie jest osobno prezentowany w sprawozdaniach finansowych Grupy ONDE i ONDE S.A., zaś projekty z portfela Spółki nie są wliczane w backlog.

Znacząco wyższy r/r wynik osiągnął segment „Budownictwo drogowo-inżynieryjne”, który dostarczył o 72,4 mln (34,0%) więcej przychodów w porównaniu z 2022 r. W 2023 r. odpowiadał on za 26,3% skonsolidowanych przychodów Grupy (wzrost o 6,8 pp. r/r).

Tabela 9. Przychody ze sprzedaży w podziale na segmenty

w tys. zł	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2023 r.	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2022 r.	Zmiana (w tys. zł)	Zmiana (w proc.)
Budownictwo drogowo-inżynieryjne	285 185	212 820	72 365	34,0%
Budownictwo OZE	787 016	875 066	-88 050	-10,1%
Pozostałe	11 618	4 966	6 652	134,0%
Razem	1 083 819	1 092 852	-9 033	-0,8%

Tabela 10. Przychody ze sprzedaży w podziale na kraj i zagranicę

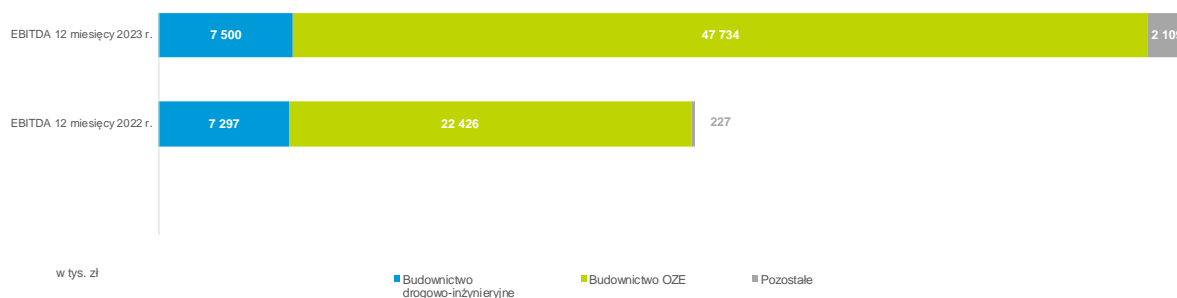
w tys. zł	12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2023			12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2022		
	Kraj (Polska)	Zagranica	Razem	Kraj (Polska)	Zagranica	Razem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych, w tym:	997 452	86 367	1 083 819	1 081 009	11 843	1 092 852
Przychody rozpoznawane w czasie	960 305	86 367	1 046 672	1 074 574	11 843	1 086 417
Przychody rozpoznawane w punkcie w czasie	37 147	-	37 147	6 435	-	6 435
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	84 882	-	84 882	92 226	-	92 226

Do wzrostu skonsolidowanego wyniku EBITDA o 27,4 mln zł na koniec 2023 r. w porównaniu z 2022 r. przyczynił się przede wszystkim wysoki wynik wypracowany w segmencie „Budownictwo OZE” w wysokości 47,7 mln zł (wzrost o 25,3 mln zł r/r). Segment „Budownictwo drogowo-inżynieryjne” wypracował natomiast zysk EBITDA na poziomie 7,5 mln (wzrost o 0,2 mln zł r/r). Wynik EBITDA na segmencie „Pozostałe” wzrósł do 2,1 mln (wzrost o 1,9 mln zł r/r).

Wykres 7. Zmiana wyniku EBITDA w segmentach

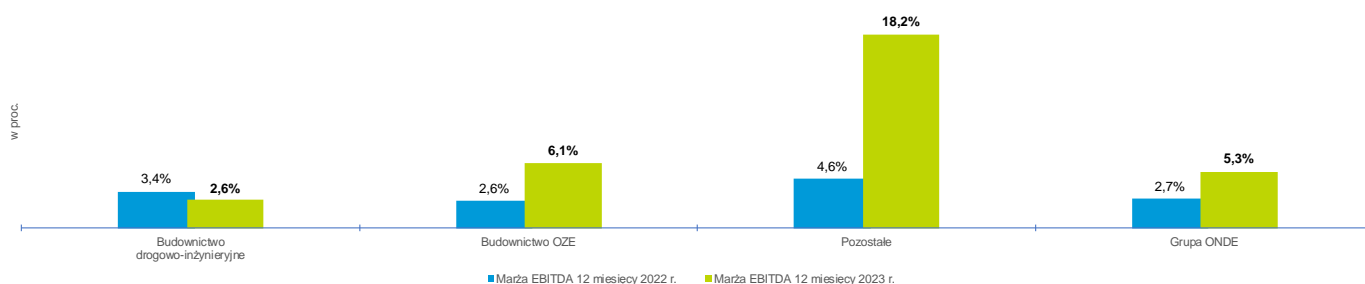

Wykres 8. EBITDA w podziale na segmenty

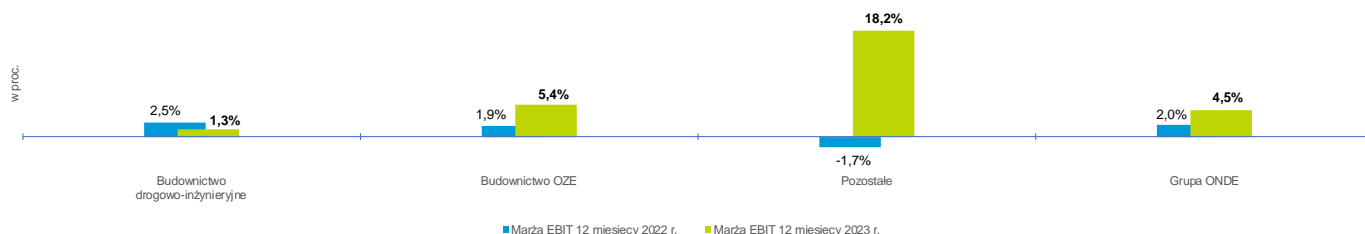
W 2023 r. uległy zwiększeniu w stosunku do 2022 r. marże uzyskane przez Grupę. Wzrosły one zarówno na poziomie EBITDA (5,3%), jak i EBIT (4,5%).

Wykres 9. Marża EBITDA w segmentach

Największy wpływ na wskaźniki marżowości Grupy miało pozyskiwanie przez Grupę kontraktów o wyższej rentowności oraz zyski związane ze sprzedażą 100% udziałów w spółce zależnej Cyranka Sp. z o.o.

Wykres 10. Marża EBIT w segmentach

2.5 WYBRANE DANE FINANSOWE ONDE S.A.

W 2023 r. ONDE, spółka dominująca w Grupie ONDE, osiągnęła przychody w wysokości 1 072,2 mln zł, o 6,0% (68,8 mln zł) niższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Spadek przychodów jednostkowych wynika między innymi z wysokiej bazy ubiegłorocznych wyników jednostkowych, wynikającej z ujęcia w przychodach jednostkowych za 2022 r. przychodów z budowy elektrowni fotowoltaicznej „Cyranka” (dla Cyranka Sp. z o.o., która do czerwca br. była spółką zależną ONDE).

W rezultacie spadku przychodów przy jednoczesnym wzroście rentowności ze względu na coraz większy wpływ na wyniki kontraktów o wyższej rentowności (pozyskanych w II połowie 2022 r. oraz w 2023 r.), jednostkowy wynik EBITDA osiągnął poziom 50,9 mln zł, tj. o 41,2% wyższy niż rok wcześniej. Zysk z działalności operacyjnej wzrósł o 13,6 mln zł i wyniósł 41,9 mln zł, a zysk netto zwiększył się o 12,2 mln zł (69,6%), do 29,7 mln zł.

W 2023 r. ONDE osiągnęło marżę brutto na sprzedaży w wysokości 8,6% (wzrost o 2,1 pp. r/r). Wynika to przede wszystkim z pozyskiwania nowych kontraktów, realizowanych na wyższych marżach niż te zawarte przed wybuchem wojny w Ukrainie (które były dostosowane do ówczesnych realiów rynkowych). Również zysk ze

sprzedaży 100% udziałów spółki zależnej Cyranka Sp. z o.o. wsparł marżę EBIT i EBITDA, które wyniosły odpowiednio: 3,9% (+1,4 pp. r/r) oraz 4,7% (+1,6 pp. r/r). Marża zysku netto wyniosła 2,8%, tj. o 1,2 pp. więcej r/r.

Tabela 11. Wybrane dane finansowe ONDE S.A. (jednostkowe)

w tys. zł	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2023 r.	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2022 r.	Zmiana (w tys. zł)	Zmiana (w proc.)
Przychody ze sprzedaży dóbr i usług	1 072 190	1 141 033	-68 843	-6,0%
Zysk brutto ze sprzedaży	91 872	74 318	17 554	23,6%
Zysk/strata z działalności operacyjnej + amortyzacja (EBITDA)	50 875	36 023	14 852	41,2%
Zysk/strata z działalności operacyjnej (EBIT)	41 862	28 303	13 559	47,9%
Zysk brutto	36 725	22 266	14 459	64,9%
Zysk netto	29 723	17 529	12 194	69,6%
Całkowity dochód	29 723	17 529	12 194	69,6%

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2023 r.	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2022 r.	Zmiana (w tys. zł)	Zmiana (w proc.)
Przepływy z działalności operacyjnej	134 583	-74 678	209 261	_*
Przepływy z działalności inwestycyjnej	-9 652	-36 110	26 458	_*
Przepływy z działalności finansowej	-69 108	16 064	-85 172	-530,2%
Przepływy pieniężne netto	55 823	-94 724	150 547	_*

*Nie wskazano zmiany ze względu na ryzyko wprowadzenia w błąd poprzez prezentację danych w % ze względu na ujemną bazę

	Stan na 31 grudnia 2023 r.	Stan na 31 grudnia 2022 r.	Zmiana (w tys. zł)	Zmiana (w proc.)
Aktywa ogółem	653 188	605 059	48 129	8,0%
Aktywa trwałe	213 361	177 291	36 070	20,3%
Aktywa obrotowe	439 827	427 768	12 059	2,8%
Kapitał własny	350 974	321 251	29 723	9,3%
Zobowiązania razem	302 214	283 808	18 406	6,5%
Zobowiązania długoterminowe	30 295	29 035	1 260	4,3%
Zobowiązania krótkoterminowe	271 919	254 773	17 146	6,7%

Przepływy pieniężne i sytuacja finansowa ONDE

ONDE posiadała na 31 grudnia 2023 r. środki pieniężne w wysokości 64,7 mln zł, tj. o 55,8 mln zł więcej niż przed rokiem. Był to efekt wygenerowania dodatnich przepływów z działalności operacyjnej w wysokości 134,6 mln zł – głównie za sprawą wysokiego wyniku brutto (36,7 mln zł.) oraz zmiany stanu kapitału obrotowego (97,8 mln zł). Z działalności inwestycyjnej Spółka wygenerowała ujemne przepływy w wysokości -9,7 mln zł, a przepływy z działalności finansowej wyniosły -69,1 mln zł.

Łącznie wartość aktywów trwałych na koniec 2023 r. wyniosła 213,4 mln zł (wzrost o 36,1 mln zł), a aktywów obrotowych: 439,8 mln zł (wzrost o 12,1 mln zł). Kapitał własny, w stosunku do 31 grudnia 2022 r. wzrósł o 29,7 mln zł, do 351,0 mln zł na koniec grudnia 2023 r. Zobowiązania długoterminowe wyniosły

30,3 mln zł (wzrost o 1,3 mln zł, tj. 4,3% r/r), a krótkoterminowe 271,9 mln zł – wzrosły one względem 31 grudnia 2022 r. o 17,1 mln zł (6,7%).

Suma bilansowa ONDE na 31 grudnia 2023 r. wynosiła 653,2 mln zł i była o 48,1 mln zł (8,0%) wyższa niż na koniec 2022 r.

Szczegółowe sprawozdanie z sytuacji finansowej znajduje się w jednostkowym sprawozdaniu finansowym ONDE S.A.

2.6 FINANSOWANIE, ZADŁUŻENIE, PORĘCZENIA I GWARANCJE

Na 31 grudnia 2023 r. łączne zadłużenie Grupy ONDE z tytułu kredytów, pożyczek oraz leasingu wyniosło 26,7 mln zł co stanowi spadek o 68,4% w porównaniu z końcem 2022 r. Wynika on z pozyskania środków ze sprzedaży spółki zależnej Cyranka Sp. z o.o. i uregulowania zobowiązań względem ONDE przez tę spółkę, a także z uregulowania należności przez kontrahentów na rzecz ONDE oraz korzystnymi harmonogramami płatności w części realizowanych kontraktów.

Na koniec raportowanego okresu zadłużenie Grupy z tytułu kredytów i pożyczek wyniosło 12,5 mln zł (w tym 11,5 mln zł krótkoterminowych i 0,9 mln zł długoterminowych), co stanowi spadek o 79,4% r/r. Zadłużenie z tytułu leasingu (bieżąca wartość minimalnych opłat) zmniejszyło się r/r o 40,3%, do 14,2 mln zł.

Informacje o udzielonych w 2023 r. pożyczkach, w tym o pożyczkach udzielonych podmiotom powiązanim ONDE, zawarte są w jednostkowym sprawozdaniu finansowym ONDE S.A. za 2023 r. w nocie 5.1.2.

5 lipca 2023 r. Spółka zawarła umowę z ERBUD S.A., na podstawie której otrzymała pożyczkę w wysokości 10 mln zł. Warunki finansowe obejmują WIBOR 3M + 3 pp. Termin spłaty został ustalony na 31 stycznia 2024 r.

Umowa ta została zawarta na warunkach rynkowych wobec zwiększonego zapotrzebowania ONDE na kapitał obrotowy oraz na kapitał związany z rozwojem działalności strategicznej w zakresie dewelopmentu farm fotowoltaicznych.

Na dzień bilansowy, tj. 31 grudnia 2023 r. ONDE posiada dostęp do bankowych i ubezpieczeniowych linii wielocelowych o łącznej wartości 842,9 mln zł (w tym limity wspólnie ze spółkami z Grupy ERBUD), które mogą zostać wykorzystane głównie na kredyty, akredytywę, gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe. Na dzień bilansowy ONDE wykorzystwała 1,5 mln zł z tytułu zaciągniętych kredytów oraz 322,5 mln zł z tytułu wykorzystanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych.

ONDE jest stroną poręczającą w następujących umowach, których łączna wartość wynosi 81,2 mln zł:

- umowa linii kredytowej dla spółki ERBUD S.A. – spółki dominującej względem ONDE – w wysokości 70,0 mln zł. Warunki finansowe dotyczące wynagrodzenia ONDE: 1% od wartości per annum. Poręczenie zostało udzielone do 28 września 2031 r.
- umowie kredytowej dla INVEST PV Sp. z o.o. i SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. – spółek zależnych ONDE – w wysokości 11,2 mln zł. Warunki finansowe dotyczące wynagrodzenia ONDE: 1% od wartości per annum. Poręczenie zostało udzielone do 27 października 2024 r.

Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr 29/2023 o podpisaniu przez spółki zależne SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. oraz INVEST PV Sp. z o.o. znaczącej umowy kredytowej dotyczącej budowy projektów fotowoltaicznych o łącznej mocy 18,72 MW. Ww. spółki 19 grudnia 2023 r. zawarły umowę z bankiem mBank S.A. w celu finansowania budowy dwóch farm fotowoltaicznych o łącznej mocy 18,72 MW, z możliwością rozszerzenia finansowania o budowę trzeciej farmy fotowoltaicznej o mocy 4,42 MW.

Linie kredytowe

W 2023 r. Spółka aneksowała następujące istotne umowy kredytowe:

- 6 lipca 2023 r. Spółka wraz z ERBUD S.A. podpisała z Santander Bank Polska S.A. aneks do znaczącej umowy finansowej o multiLinie (raport bieżący nr 17/2023)

Na mocy aneksu Spółka oraz ERBUD S.A. mogą korzystać z linii wielocelowej (kredyt w rachunku bieżącym oraz linia na gwarancje bankowe i akredytywy) do kwoty 140 mln zł z zastrzeżeniem, że ONDE może korzystać z linii wielocelowej do kwoty 80 mln zł. Zapadalność linii przypada na 7 lipca 2024 r. Pozostałe warunki umowne nie uległy zmianie.

- 28 września 2023 r. Spółka wraz z ERBUD S.A. otrzymała podpisany przez wszystkie strony aneks do znaczącej umowy finansowej podpisanej z mBank S.A. – umowy ramowej Umbrella Wieloproduktowa (raport bieżący nr 22/2023)

Na mocy aneksu Spółka oraz ERBUD S.A. mogą korzystać z limitu na kredyt w rachunku, kredyt obrotowy i limitu na gwarancję do łącznej kwoty 112 mln zł. Zapadalność linii przypada na 27 września 2024 r. Pozostałe warunki umowy nie uległy zmianie.

- 7 listopada 2023 r. Spółka wraz z ze spółkami z Grupy ERBUD – ERBUD S.A., ERBUD Industry Centrum Sp. z o.o. oraz ERBUD International Sp. z o.o. – otrzymała podpisany przez wszystkie strony aneks do umowy kredytowej z 6 lipca 2010 r. podpisanej z ING Bank Śląski S.A. (raport bieżący nr 25/2023)

Na mocy aneksu Spółka wraz z ww. pozostałymi kredytobiorcami może korzystać z linii wielocelowej w maksymalnej wysokości 175 mln zł, z podziałem na limit na kredyt w rachunku bieżącym w wysokości 64 mln zł i limit na gwarancyjne do kwoty 175 mln zł. Podlimit dla ONDE wynosi 50 mln zł z możliwością zaciągnięcia długu do 20 mln zł.

Zapadalność linii przypada na 31 stycznia 2025 r. Pozostałe istotne warunki tej umowy nie uległy zmianie.

- 21 listopada 2023 r. Spółka otrzymała podpisany przez wszystkie strony aneks do umowy wielocelowej linii kredytowej z 7 lipca 2005 r. podpisanej z BNP Paribas Bank Polska S.A. (raport bieżący nr 27/2023)

Na mocy aneksu Spółka wraz ze spółkami z Grupy ERBUD – ERBUD S.A. oraz ERBUD International Sp. z o.o. – może korzystać z linii wielocelowej w maksymalnej wysokości 140 mln zł, z podziałem na limit na kredyt w rachunku bieżącym w wysokości 11 mln zł, limit na gwarancje w wysokości 140 mln zł oraz limit na akredytywy w wysokości 70 mln zł. Podlimit dla ONDE wynosi 140 mln zł z możliwością zaciągnięcia długu do 5 mln zł.

Na 31 grudnia 2023 r. Spółka posiadała następujące istotne umowy kredytowe:

Tabela 12. Linie kredytowe udzielone ONDE

Kredytodawca	Rodzaj kredytu / oprocentowanie	Wartość kredytu - kwota dostępna na dzień bilansowy	Wartość kredytu - kwota wykorzystana na dzień bilansowy	Waluta	Data spłaty	Uwagi
BNP Paribas	kredyt w rachunku bieżącym / WIBOR 3M +1,5 pp.	5 000 000,00	0,00	zł	07.06.2024 r.	W ramach wielocelowej linii kredytowej o finansowanie spółek ERBUD S.A. i ONDE
ING Bank Śląski	kredyt w rachunku bieżącym / WIBOR 1M +1,6 pp.	20 000 000,00	0,00	zł	31.01.2025 r.	W ramach umowy o finansowanie spółek ERBUD S.A., Erbud Industry Centrum Sp. z o.o. i ONDE
ING Bank Śląski	kredyt inwestycyjny / WIBOR 1M +2,15 pp.	1 516 904,82	1 516 904,82	zł	30.11.2025 r.	Zastaw rejestrowy na maszynie - wytwórnia mas bitumicznych, Cesja wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia nieruchomości i maszyny, Poręczenie ERBUD S.A., Hipoteka na nieruchomości w Koszalinie

mBank	kredyt w rachunku bieżącym / WIBOR ON +1,6 pp.	30 000 000,00	0	zł	27.09.2024 r.	W ramach wielocelowej linii kredytowej o finansowanie spółek ERBUD S.A. i ONDE
Santander Bank Polska	kredyt w rachunku bieżącym / WIBOR 1M +2 pp.	20 000 000,00	0	zł	07.07.2024 r.	MultiLinia

Ponadto po dniu bilansowym:

- 22 stycznia 2024 r. Spółka poinformowała o podpisaniu – wraz ze spółką ERBUD S.A. – listu zmieniającego nr 2 do znaczącej umowy kredytowej zawartej na podstawie „Listu dotyczącego usług wsparcia handlu Nr 24/2021” z HSBC Continental Europe (raport bieżący nr 2/2024)
- 12 marca 2024 r. Spółka poinformowała o podpisaniu znaczącej umowy kredytowej z mBank S.A. na finansowanie i refinansowanie projektów OZE (raport bieżący nr 5/2024)

Więcej informacji zawarto w niniejszym Sprawozdaniu w rozdziale 5.5 Zdarzenia po dniu bilansowym.

Gwarancje

Informacje o udzielonych i otrzymanych w 2023 r. poręczeniach i gwarancjach, w tym udzielonych podmiotom powiązanym ONDE, zawarte są w jednostkowym sprawozdaniu finansowym ONDE za 2023 r. w nocie 3.6.

W poniższej tabeli zostały wyszczególnione gwarancje udzielone w ramach limitów, które są okresowo odnawiane przez ubezpieczycieli, w oparciu o aktualną sytuację ekonomiczną Spółki.

Tabela 13. Linie gwarancyjne udzielone ONDE

Gwarant	Rodzaj zobowiązania	Limit	Waluta	Data wygaśnięcia	Wykorzystanie na dzień bilansowy	% wykorzystania
BNP Paribas Bank Polska	Gwarancje wadialne, dobrego wykonania, naprawy wad i usterek, spłaty zaliczki	28 000 000,00	zł	07.06.2024 r.	23 646 503,73	84,45%
ING Bank Śląski	Gwarancje wadialne, dobrego wykonania, naprawy wad i usterek, spłaty zaliczki	30 000 000,00	zł	31.01.2025 r.	20 439 680,06	68,13%
mBank	Gwarancje wadialne, dobrego wykonania, naprawy wad i usterek, spłaty zaliczki	30 000 000,00	zł	27.09.2024 r.	6 302 198,78	21,01%
mBank	Gwarancja należytego wykonania umowy i naprawy wad i usterek	927 397,25	zł	15.01.2028 r.	927 397,25	100,00%
Santander Bank Polska	Gwarancje wadialne, dobrego wykonania, naprawy wad i usterek, spłaty zaliczki	60 000 000,00	zł	07.07.2024 r.	13 279 488,82	22,13%
HSBC	Gwarancje przetargowe, dobrego wykonania umowy, rękojmi oraz zwrotu zaliczki	100 000 000,00	zł	31.10.2024 r.	52 116 535,69	52,12%

STU Ergo Hestia	Gwarancje wadialne, dobrego wykonania, naprawy wad i usterek, spłaty zaliczki	315 000 000,00	zł	bezterminowo	124 424 730,68	39,50%
KUKE	Gwarancje wadialne, dobrego wykonania, naprawy wad i usterek, spłaty zaliczki	70 000 000,00	zł	bezterminowo	19 618 885,79	28,03%
Generali TU	Gwarancje wadialne, dobrego wykonania, naprawy wad i usterek, spłaty zaliczki	23 500 000,00	zł	23.02.2024 r.	9 445 187,67	40,19%
Uniqą TU	Gwarancje wadialne, dobrego wykonania, naprawy wad i usterek, spłaty zaliczki	40 000 000,00	zł	27.07.2024 r.	30 855 751,93	77,14%
TU EUROPA	Gwarancje wadialne, dobrego wykonania, naprawy wad i usterek	6 000 000,00	zł	bezterminowo	1 069 044,80	17,82%
Credendo	Gwarancje wadialne, dobrego wykonania, naprawy wad i usterek	20 000 000,00	zł	bezterminowo	0,00	0,00%
TUİR Allianz Polska	Gwarancje wadialne, dobrego wykonania, naprawy wad i usterek, zwrotu zaliczki	18 000 000,00	zł	31.05.2024 r.	14 002 841,85	77,79%
Interrisk	Gwarancje wadialne, dobrego wykonania, naprawy wad i usterek, zwrotu zaliczki	20 000 000,00	zł	21.06.2024 r.	4 655 775,72	23,28%
Warta	Gwarancje wadialne, dobrego wykonania, naprawy wad i usterek	5 000 000,00	zł	bezterminowo	1 736 658,34	40,87%

W poniższej tabeli zostały wyszczególnione gwarancje udzielone w poza limitami gwarancyjnymi udzielonymi ONDE

Tabela 14. Gwarancje poza liniami gwarancyjnymi udzielone ONDE (w zł)

Gwarant	Rodzaj zobowiązania	Limit	Data wygaśnięcia	Wykorzystanie na dzień bilansowy
AXA Ubezpieczenia	należytego wykonania i naprawy wad	348 885,62	31.07.2026 r.	348 885,62
AXA Ubezpieczenia	należytego wykonania i naprawy wad	1 133 006,43	14.12.2025 r.	1 133 006,43
AXA Ubezpieczenia	należytego wykonania i naprawy wad	1 166 546,69	25.09.2027 r.	1 166 546,69
AXA Ubezpieczenia	należytego wykonania i naprawy wad	182 766,75	12.11.2026 r.	182 766,75
AXA Ubezpieczenia	należytego wykonania i naprawy wad	4 626 675,71	01.06.2028 r.	4 626 675,71
AXA Ubezpieczenia	należytego wykonania i naprawy wad	1 849 474,28	01.06.2028 r.	1 849 474,28
Gotheat	należytego wykonania i naprawy wad	20 110,50	22.01.2024 r.	20 110,50
Gotheat	należytego wykonania i naprawy wad	65 641,90	20.01.2025 r.	65 641,90
Gotheat	należytego wykonania i naprawy wad	141 307,85	27.03.2024 r.	141 307,85
Gotheat	należytego wykonania i naprawy wad	140 659,97	27.03.2024 r.	140 659,97
Gotheat	należytego wykonania i naprawy wad	141 325,43	27.03.2024 r.	141 325,43
Gotheat	należytego wykonania i naprawy wad	146 831,69	27.03.2024 r.	146 831,69

Gothear	należytego wykonania i naprawy wad	140 999,31	27.03.2024 r.	140 999,31
Gothear	należytego wykonania i naprawy wad	142 175,70	12.05.2024 r.	142 175,70
Gothear	należytego wykonania i naprawy wad	139 751,43	25.10.2026 r.	139 751,43
Gothear	należytego wykonania i naprawy wad	33 595,72	05.06.2026 r.	33 595,72
PZU	należytego wykonania i naprawy wad	30 285,76	03.12.2024 r.	30 285,76
PZU	należytego wykonania i naprawy wad	174 103,66	15.12.2024 r.	174 103,66
PZU	należytego wykonania i naprawy wad	76 754,12	29.10.2024 r.	76 754,12
PZU	należytego wykonania i naprawy wad	143 578,41	14.09.2024 r.	143 578,41
PZU	należytego wykonania i naprawy wad	19 323,59	28.06.2024 r.	19 323,59
PZU	należytego wykonania i naprawy wad	649 956,60	01.09.2024 r.	649 956,60
PZU	należytego wykonania i naprawy wad	29 511,15	23.10.2025 r.	29 511,15
PZU	należytego wykonania i naprawy wad	62 379,45	02.03.2026 r.	62 379,45
Wiener	należytego wykonania i naprawy wad	17 304,37	15.11.2026 r.	17 304,37
Wiener	należytego wykonania i naprawy wad	16 412,56	15.08.2026 r.	16 412,56

2.7 PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA I PERSPEKTYWY

Spółka zamierza rozwijać działalności w obszarze pozyskania projektów farm fotowoltaicznych oraz wiatrowych. Aktywność ta będzie wiązała się z dokonywaniem transakcji pieniężnych na etapie obejmowania udziałów, a także w późniejszej fazie ich realizacji.

W dalszym ciągu Spółka będzie prowadzić starania w zakresie budowy portfolio kontraktów w segmentach budownictwa OZE oraz drogowo-inżynieryjnym.

W 2024 r. Grupa ONDE będzie realizować kontrakty budowlane, co wraz z postępowaniem powinno przełożyć się na uzyskanie przychodów z tytułu sprzedaży dóbr i usług. Grupa będzie dążyć do racjonalnego wykorzystania posiadanych środków finansowych i dostępnych źródeł finansowania, aby utrzymać dotychczasową dynamikę rozwoju w nadchodzących okresach.

Działalność Grupy ONDE w 2024 r., a także w kolejnych okresach, w dalszym ciągu będzie się opierać na ostrożnym podejściu do pozyskiwania kontraktów budowlanych – zarówno w segmencie OZE, jak i drogowo-inżynieryjnym – oraz negocjowania ich warunków.

Podejście to wynika przede wszystkim ze zmaterializowania się szeregu niekorzystnych czynników zewnętrznych dla branży, w której działają spółki Grupy.

Czynniki i zdarzenia zewnętrzne, w tym o nietypowym charakterze, mające wpływ na działalność Grupy i jej wyniki finansowe to przede wszystkim:

- ograniczone możliwości pozyskiwania warunków przyłączeniowych dla elektrowni OZE w Polsce, co zmniejsza ilość projektów realizowanych na tym rynku w stosunku do jego potencjału;
- wysoki poziom cen materiałów budowlanych i komponentów oraz czasowe problemy z ich dostępnością spowodowane sytuacją geopolityczną i gospodarczą na świecie. Na dzień publikacji Sprawozdania ceny ustabilizowały się, ale nie można wykluczyć, że trudne warunki otoczenia gospodarczo-ekonomicznego, w tym wysoka inflacja i rosnące ceny energii, mogą wpłynąć na ceny części materiałów budowlanych;
- okresowe zmiany notowań złotego w stosunku do tzw. twardych walut, mające wpływ na wzrost niektórych kosztów ponoszonych przez Grupę;
- wydłużony okres, który zazwyczaj mija pomiędzy wzrostem kosztów realizacji inwestycji (np. drogowych) przez wykonawcę a gotowością inwestorów do akceptacji wyższych stawek rynkowych. Ponadto gotowość niektórych konkurentów rynkowych do podejmowania ryzyka w tym zakresie (tj. pracy na dotychczasowych stawkach, kosztem erozji marż);
- utrzymująca się awersja do ryzyka po stronie inwestorów pomimo dobrych perspektyw OZE, wynikająca m.in. z dostępności oraz kosztów finansowania (na dzień publikacji Sprawozdania stopa referencyjna

NBP wynosiła 5,75%) oraz kosztów realizacji projektów (w tym ze względu na wzrost cen materiałów budowlanych w skali roku);

- sytuacja przedsiębiorstw z niektórych segmentów firm podwykonawczych;
- ustawa z 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 r. Jej przepisy ograniczają potencjalne zyski wytwórców. W szczególności ma to negatywny wpływ na producentów sprzedających energię na rynku długoterminowych kontraktów na zakup tzw. bezemisyjnej energii elektrycznej (cPPA/PPA). Maksymalna cena energii oznacza bowiem brak zysków z kontraktów PPA, gdyż wytwórca, sprzedając energię w kontraktach PPA powyżej limitu, jest zobowiązany do zwrotu nadwyżki do zarządcy rozliczeń;

Dodatkowo maksymalna cena dla przedsiębiorstw wpłynęła negatywnie na procesy decyzyjne klientów, którzy byli zainteresowani 10-letnimi kontraktami PPA. W efekcie doszło do drastycznych spadków cen energii;

- konsekwencje wojny w Ukrainie, mające wpływ na wiele aspektów otoczenia makroekonomicznego, m.in. wzrost cen wielu surowców, a także paliw, energii czy usług, wysokość stóp procentowych i związanych z tym kosztów odsetkowych;
- w lutym 2023 r. ONDE zawarła dwie umowy z inwestorem UAB „Energijos žara” (raport bieżący nr 7/2023), dotyczące realizacji robót budowlanych z zakresu budowy fundamentów oraz układania kabli średniego i wysokiego napięcia na terenie Republiki Litewskiej (projekt FW Kelme I). Łączna wartość umów sięga 25,8 mln euro, zaś moc farmy wiatrowej wyniesie 80 MW. 24 listopada 2023 r. Zarząd ONDE poinformował o otrzymaniu wypowiedzenia przez inwestora ww. umów (raport bieżący nr 26/2023). 1 grudnia 2023 r. ONDE dokonała aktualizacji informacji w zakresie powyższego wypowiedzenia umów (raport bieżący nr 28/2023). Więcej informacji zawarto w niniejszym Sprawozdaniu w rozdziale 5.2. Zdarzenia nietypowe.

Wobec powyższego nie można wykluczyć, że otoczenie zewnętrzne będzie miało niekorzystny wpływ na osiągnięte wyniki biznesowe lub finansowe Grupy w kolejnych okresach.

Pozostałe czynniki

Do pozostałych czynników, które w ocenie Zarządu Spółki będą miały wpływ na realizację strategii Grupy ONDE oraz wyniki osiągnięte przez Grupę w perspektywie kolejnych kwartałów, należą:

- Kierunki zmian polityki energetycznej w Polsce i w całej UE

Realizacja przez Unię Europejską strategii „European Green Deal”, a także diskutowane w konsekwencji wojny w Ukrainie elementy przyspieszenia odchodzenia od gospodarki opartej na węglowodorach na rzecz m.in. odnawialnych źródeł energii. Także w Polsce widoczny jest coraz silniejszy trend zmierzający w kierunku zielonej transformacji. Założenia do aktualizacji Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. – dokumentu zawierającego wizję strategii Polski w zakresie transformacji energetycznej i wyznaczający kierunki rozwoju polskiego sektora paliwowo-energetycznego – z marca 2022 r. zakładają zwiększenie udziału OZE w produkcji elektrycznej do ok. 50% w 2040 r. Zwiększy to zapotrzebowanie na usługi Grupy.

Zgodnie z wypowiedziami przedstawicieli Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej budowę OZE w Polsce w kolejnych latach będą wspierać środki z KPO – ponad 5 mld euro ma być przeznaczony jeszcze w 2024 r. dla firm energetycznych na budowę projektów OZE i magazynów energii, zaś cała pula środków na zieloną energetykę to niemal 30 mld euro do 2026 r. Spółki Skarbu Państwa planują też duże inwestycje w projekty OZE ze środków własnych.

- Zmiany otoczenia prawno-regulacyjnego w sektorze energetycznym

Pozytywny wpływ na długoterminowe perspektywy biznesowe Grupy ONDE ma liberalizacja Ustawy Odległościowej, która weszła w życie w kwietniu 2023 r. Określa ona m.in. warunki, tryb lokalizacji i budowy elektrowni wiatrowych w sąsiedztwie istniejącej albo planowanej zabudowy mieszkaniowej. Zmiana tej ustawy pozwoli w przyszłości na realizację nowych inwestycji w zakresie wznoszenia elektrowni wiatrowych.

- Sytuacja gospodarcza, utrzymujący się wysoki poziom inflacji, wysokie koszty finansowania zewnętrznego oraz długoterminowe konsekwencje i zmiany rynkowe będące m.in. konsekwencjami działań wojennych w Ukrainie.

Realizacja kontraktów na zlecenie klientów (zamawiających, inwestorów)

Największy wpływ na wyniki osiągnięte w przyszłości przez Grupę będzie miała realizacja dotychczas podpisanych kontraktów budowlanych (postępy prac powinny przełożyć się na uzyskanie przychodów z tytułu sprzedaży) oraz dynamika zdobywania kolejnych. Zarząd koncentruje się na pozyskiwaniu kontraktów w Polsce i za granicą o wyższej marży oraz na odpowiednim formułowaniu zapisów umownych, które pozwolą chronić marżę Grupy ONDE w przypadku ewentualnego dalszego wzrostu cen materiałów.

W segmencie budownictwa drogowo-Inżynieryjnego Spółka podchodzi do przetargów selektywnie. Realizowane i podpisywane aktualnie kontrakty w większości mają krótkoterminowy charakter. W segmencie tym w najbliższym czasie Spółka ma zamiar koncentrować się na mniejszych, ale wyżej marżowych kontraktach.

Ponadto Grupa ONDE poszukuje szans na zwiększenie przychodów i dywersyfikację biznesu na rynkach poza Polską. We wrześniu 2022 r. Spółka rozpoczęła pierwszą budowę za granicą Polski – na terenie Litwy. W 2023 r. ONDE realizowało łącznie już trzy kontrakty na roboty budowlane przy budowie farm wiatrowych na terenie Litwy oraz brało udział w ofertowaniu na realizację kolejnych projektów związanych z robotami przy budowie projektów OZE.

Biorąc pod uwagę sytuację geopolityczną, bardzo dobre warunki wietrzne i sprzyjające otoczenie legislacyjne na rynku litewskim, ONDE dostrzega w zagranicznym kierunku swojej działalności atrakcyjny potencjał biznesowy.

Projekty OZE realizowane na własny rachunek

W przyszłości Zarząd Spółki oczekuje pozytywnego wpływu na wyniki projektów OZE, czyli farm wiatrowych i PV, realizowanych na własny rachunek.

Strategia Grupy ONDE zakłada między innymi dalsze nabywanie i rozwijanie projektów farm fotowoltaicznych w celu ich dalszej odsprzedaży (tj. w modelu *develop, build and sell*) lub pozostawienie części realizowanych projektów OZE w Grupie i sprzedaży wytworzonej w nich energii – co może zapewnić Spółce stałe przychody.

Rozwój tej gałęzi działalności wynika z chęci uczestniczenia przez Grupę ONDE w trendzie zielonej transformacji w UE i Polsce. Czynnikiem wspierającym realizację strategii Grupy w tym obszarze są m.in. możliwe do wykorzystania elementy wsparcia dostępne w ramach realizacji strategii Europejskiego Zielonego Ładu oraz Polityki Energetycznej Polski do roku 2040. Rozwój własnych projektów OZE jest także odpowiedzią na obecne wyzwania rynkowe.

Na 31 grudnia 2023 r. Grupa posiadała projekty własne o łącznej mocy ok. 787 MW, z czego ok. 69 MW to projekty wiatrowe. Kolejne ok. 267 MW (z czego 69 MW to projekty farm wiatrowych) to inwestycje z projektem i pozwoleniem na budowę. Dalsze około 183 MW to projekty z warunkami przyłączeniowymi i około 337 MW z wnioskiem o ich uzyskanie.

Ze względu na obecne uwarunkowania rynkowe oraz regulacyjne – zwłaszcza wyższe prawdopodobieństwo nieotrzymania warunków przyłączeniowych – wzrosło ryzyko dla części portfela projektów Grupy ONDE. W obliczu tej zmiany Spółka skupi się na akwizycji bardziej zaawansowanych projektów OZE, które mają co najmniej uzyskane warunki przyłączeniowe. Nabycie takich projektów co do zasady jest droższe, jednak niesie za sobą istotnie niższe ryzyko.

W czerwcu 2023 r. miała miejsce sprzedaż 100% udziałów w spółce zależnej ONDE, Cyranka Sp. z o.o. (raport bieżący nr 15/2023), zaś środki wykorzystane zostały do pozyskania kolejnych inwestycji. W III kwartale 2023 r. Grupa ONDE powiększyła się o dwie kolejne spółki celowe: SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. oraz INVEST PV Sp. z o.o., będące właścicielami projektów dwóch elektrowni fotowoltaicznych o łącznej mocy 23 MW (raport bieżący nr 18/2023).

Ponadto po dniu bilansowym, 8 marca 2024 r., Spółka poinformowała o zawarciu umowy sprzedaży udziałów w spółce Farma Wiatrowa Szybowice Sp. z o.o., będącej właścicielem projektu farmy wiatrowej o mocy 37,4 MW oraz o zawarciu znaczącej umowy na generalne i kompleksowe wykonawstwo farmy wiatrowej (raport bieżący nr 4/2024). Następnie 15 marca 2024 r. Spółka poinformowała o zawarciu umowy sprzedaży i przejściu własności 100% udziałów w spółkach zależnych SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. oraz INVEST PV Sp. z o.o., będących właścicielami projektów farm fotowoltaicznych o łącznej mocy 23,1 MW (raport bieżący nr 7/2024).

Pozostałe czynniki

W związku z planami dalszego rozwoju przez Grupę portfela projektów własnych w obszarze energetyki odnawialnej, w czerwcu 2022 r. Zarząd podjął decyzję o rozpoczęciu procesu przeglądu opcji strategicznych dotyczących posiadanego portfela projektów OZE. Na dzień publikacji Sprawozdania nie zostały podjęte żadne decyzje związane z wyborem konkretnej opcji strategicznej oraz nie ma pewności, czy i kiedy taka decyzja zostanie w podjęta przyszłości. Zarząd ONDE informuje, że na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania sprzedaż projektów w formule *project by project* pozwala na wygenerowanie sumarycznie najwyższej stopy zwrotu z zainwestowanego kapitału. Tak pozyskany kapitał będzie przeznaczany na kolejne inwestycje.

Zarząd ONDE będzie dążyć do racjonalnego wykorzystania posiadanych środków finansowych i dostępnych źródeł finansowania – np. uzyskanych w ramach pozytywnego zakończenia przeglądu opcji strategicznych, emisji zielonych obligacji albo finansowania bankowego – aby zapewnić rozwój Grupy w nadchodzących okresach.

Grupa ONDE nie publikuje prognoz wyników finansowych.

W Grupie ONDE działa skuteczny system identyfikacji ryzyk i zarządzania ryzykiem, dzięki czemu możliwe jest ograniczanie skali negatywnych dla Spółki lub Grupy skutków wystąpienia danego ryzyka. Wyróżnia się dwie główne kategorie ryzyka: związane z działalnością Grupy oraz związane z otoczeniem, w którym ona działa. Trzecią wyróżnianą kategorią ryzyka jest ryzyko finansowe, którego pełny opis zawarty jest w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy ONDE za rok 2023.

Zasady zarządzania ryzykami związanymi z działalnością grupy, mającymi wpływ na zagadnienia niefinansowe, zostały opisane w Sprawozdaniu Grupy Kapitałowej ONDE na temat informacji niefinansowych, które stanowi wyodrębnioną część raportu rocznego Grupy ONDE za rok 2023 i zostanie przekazane do publicznej wiadomości w formie odrębnego dokumentu.

Poniżej wskazane czynniki ryzyka dotyczą jednostek tworzących Grupę Kapitałową ONDE, w tym ONDE

3.1.1 Ryzyko związane z działalnością Grupy

Poniżej przedstawiono istotne ryzyko związane z działalnością Grupy:

- **Ryzyko związane z odpowiedzialnością za nienależyte wykonanie projektów**

Niewykonanie lub nienależyte wykonanie kontraktów budowlanych, w szczególności ich nieterminowa realizacja lub niedotrzymanie gwarantowanych parametrów technologicznych, skutkuje ryzykiem podniesienia przez zamawiających roszczeń odszkodowawczych (w tym z tytułu kar umownych) przeciwko jednostkom z Grupy ONDE. W konsekwencji może to prowadzić do obniżenia realizowanej marży lub poniesienia strat z realizacji danego kontraktu w wyniku nienależytego wykonywania prac przez Spółkę, jej konsorcjantów i podwykonawców. Ponadto w istotnej części umów realizowanych przez Spółkę roszczenia są zabezpieczane m.in. w formie gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych, które dają zamawiającemu możliwość zaspokojenia roszczeń nawet w przypadku kwestionowania ich zasadności. Możliwe jest także, z uwagi na obowiązek przedstawienia informacji o nienależycie wykonanych projektach, wykluczenie spółek wchodzących w skład Grupy z postępowań o udzielenie zamówień publicznych.

Dodatkowo Spółka narażona jest na ryzyko odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady fizyczne wykonanych obiektów, o ile nie została ona wyłączona na podstawie zawartej umowy oraz z tytułu gwarancji finansowych, w tym gwarancji „dobrego wykonania” zrealizowanych prac.

Grupa ONDE minimalizuje ryzyko nienależytego wykonania projektów m.in. poprzez odpowiedzialny dobór partnerów zgodnie z obowiązującymi wymaganiami dla podwykonawców oraz ostrożnościowe podejście do zapisów umownych w zawieranych kontraktach.

- **Ryzyko związane z implementacją działań strategicznych Grupy**

Grupa planuje w dalszym ciągu powiększać posiadane portfolio projektów OZE. Na 31 grudnia 2023 r. Grupa posiadała projekty własne o łącznej mocy ok. 787 MW. Nie jest możliwe zagwarantowanie, że wszystkie wstępnie zabezpieczone projekty zostaną ostatecznie przez Spółkę nabyte. W konsekwencji Spółka nie może wykluczyć ryzyka, że nie uda się jej ostatecznie nabyć zakładanego portfolio projektów OZE, co może mieć istotny negatywny wpływ na realizację strategii Spółki w obszarze projektów OZE. Dodatkowo nie jest pewne, że Grupa zrealizuje strategię w całości lub w części ani że wdrożenie strategii przez Grupę przyniesie oczekiwane wyniki. Ponadto czynnikami wpływającymi na powodzenie wdrożenia strategii Grupy będą kierunki zmian polityki energetycznej kraju oraz zmiany otoczenia prawno-regulacyjnego w sektorze energetycznym.

Na dzień publikacji Sprawozdania – ze względu na obecne uwarunkowanie rynkowe i regulacyjne – Spółka zidentyfikowała wyższe prawdopodobieństwo nieotrzymania warunków przyłączeniowych przez projekty typu greenfield (na wczesnym etapie rozwoju). Tym samym zauważalnie wzrosło ryzyko dla części portfela projektów Grupy ONDE o mocy ok. 337 MW.

W obliczu tej zmiany Spółka skupia się na akwizycji bardziej zaawansowanych projektów OZE, które mają co najmniej uzyskane warunki przyłączeniowe. Nabycie takich projektów co do zasady jest droższe, jednak niesie za sobą istotnie niższe ryzyko.

Ryzyko implementacji strategii ONDE jest mitygowane poprzez monitoring wykonania strategii, zmian sektora oraz regulacji i przez cyklicznie przeprowadzane analizy, które pozwolą na odpowiednie reagowanie i aktualizowanie strategii w sytuacji znaczących zmian otoczenia.

- **Ryzyko związane z realizacją niektórych projektów w konsorcjum**

Realizacja projektów w ramach konsorcjum wiąże się z ryzykiem zrealizowania ich niezgodnie z oczekiwaniami Spółki w zakresie, w jakim odpowiedzialny za wykonanie określonego elementu projektu jest konsorcjant Spółki oraz z ograniczonym wpływem Spółki na warunki i harmonogram realizacji projektu. Ponadto Spółka nie może wykluczyć ryzyka pogorszenia sytuacji finansowej lub upadłości konsorcjantów.

Grupa ONDE minimalizuje ryzyko nienależytego wykonania projektów m.in. poprzez odpowiedzialny dobór partnerów zgodnie z obowiązującymi wymaganiami dla podwykonawców oraz ostrożnościowe podejście do zapisów umownych w zawieranych kontraktach.

- **Ryzyko związane z Wytwórnią Mas Bitumicznych Toruń**

Należąca do Grupy ONDE Wytwórnia Mas Bitumicznych Toruń położona jest na nieruchomości dzierżawionej przez Spółkę, a jej budowa oraz rozbudowa objęte są postępowaniami kontrolnymi prowadzonymi przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Toruniu. Spółka szacuje, że w związku ze skomplikowanym charakterem sprawy powyższe postępowania administracyjne będą trwać od trzech do czterech lat, a ich niekorzystne rozstrzygnięcie może skutkować relokacją wytwórni i koniecznością uzyskania odpowiednich pozwoleń.

Spółka podejmuje działania mające na celu wszczęcie procedury planistycznej dotyczącej zmiany ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w zakresie rozszerzenia przeznaczenia terenu, którym znajduje się Wytwórnia Mas Bitumicznych Toruń o działalność związaną z budową, utrzymaniem dróg i lotnisk.

- **Ryzyko związane poręczeniem Spółki zabezpieczającym umowę kredytu**

Spółka jest stroną umowy poręczenia z PKO Bankiem Polskim S.A., w której zobowiązała się do udzielenia solidarnego poręczenia do kwoty w wysokości 70 mln zł za zobowiązania ERBUD S.A. z tytułu kredytu w formie limitu kredytowego. Zaspokojenie się przez PKO Bank Polski S.A. z poręczenia udzielonego na podstawie umowy poręczenia może nastąpić w przypadku niewykonania przez ERBUD S.A. swoich zobowiązań z tytułu umowy kredytu. Umowa poręczenia jest ważna do 28 września 2031 r. W związku z powyższym Spółka na bieżąco monitoruje sytuację finansową ERBUD S.A.

- **Ryzyko utraty płynności**

Na wartość wskaźnika płynności finansowej i zwiększenie zapotrzebowania na kapitał obrotowy najistotniejszy wpływ mają struktura oraz czas trwania projektów realizowanych przez Spółkę. Grupa ONDE identyfikuje, że ryzyko utraty płynności może się zmaterializować w szczególności w przypadku zaspokojenia się przez PKO Bank Polski S.A. z poręczenia udzielonego przez Spółkę na podstawie umowy poręczenia. Zmaterializowanie się ryzyka utraty płynności może mieć wpływ na zapewnienie terminowej realizacji projektów oraz na możliwość uzyskiwania przez Spółkę gwarancji finansowych, które są powszechnie stosowanymi formami zabezpieczenia realizacji kontraktów na rynku, na którym Spółka prowadzi działalność.

W celu ograniczenia ryzyka utraty płynności Grupa ONDE utrzymuje odpowiednią ilość środków pieniężnych oraz zawiera umowy o linie kredytowe, które służą jako dodatkowe zabezpieczenie płynności.

Do finansowania zakupów inwestycyjnych Grupa wykorzystuje środki własne, długoterminowe kredyty lub długoterminowe umowy leasingu, zapewniając odpowiednią trwałość struktury finansowania dla tego rodzaju aktywów.

Grupa stosuje politykę ograniczającą zaangażowanie kredytowe wobec poszczególnych instytucji.

Zarządzanie płynnością wspomagane jest obowiązującym systemem raportowania prognoz płynności przez Grupę.

- **Ryzyko utraty kadry menadżerskiej**

Istnieje ryzyko, że osoby należące do kadry menadżerskiej Spółki mogą zdecydować się na zmianę miejsca zatrudnienia lub z innych powodów przestać pełnić stanowiska zajmowane w Spółce. W konsekwencji mogą

wystąpić trudności w pozyskaniu lub utrzymaniu wykwalifikowanej kadry, w szczególności w związku z konkurencją ze strony innych potencjalnych pracodawców.

Grupa ONDE dąży do utrzymania kluczowej kadry menadżerskiej poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki względem pracowników, konkurencyjne wynagrodzenie i zaangażowanie w ambitne projekty.

3.1.2 Ryzyko związane z otoczeniem Grupy

▪ Ryzyka związane z działaniami wojennymi w Ukrainie oraz ich konsekwencjami

24 lutego 2022 r. wojska Federacji Rosyjskiej jednostronnie rozpoczęły konflikt zbrojny. Na dzień publikacji Sprawozdania w tym kraju wciąż trwają walki zbrojne.

Sytuacja polityczno-gospodarcza w Ukrainie jest na bieżąco monitorowana przez Grupę ONDE pod kątem faktycznego i potencjalnego wpływu na działalność i sytuację Grupy. Do dnia publikacji Sprawozdania Grupa nie odnotowała bezpośredniego wpływu działań wojennych na jej działalność. Jednocześnie Grupa ONDE odnotowała pośredni wpływ ww. sytuacji na jej działalność w postaci zmian kursów walut, a także zmian cen surowców oraz materiałów wykorzystywanych do realizacji inwestycji i produkcji, np. stali, asfaltu.

Ewentualny odpływ ukraińskich pracowników (w tym wykwalifikowanych) w związku z ich powrotem do kraju potencjalnie może mieć negatywne przełożenie na rynek pracy w branży budowlanej w Polsce i przełożyć się także na Grupę. Na 31 grudnia 2023 r. Grupa zatrudniała pracowników z Ukrainy, jednak fakt ten nie miał wpływu na jej działalność operacyjną. Grupa nie odnotowała także problemów z podwykonawcami, z których część zatrudnia pracowników z Ukrainy.

Grupa identyfikuje poniższe czynniki, które mają i w dalszym ciągu mogą mieć wpływ na Grupę oraz jej działalność w perspektywie kolejnych okresów:

- zmiany kursu złotego mogą się przekładać na wzrost kosztów surowców i materiałów nabywanych w walucie obcej oraz wzrost cen wszystkich wyrobów, a także na osłabienie siły nabywczej niektórych klientów Grupy lub być powodem utrudnień w spływie należności;
- wzrost kosztów paliw, gazu ziemnego oraz energii elektrycznej oraz wzrost cen innych produktów i usług może prowadzić do wzrostu kosztów ponoszonych przez Grupę oraz istotnie wpływać na ostateczne koszty ponoszone przez klientów Grupy oraz kosztorysy inwestycji, ograniczając ich plany inwestycyjne;
- nie można wykluczyć, że powrót części obywateli Ukrainy do kraju (przede wszystkim mężczyzn w wieku poborowym) wpłynie na niedobory kadrowe u niektórych podwykonawców Grupy, w tym podwykonawcze firmy budowlane oraz firmy transportowe;
- wysoki poziom stóp procentowych może przekładać się na wysokie koszty finansowania Grupy – wpływając na wysokość zobowiązań kredytowych i z tytułu leasingu o zmiennej stopie procentowej – a także na osłabienie siły nabywczej niektórych klientów Grupy lub być powodem utrudnień w spływie należności;
- niewykluczone są dalsze zaburzenia w łańcuchach dostaw importowanych produktów, materiałów, komponentów oraz paliw, a także czasowo utrudniony dostęp do niektórych z nich;
- wydłużenie linii komunikacyjnych do wybranych krajów może spowodować wzrost kosztów logistycznych.

▪ Ryzyko negatywnych zmian otoczenia prawno-regulacyjnego w sektorze energetycznym

Niekorzystny wpływ na działalność Grupy mogą wywrzeć w szczególności zmiany regulacji prawnych związanych z OZE ograniczające wysokość środków publicznych przeznaczonych na system wsparcia dla producentów energii wytwarzanych z instalacji OZE lub ograniczające czy uniemożliwiające tworzenie nowych instalacji OZE. Dalsze zmiany otoczenia prawno-regulacyjnego w sektorze energetycznym mogą negatywnie wpłynąć na działalność Grupy, w szczególności w przypadku, gdy nowe regulacje w zakresie morskich farm wiatrowych pośrednio doprowadzą do zmniejszenia wsparcia udzielanego dla lądowych farm wiatrowych oraz farm fotowoltaicznych.

Ryzyko jest mitygowane poprzez monitoring zmian regulacji i cyklicznie przeprowadzane analizy, które pozwolą na odpowiednie reagowanie i aktualizowanie strategii w sytuacji znaczących zmian otoczenia.

▪ Ryzyko konkurencji

W związku z intensyfikacją rozwoju podmiotów konkurencyjnych (w szczególności w segmencie OZE) lub prowadzenia przez nie agresywnej polityki cenowej i produktowej względem obecnych oraz przyszłych kontrahentów, Grupa jest narażona na ryzyko spadku rentowności realizowanych projektów, zmniejszenia wolumenu uzyskiwanych zamówień lub zmniejszenia skali działalności w obszarze projektów OZE poniżej założeń przyjętych w strategii. W przypadku, gdy Grupa nie będzie w stanie dostosować swoich cen do poziomu cen oferowanych przez konkurencję, pozycja konkurencyjna Grupy może ulec osłabieniu.

Ryzyko jest mitygowane poprzez monitoring konkurencji i otoczenia rynkowego oraz pozyskiwanie projektów poza rynkiem krajowym, które pozwalają na odpowiednie reagowanie poprzez dywersyfikację geograficzną i aktualizowanie strategii w sytuacji ewentualnego znaczącego pogorszenia się konkurencyjności Grupy w Polsce.

▪ Ryzyko wzrostu cen materiałów budowlanych, energii i usług oraz kosztów wynagrodzenia

Grupa jest narażona na ryzyko wzrostu cen materiałów strategicznych dla jej działalności, w tym w szczególności: stali, paliwa, energii elektrycznej, miedzi, aluminium oraz asfaltu, a także cen usług, w tym kosztów podwykonawców oraz transportu (w tym transportu kolejowego) oraz wynagrodzenia pracowników i szeregu innych kosztów zewnętrznych. W efekcie Grupa może nie uzyskać współmiernego wzrostu efektywności i wydajności lub nie będzie w stanie przenieść zwiększonych kosztów na zamawiających celem zrekompensowania ich wpływu na wyniki działalności.

Ryzyko wzrostu kosztów prowadzenia działalności zmaterializowało się i uwidoczniło po rozpoczęciu wojny w Ukrainie. Wpływ ryzyka jest ograniczany m.in. poprzez prowadzenie odpowiedzialnej polityki kadrowej i kontraktowanie podwykonawców z odpowiednim wyprzedzeniem oraz zabezpieczanie stałych cen materiałów.

▪ Ryzyko związane z ograniczeniem albo rezygnacją z programów rozbudowy lub modernizacji i rozwoju infrastruktury

Grupa identyfikuje swój rozwój w oparciu o rozwój infrastruktury, w tym w zakresie cykli inwestycyjnych oraz programów ich finansowania, które są w istotnej mierze oparte o środki publiczne.

Przykładowo obserwowany jest problem starzejącej się i niedopasowanej do rynkowych potrzeb infrastruktury dystrybucyjnej energii elektrycznej. W tym obszarze – w związku z tym, że w obecnej strukturze wytwarzania energii można zaobserwować wyraźną tendencję wzrostu mocy wytwórczych wytwarzanych z OZE, które wymagają przede wszystkim inwestycji w obrębie sieci średnich i wysokich napięć – możliwe jest, że niedostateczny rozwój przesyłowej infrastruktury elektroenergetycznej będzie utrudniać uzyskanie przez planowane elektrownie wiatrowe i fotowoltaiczne warunków przyłączenia do sieci, a tym samym negatywnie wpłynąć na liczbę nowych inwestycji w segmencie OZE. Innym przykładem jest program budowy i modernizacji dróg w Polsce, w znacznej części oparty o finansowania unijne.

Możliwość pozyskiwania środków na dalsze, wyżej wymienione albo podobne programy rozbudowy lub modernizacji i rozwoju infrastruktury w istotnym zakresie będą miały wpływ na rozwój i przyszłe wyniki Grupy.

Grupa szczegółowo analizuje sytuację rynkową, opracowywane programy publiczne i prywatne w zakresie rozbudowy lub modernizacji i rozwoju infrastruktury, portfel projektów i cele akwizycyjne w sposób ograniczający powyższe ryzyko pod kątem prowadzonej działalności.

3.1.3 Zasady zarządzania ryzykiem finansowym Grupy

Grupa w toku prowadzonej działalności narażona jest na następujące istotne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych), ryzyko kredytowe oraz ryzyko płynności. Za ustalenie zasad zarządzania powyższymi ryzykami oraz ich weryfikację odpowiada Zarząd Spółki.

▪ Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe. W ramach podstawowej działalności operacyjnej zawierane są kontrakty budowlane w złotych polskich, a także takie, z realizacji których przychody są i będą denominowane w walucie obcej. Również niektóre ze zobowiązań wynikających z zawartych umów na zakupy materiałów albo towarów są denominowane w walutach obcych – głównie w euro – i z ich tytułu następują płatności. Ryzyko walutowe występuje również w odniesieniu do udzielonych przez Spółkę pożyczek denominowanych w euro. Spółka okresowo zawiera transakcje terminowe oraz nie wyklucza ich zawierania w przyszłości.

▪ **Ryzyko stóp procentowych**

Ryzyko stóp procentowych występuje głównie w związku z korzystaniem przez Grupę z zadłużenia, tj. kredytów bankowych i pożyczek oraz leasingu.

Ponadto Grupa alokuje wolne środki pieniężne częściowo w inwestycje o zmiennej stopie procentowej (lokaty) oraz udziela pożyczek w oparciu o zmienną stopę procentową.

Aktywa i zobowiązania oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, narażają Grupę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych. Natomiast oprocentowane według stopy stałej (udzielane pożyczki) naraża Grupę na ryzyko zmiany wartości godziwej, niemniej jednak ze względu na fakt, iż Grupa nie wycenia tych pozycji do wartości godziwej, wpływ ten nie jest odzwierciedlany w sprawozdaniu finansowym.

Grupa monitoruje stopień narażenia na ryzyko stopy procentowej.

▪ **Ryzyko kredytowe**

Ryzyko kredytowe dla Grupy ONDE zostało opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2023 r.), nota 5.2.3.

▪ **Ryzyko płynności**

W celu ograniczenia ryzyka utraty płynności Grupa utrzymuje odpowiednią ilość środków pieniężnych, a także zawiera umowy o linie kredytowe, które służą jako dodatkowe zabezpieczenie płynności. Do finansowania zakupów inwestycyjnych Grupa wykorzystuje środki własne, długoterminowe kredyty lub długoterminowe umowy leasingu, zapewniając odpowiednią trwałość struktury finansowania dla tego rodzaju aktywów.

Grupa stosuje politykę ograniczającą zaangażowanie kredytowe wobec poszczególnych instytucji.

Zarządzanie płynnością wspomagane jest obowiązującym systemem raportowania prognoz płynności przez Grupę.

▪ **Ryzyko klimatyczne**

Grupa ONDE monitoruje wpływ ryzyk klimatycznych na działalność Grupy i na dzień dzisiejszy nie identyfikuje istotnego wpływu czynników klimatycznych na prowadzoną działalność.

Zasady zarządzania ryzykami związanymi z działalnością grupy, mającymi wpływ na zagadnienia niefinansowe – w tym informacje na temat ryzyka związanego z potencjalnie negatywnym wpływem na klimat, a także wpływem zmian klimatu na Grupę – zostały opisane w Sprawozdaniu Grupy Kapitałowej ONDE na temat informacji niefinansowych, które stanowi wyodrębnioną część raportu rocznego Grupy ONDE za rok 2023 i zostanie przekazane do publicznej wiadomości w formie odrębnego dokumentu.

4.1 ZBIÓR ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO

W związku z notowaniem akcji Spółki na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (dalej „GPW”) ONDE podlega obowiązkowi składania oświadczeń w sprawie stosowania albo niestosowania „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2021” (dalej „Dobre Praktyki”).

Tekst Dobrych Praktyk jest publicznie dostępny na stronie internetowej GPW w części poświęconej tematyce ładu korporacyjnego, pod adresem: www.gpw.pl/dobre-praktyki2021.

29 lipca 2021 r. Spółka opublikowała oświadczenie o stosowaniu Dobrych Praktyk, które zostało zaktualizowane 29 marca 2022 r.

Aktualnie Spółka stosuje 47 z 63 zasad Dobrych Praktyk. Spośród sześciu głównych obszarów zbioru zasad ładu korporacyjnego, ONDE stosowało wszystkie zasady z rozdziałów „Systemy i funkcje wewnętrzne” oraz „Konflikt interesów i transakcje z podmiotami powiązаныmi”. Spółka odstąpiła od stosowania sześciu zasad z rozdziału Polityka informacyjna i komunikacja z inwestorami, trzech z rozdziału Zarząd i Rada Nadzorcza, pięciu z rozdziału Walne Zgromadzenie i relacje z akcjonariuszami oraz dwóch z rozdziału Wynagrodzenia.

Spółka odstąpiła od stosowania następujących 16 zasad Dobrych Praktyk:

Numer i treść zasady	Przyczyny odstąpienia
<p>1.1. Spółka prowadzi sprawną komunikację z uczestnikami rynku kapitałowego, rzetelnie informując o sprawach jej dotyczących. W tym celu spółka wykorzystuje różnorodne narzędzia i formy porozumiewania się, w tym przede wszystkim korporacyjną stronę internetową, na której zamieszcza wszelkie informacje istotne dla inwestorów.</p>	<p>Spółka planuje przestrzegać wskazanej zasady w całości, jednakże na moment wejścia w życie Dobrych Praktyk oraz w związku z wejściem Spółki na GPW w 2021 r. Spółka nie ma możliwości publikowania zestawień danych finansowych za ostatnie 5 lat działalności. Spółka stosuje wskazaną zasadę w pozostałym zakresie, w szczególności w zakresie publikowania dokumentów korporacyjnych, informacji bieżących i okresowych oraz składu organów zarządu i rady nadzorczej.</p>
<p>1.3.1. W swojej strategii biznesowej spółka uwzględnia również tematykę ESG, w szczególności obejmującą: zagadnienia środowiskowe, zawierające mierniki i ryzyka związane ze zmianami klimatu i zagadnienia zrównoważonego rozwoju.</p>	<p>Spółka planuje przestrzegać wskazanej zasady w całości, jednakże na moment wejścia w życie Dobrych Praktyk Spółka nie posiada jeszcze sformalizowanej strategii biznesowej obejmującej tematykę ESG w obszarach społecznych i pracowniczych (zasada 1.3.2.). Spółka stosuje wskazaną zasadę w pozostałym zakresie, w szczególności w zakresie zagadnień środowiskowych oraz klimatycznych, które objęte są przyjętą w Spółce strategią biznesową, a także kieruje się zasadami zrównoważonego rozwoju. Niezwłocznie po opracowaniu strategii ESG w obszarach społecznych i pracowniczych Spółka przyjmie jednolitą strategię biznesową w obszarze tematyki ESG i będzie stosować wskazaną zasadę w całości.</p>
<p>1.3.2. W swojej strategii biznesowej spółka uwzględnia również tematykę ESG, w szczególności obejmującą: sprawy społeczne i pracownicze, dotyczące m.in. podejmowanych i planowanych działań mających na celu zapewnienie równouprawnienia płci, należytych</p>	<p>Spółka planuje przestrzegać wskazanej zasady w całości, jednakże na moment wejścia w życie Dobrych Praktyk Spółka nie posiada jeszcze sformalizowanej strategii biznesowej obejmującej tematykę ESG w obszarach społecznych i pracowniczych (zasada 1.3.2.). Spółka stosuje wskazaną zasadę w pozostałym zakresie,</p>

warunków pracy, poszanowania praw pracowników, dialogu ze społecznościami lokalnymi, relacji z klientami.

w szczególności w zakresie zagadnień środowiskowych oraz klimatycznych, które objęte są przyjętą w Spółce strategią biznesową, a także kieruje się zasadami zrównoważonego rozwoju. Niezwłocznie po opracowaniu strategii ESG w obszarach społecznych i pracowniczych Spółka przyjmie jednolitą strategię biznesową w obszarze tematyki ESG i będzie stosować wskazaną zasadę w całości.

1.4. W celu zapewnienia należytej komunikacji z interesariuszami, w zakresie przyjętej strategii biznesowej spółka zamieszcza na swojej stronie internetowej informacje na temat założeń posiadanej strategii, mierzalnych celów, w tym zwłaszcza celów długoterminowych, planowanych działań oraz postępów w jej realizacji, określonych za pomocą mierników, finansowych i niefinansowych. Informacje na temat strategii w obszarze ESG powinny m.in.:

Z uwagi na wskazywany powyżej brak sformalizowanej strategii biznesowej obejmującej tematykę ESG w obszarach społecznych i pracowniczych, Spółka na obecną chwilę nie zamieszcza na swojej stronie internetowej informacji odnoszących się do strategii ESG. Niezwłocznie po opracowaniu strategii ESG w obszarach społecznych i pracowniczych Spółka przyjmie jednolitą strategię biznesową w obszarze tematyki ESG oraz zamieści wymagane informacje na swojej stronie internetowej, a tym samym będzie stosować wskazaną zasadę w całości.

1.4.1 objaśniać, w jaki sposób w procesach decyzyjnych w spółce i podmiotach z jej grupy uwzględniane są kwestie związane ze zmianą klimatu, wskazując na wynikające z tego ryzyka;

1.4.2 przedstawiać wartość wskaźnika równości wynagrodzeń wypłacanych jej pracownikom, obliczanego jako procentowa różnica pomiędzy średnim miesięcznym wynagrodzeniem (z uwzględnieniem premii, nagród i innych dodatków) kobiet i mężczyzn za ostatni rok, oraz przedstawiać informacje o działaniach podjętych w celu likwidacji ewentualnych nierówności w tym zakresie, wraz z prezentacją ryzyk z tym związanych oraz horyzontem czasowym, w którym planowane jest doprowadzenie do równości.

2.1. Spółka powinna posiadać politykę różnorodności wobec zarządu oraz rady nadzorczej, przyjętą odpowiednio przez radę nadzorczą lub walne zgromadzenie. Polityka różnorodności określa cele i kryteria różnorodności m.in. w takich obszarach jak płeć, kierunek wykształcenia, specjalistyczna wiedza, wiek oraz doświadczenie zawodowe, a także wskazuje termin i sposób monitorowania realizacji tych celów. W zakresie zróżnicowania pod względem płci warunkiem zapewnienia różnorodności organów spółki jest udział mniejszości w danym organie na poziomie nie niższym niż 30%.

Spółka planuje przestrzegać wskazanej zasady oraz posiadać polityki różnorodności obowiązujące w odniesieniu do Zarządu oraz Rady Nadzorczej. Spółka nie spełnia na tę chwilę wymogów różnorodności w zakresie płci we wskazanych organach na poziomie co najmniej 30%.

2.2. Osoby podejmujące decyzje w sprawie wyboru członków zarządu lub rady nadzorczej spółki powinny zapewnić wszechstronność tych organów poprzez wybór do ich składu osób

Spółka nie może zagwarantować, że osoby podejmujące decyzje w sprawie wyboru członków zarządu lub rady nadzorczej Spółki będą dążyły do zapewnienia wszechstronności tych organów poprzez wybór do ich

zapewniających różnorodność, umożliwiając m.in. osiągnięcie docelowego wskaźnika minimalnego udziału mniejszości określonego na poziomie nie niższym niż 30%, zgodnie z celami określonymi w przyjętej polityce różnorodności, o której mowa w zasadzie 2.1.

składu osób zapewniających różnorodność. Ponadto, Spółka nie wdrożyła polityki różnorodności, o której mowa w zasadzie 2.1.

2.4. Głosowania rady nadzorczej i zarządu są jawne, chyba że co innego wynika z przepisów prawa.

Spółka nie stosuje wskazanej zasady. Regulaminy Zarządu i Rady Nadzorczej przewidują możliwość albo wymóg przeprowadzenia głosowań tajnych. W ocenie Spółki zachowanie tego modelu głosowań w wybranych kategoriach spraw wskazanych w regulaminach, w szczególności w przypadku obrad dotyczących spraw osobowych przyczynia się do lepszego funkcjonowania organów Spółki m.in. poprzez zapewnienie większej swobody głosowania członkom organów Spółki.

4.1. Spółka powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej (e-walnego), jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną dla przeprowadzenia takiego walnego zgromadzenia.

Spółka planuje przestrzegać wskazanej zasady, jeżeli zwołujący Walne Zgromadzenie postanowi o możliwości wzięcia w nim udziału przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. W razie udziału akcjonariuszy w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, Spółka planuje zapewnienie transmisji obrad Walnego Zgromadzenia w czasie rzeczywistym oraz dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym akcjonariuszom Spółki, którzy zarejestrowali się na Walne Zgromadzenie.

4.3. Spółka zapewnia powszechnie dostępną transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym.

Spółka nie planuje zapewnienia powszechnie dostępnej transmisji obrad Walnego Zgromadzenia w czasie rzeczywistym. W razie udziału akcjonariuszy w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, Spółka planuje zapewnienie transmisji obrad Walnego Zgromadzenia w czasie rzeczywistym akcjonariuszom Spółki, którzy zarejestrowali się na Walne Zgromadzenie. W ocenie Spółki, wykonywanie obowiązków informacyjnych związanych z Walnymi Zgromadzeniami, tj. w szczególności publikowanie raportów bieżących oraz publikowanie innych stosownych informacji na stronie internetowej Spółki zapewni akcjonariuszom pełny dostęp do informacji dotyczących jej Walnych Zgromadzeń.

4.4. Przedstawicielom mediów umożliwia się obecność na walnych zgromadzeniach.

Zasada nie jest stosowana. W ocenie Spółki, prawidłowe wykonywanie obowiązków informacyjnych związanych z Walnymi Zgromadzeniami, tj. w szczególności publikowanie raportów bieżących oraz publikowanie innych stosownych informacji na stronie internetowej Spółki zapewnia akcjonariuszom jak również innym interesariuszom pełny dostęp do informacji dotyczących Walnych Zgromadzeń. Jednakże, Spółka deklaruje, że będzie przestrzegać opisywanej zasady ładu korporacyjnego, gdy takie zainteresowanie wykażą akcjonariusze Spółki, w tym akcjonariusze mniejszościowi (inwestorzy giełdowi).

4.8. Projekty uchwał walnego zgromadzenia do spraw wprowadzonych do porządku obrad walnego zgromadzenia powinny zostać

Spółka nie stosuje wskazanej zasady. Spółka nie jest w stanie zapewnić, że akcjonariusze Spółki będą każdorazowo stosować się do wskazanej zasady i zgłaszać

zgłoszone przez akcjonariuszy najpóźniej na 3 dni przed walnym zgromadzeniem.

projekty uchwał z zachowaniem przewidzianego w niej terminu. W szczególności, Spółka nie jest w stanie zapewnić, że jej akcjonariusze nie będą korzystać z przysługującego im na podstawie art. 401 § 5 k.s.h. prawa do zgłaszania projektów uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad już w toku Walnego Zgromadzenia Spółki.

4.9. W przypadku gdy przedmiotem obrad walnego zgromadzenia ma być powołanie do rady nadzorczej lub powołanie rady nadzorczej nowej kadencji:

Spółka nie stosuje wskazanej zasady. Spółka nie jest w stanie zapewnić, że akcjonariusze Spółki będą każdorazowo stosować się do wskazanej zasady i zgłaszać kandydatów wraz z kompletem materiałów ich dotyczących z zachowaniem przewidzianego terminu. W szczególności, Spółka nie jest w stanie zapewnić, że jej akcjonariusze nie będą korzystać z przysługującego im prawa do zgłaszania kandydatów na członków Rady Nadzorczej już w toku Walnego Zgromadzenia Spółki.

4.9.1. kandydatury na członków rady powinny zostać zgłoszone w terminie umożliwiającym podjęcie przez akcjonariuszy obecnych na walnym zgromadzeniu decyzji z należytym rozeznaniem, lecz nie później niż na 3 dni przed walnym zgromadzeniem; kandydatury, wraz z kompletem materiałów ich dotyczących, powinny zostać niezwłocznie opublikowane na stronie internetowej spółki.

6.1. Wynagrodzenie członków zarządu i rady nadzorczej oraz kluczowych menedżerów powinno być wystarczające dla pozyskania, utrzymania i motywacji osób o kompetencjach niezbędnych dla właściwego kierowania spółką i sprawowania nad nią nadzoru. Wysokość wynagrodzenia powinna być adekwatna do zadań i obowiązków wykonywanych przez poszczególne osoby i związanej z tym odpowiedzialności.

Spółka nie stosuje wskazanej zasady, w zakresie w jakim wymaga ona przyjęcia ogólnej polityki wynagrodzeń łącznie dla członków organów Spółki i jej kluczowych menedżerów. Spółka wskazuje, że zasady wynagradzania członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki zostały wyczerpująco uregulowane w politykach wynagrodzeń dotyczących ww. organów, zgodnie z wymogami przewidzianymi w art. 90c i nast. Ustawy o Ofercie, a struktura zatrudnienia kluczowych menedżerów Spółki oraz liczebność członków wyższej kadry zarządzającej nie wymagają przyjęcia polityki wynagrodzeń dla kluczowych menedżerów Spółki. W pozostałym zakresie zasada jest stosowana.

6.2. Programy motywacyjne powinny być tak skonstruowane, by między innymi uzależniały poziom wynagrodzenia członków zarządu spółki i jej kluczowych menedżerów od rzeczywistej, długoterminowej sytuacji spółki w zakresie wyników finansowych i niefinansowych oraz długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i zrównoważonego rozwoju, a także stabilności funkcjonowania spółki.

Spółka nie stosuje wskazanej zasady, w zakresie w jakim wymaga ona przyjęcia ogólnej polityki wynagrodzeń łącznie dla członków organów Spółki i jej kluczowych menedżerów. Spółka wskazuje, że zasady wynagradzania członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki zostały wyczerpująco uregulowane w politykach wynagrodzeń dotyczących ww. organów, zgodnie z wymogami przewidzianymi w art. 90c i nast. Ustawy o Ofercie, a struktura zatrudnienia kluczowych menedżerów Spółki oraz liczebność członków wyższej kadry zarządzającej nie wymagają przyjęcia polityki wynagrodzeń dla kluczowych menedżerów Spółki. W pozostałym zakresie zasada jest stosowana.

4.2 STATUT

Organem umocowanym do wprowadzania zmian w statucie Spółki jest Walne Zgromadzenie.

W 2023 r. Statut uległ zmianie: zmiany w Statucie Spółki zostały zarejestrowane 22 sierpnia 2023 r. przez Sąd Rejonowy w Toruniu, VII Wydział Gospodarczy KRS. Spółka poinformowała o tym w raporcie bieżącym nr 20/2023

oraz w późniejszych raportach okresowych. Zmiany w Statucie Spółki zostały opisane również w niniejszym Sprawozdaniu w rozdziale 4.5.1 Rejestracja zmian Statutu ONDE, w tym obniżenia kapitału zakładowego Spółki.

Tekst jednolity statutu ONDE dostępny jest na stronie internetowej pod adresem <http://onde.pl/relacje-inwestorskie/dokumenty-korporacyjne/>.

4.3 WŁADZE SPÓŁKI

4.3.1 Zarząd

Od 1 stycznia 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r. w skład Zarządu Spółki wchodziły trzy osoby:

- Paweł Średniawa – Prezes Zarządu,
- Piotr Gutowski – Wiceprezes Zarządu,
- Marcin Szerszeń – Wiceprezes Zarządu.

Na posiedzeniu 31 sierpnia 2023 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę w przedmiocie powołania od 1 września 2023 r. Pana Marka Marca do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Spółki. Marek Marzec dołączył do składu Zarządu Spółki na okres wspólnej kadencji Zarządu, która rozpoczęła się 1 czerwca 2022 r. (raport bieżący nr 21/2023). Obecna kadencja Zarządu upłynie z dniem zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2025.

Od 1 września 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. oraz na dzień publikacji Sprawozdania Zarząd Spółki działał w czteroosobowym składzie:

- **Paweł Średniawa - Prezes Zarządu**

Absolwent Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Ukończył także studia MBA na Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie. Ze Spółką związany od 2009 r. Jako Dyrektor ds. Finansów aktywnie uczestniczył w rozwoju i sukcesach firmy. Brał także udział w procesie integracji i przekształcania PRD i Rembet Plus w obecną Spółkę. Wcześniejsze doświadczenia zawodowe zdobywał pracując dla Banku Zachodniego WBK oraz Fortis Banku.

Zakres zadań Prezesa Zarządu:

- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Finansowego i Kontrolingu,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Prawnego,
- nadzór nad realizacją polityki finansowej,
- współpraca z instytucjami finansowymi, bankami, ubezpieczycielami,
- nadzór nad sprawozdawczością finansową i pozafinansową,
- pozyskiwanie źródeł finansowania dla bieżącej działalności,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Kadr i Płac,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu IT,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu HR,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu BHP,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Obsługi Sprzętowo-Transportowej,
- nadzór nad funkcjonowaniem Biura Zarządu,

- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Audytu i Kontroli Wewnętrznej.

- **Piotr Gutowski – Wiceprezes Zarządu**

Absolwent Marketingu i Zarządzania na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania oraz Filologii Germańskiej na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Pracuje w Grupie ERBUD od 2009 r.

Pracę rozpoczął w spółce Rembet Plus, która została częścią Spółki. Jako Dyrektor ds. Handlowych był odpowiedzialny m. in. za pozyskiwanie zleceń w zakresie energetyki odnawialnej (farmy wiatrowe oraz fotowoltaiczne). Od 2015 r. pełnił również funkcję Prokurenta w Spółce. Biegłe włada językami niemieckim oraz angielskim.

Zakres zadań:

- nadzór nad funkcjonowaniem Działu PR i Marketingu,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Zakupów,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Pozyskiwania Kontraktów,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Realizacji Farmy Wiatrowe,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Realizacji Fotowoltaika,
- pozyskiwanie kontrahentów, relacje z inwestorami branżowymi, wsparcie w pozyskiwaniu kontraktów budowlanych.

- **Marcin Szerszeń – Wiceprezes Zarządu**

Absolwent Politechniki Gdańskiej, od 1998 r. posiada Uprawnienia Budowlane do kierowania i nadzorowania robót budowlanych konstrukcyjnych, drogowych i mostowych oraz hydrotechnicznych i melioracyjnych. Uczestniczył w wielu kursach i szkoleniach zawodowych, w tym w podyplomowych studiach Zarządzania i Marketingu. W 2017 r. uzyskał dyplom MBA. Jest członkiem Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa oraz Stowarzyszenia Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców. W 2018 r. został członkiem Rady Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Drogownictwa z regionu kujawsko-pomorskiego. Od 2010 r. związany jest z Grupą ERBUD.

Zakres zadań:

- nadzór nad funkcjonowaniem Działów Budownictwa Drogowego,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Realizacji Projektów PV dla Przemysłu,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Gwarancji i Reklamacji,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Warunków Kontraktowych i Zarządzania Roszczeniami,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Produkcji Mas Bitumicznych,
- WMB Koszalin,
- WMB Toruń,
- nadzór nad spółką IDE Projekt,
- koordynacja i wsparcie budowlanych obszarów działalności,

- odbieranie anonimowych zgłoszeń naruszeń prawa, procedur i standardów etycznych w ONDE

- **Marek Marzec – Wiceprezes Zarządu**

Absolwent dwóch kierunków studiów na Wydziale Inżynierii Sanitarnej i Wodnej Politechniki Warszawskiej: Inżynieria Środowiska oraz Ciepłownictwo, Ogrzewnictwo i Wentylacja, a także studiów MBA we Francuskim Instytucie Zarządzania. Ukończył też szereg kursów związanych z zarządzaniem projektami i rynkiem kapitałowym. Przez 23 lata był związany z giełdową spółką Polenergia. Z Grupą ERBUD związany od 2023 roku.

Zakres zadań:

- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Rozwoju,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Operation & Maintenance,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Projektów Własnych OZE,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu M&A,
- nadzór nad pozyskaniem finansowania w modelu Project Finance.

4.3.2 Zasady działania Zarządu Emitenta

Zarząd Spółki prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje ją na zewnątrz. W jego skład może wchodzić od dwóch do pięciu członków, których powołuje na wspólną trzyletnią kadencję i również odwołuje Rada Nadzorcza Spółki.

Wszelkie sprawy związane z prowadzeniem spraw Spółki niezastrzeżone przepisami Kodeksu spółek handlowych lub Statutem Spółki do kompetencji Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej należą do zakresu działania Zarządu. Zarząd może przekazać prowadzenie oznaczonych spraw poszczególnym członkom Zarządu lub pracownikom Spółki, z zastrzeżeniem spraw, które zostały przypisane do wyłącznej kompetencji Zarządu przepisami prawa lub Statutu albo zostały powierzone Zarządowi przez Walne Zgromadzenie lub Radę Nadzorczą.

Uchwałami Zarządu podejmowane są decyzje w zakresie spraw przekraczających czynności zwykłego zarządu, w szczególności w sprawach wymagających decyzji innych organów Spółki, takich jak m.in.:

- opracowanie strategii Spółki,
- ustanawianie projektów strategicznych planów wieloletnich i rocznych, planów rzeczowo-finansowych i projektów planów inwestycyjnych,
- zwołanie Walnego Zgromadzenia,
- uchwalenie regulaminów: Zarządu, Pracy, Wynagrodzeń,
- ustalenie zasad tworzenia i wykorzystywania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,
- nabycie, zbycie i obciążanie nieruchomości,
- przestawienie produkcji, zakładanie i rozwiązywanie zakładów / filii / oddziałów,
- nabycie, zbycie lub inne działania wpływające na strukturę grupy kapitałowej lub udziały w inwestycjach,
- udzielanie prokury,
- dokonywanie wpisów w księdze akcyjnej,
- inne sprawy, o których rozpatrzenie przez Zarząd wnosi członek Zarządu.

Do składania oświadczeń woli w imieniu Spółki upoważnionych jest dwóch członków Zarządu działających łącznie albo jeden członek Zarządu działający łącznie z prokurentem. Zarząd nie posiada umocowania do podejmowania decyzji o emisji lub wykupie akcji.

Regulamin Zarządu jest umieszczony na stronie internetowej pod adresem www.onde.pl/relacje-inwestorskie/dokumenty-korporacyjne/.

4.3.3 Rada Nadzorcza

Obecna kadencja Rady Nadzorczej rozpoczęła się 1 czerwca 2022 r. i upłynie z dniem zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2025.

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. – a także na dzień publikacji Sprawozdania – w skład Rady Nadzorczej wchodziło sześć osób:

▪ Jacek Leczkowski – Przewodniczący Rady

Jacek Leczkowski pełni funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki od 31 maja 2019 r., a w latach 2010–2019 był Prezesem Zarządu Spółki.

Od stycznia 2020 r. zajmuje stanowisko Wiceprezesa spółki dominującej wobec Spółki, tj. ERBUD S.A., a w 2019 r. sprawował funkcję prokurenta tej spółki. Od 2008 r. do 2010 r. pełnił funkcję Prezesa Zarządu w firmie budowlanej Rembet Plus, a od 1996 r. do 2008 r. był jej współnikiem.

W 2019 r. ukończył roczny program The Strategic Leadership Academy na ICAN Institute. W 1995 r. Jacek Leczkowski uzyskał tytuł inżyniera na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska na Politechnice Poznańskiej.

▪ Jacek Socha – Wiceprzewodniczący Rady

Jacek Socha 19 lutego 2021 r. został powołany na wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

W latach 2005–2018 pełnił funkcję wiceprezesa zarządu PwC Polska Sp. z o.o., a w 2018 r. był jej prokurentem. Od 2005 r. do 2020 r. był współnikiem spółki M.Wilder i Wspólnicy sp.k. W latach 2019–2020 był również współnikiem PwC Advisory Sp. z o.o. Od 2004 do 2005 r. sprawował urząd ministra Skarbu Państwa. Od 1990 do 1994 r. pełnił funkcję dyrektora w Komisji Papierów Wartościowych, a w 1994 r. został przewodniczącym Komisji Papierów Wartościowych. Funkcję tę pełnił do 2004 r. W latach 1982–1990 jako starszy asystent pracował w Zakładzie Teorii Ekonomii Instytutu Nauk Ekonomicznych

Polskiej Akademii Nauk. Od 1980 r. do 1982 był zatrudniony jako asystent w Centralnym Ośrodku Metodycznym Szkoły Głównej Planowania i Statystyki.

W 1991 r. Jacek Socha ukończył studia w Instytucie Rynku Kapitałowego przy Amerykańskiej Komisji Papierów Wartościowych i Giełd, a w 1978 r. uzyskał tytuł magistra na wydziale nauk ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego.

▪ Agnieszka Głowacka – Członkini Rady

Agnieszka Głowacka jest w składzie Rady Nadzorczej od 19 czerwca 2008 r., w tym w latach 2008–2021 pełniła funkcję Wiceprzewodniczącej Rady Nadzorczej. Od 2019 r. pełni funkcję Wiceprezesa Zarządu ERBUD S.A., jednostki dominującej wobec Spółki.

Związana z Grupą ERBUD od 1998 r., kiedy objęła zajmowane do dzisiaj stanowisko Chief Financial Officer w ERBUD S.A. Wcześniej w latach 1997–1998 pracowała na stanowisku głównej księgowej w spółce DPF Sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu. Karierę zawodową rozpoczęła w 1995 r. jako specjalistka ds. finansów i rozliczeń w spółce DGG Sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu. Prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą pod firmą AGM Agnieszka Głowacka. W 2019 r. ukończyła program rozwoju menadżerów ICAN Business Advisor oraz roczny program The Strategic Leadership Academy na ICAN Institute.

W 2010 r. ukończyła kurs na członków rad nadzorczych spółek Skarbu Państwa. W 1998 r. została absolwentką Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania. W 2000 r. na tej samej uczelni

ukończyła studia podyplomowe z zakresu rachunkowości, a w 2001 r. – z zakresu prawa handlowego.

▪ **Mirosław Godlewski – Członek Rady**

Mirosław Godlewski od 19 lutego 2021 r. pełni funkcję członka Rady Nadzorczej.

Od grudnia 2020 r. jest Prezesem Zarządu spółki Nikalab Sp. z o.o. Od 2017 r. pełni funkcję Prezesa wykonawczego w spółce Eubioco Sp. z o.o. Funkcję członka Rady Nadzorczej pełni od 2017 r. w mBank SA. Od 2016 r. jest też członkiem Rady Nadzorczej Absolvent.pl. Od czerwca 2015 r. pracuje na stanowisku starszego doradcy w Boston Consulting Group, a od września 2013 r. jest partnerem Hedgehog Fund. Mirosław Godlewski prowadzi swoją działalność pod firmą GMC Mirosław Godlewski. W latach 2016-2018 był Prezesem wykonawczym Aptek Gemini. W Celon Pharma S.A. pracował jako członek Rady Nadzorczej oraz członek Komitetu Audytu w latach 2015–2018.

W latach 2011–2016 był członkiem Rady Nadzorczej w ABC Data S.A., gdzie sprawował również funkcję członka Komisji ds. Wynagrodzeń i Nominacji. Ponadto w latach 2014–2015 współpracował z funduszem Warburg Pincus. W latach 2014–2018 sprawował funkcję członka Rady Nadzorczej Netia S.A. Mirosław Godlewski zajmował również stanowisko Prezesa Zarządu oraz Dyrektora Generalnego. Podobnie na stanowisku Dyrektora Generalnego pracował w latach 2011–2014 w Telefonii Dialog Sp. z o.o. nabytej w 2021 r. przez Netia S.A., w latach 2007–2008 jako członek Rady Nadzorczej pracował w Play S.A. Funkcję zarówno Prezesa, jak i Dyrektora Generalnego sprawował również w latach 2006–2007 w spółce Opoczno S.A. oraz w latach 2003–2005 w Dec Sp. z o.o. jako Główny Menadżer VP. Mirosław Godlewski pracował w latach 2000–2003 w Pepsi-Cola General Bottlers Poland Sp. z o.o. W tej samej spółce pracował jako Dyrektor Sprzedaży w latach 1999–2000, Dyrektor Rozwoju Rynku w latach 1996–1999, Regionalny Dyrektor Sprzedaży w latach 1995–1996 oraz Regionalny Dyrektor Sprzedaży w Warszawie w latach 1994–1995, a także Miejscowy Dyrektor Sprzedaży w latach 1993–1994. Od 1991 r. do 1993 był Kierownikiem ds. Audytu i Sprzedaży Detalicznej w MEMRB Poland, Polskie Biuro Badań Marketingowych Sp. z o.o.

Mirosław Godlewski jest absolwentem programu menedżerskiego (Advanced Management Program) w Harvard Business School, który ukończył w 2015 r., oraz programu MBA w Ashridge Management College, który trwał od 1998 r. do 2000 r. Uzyskał tytuł magistra inżyniera na Politechnice Warszawskiej na wydziale Zarządzania. W 1991 r. był stypendystą unijnym na Strathclyde University w Glasgow, w Szkocji.

▪ **Michał Otto – Członek Rady**

Michał Otto pełni funkcję członka Rady Nadzorczej od 19 lutego 2021 r., a od maja 2012 r. jest członkiem Rady Nadzorczej ERBUD S.A., spółki dominującej wobec Spółki.

Od 2016 r. jest członkiem Komitetu Audytu, a od 2018 r. Przewodniczącym Komitetu Audytu i członkiem Komitetu Wynagrodzeń w ERBUD S.A. Od grudnia 2020 r. jest członkiem Rady Nadzorczej oraz członkiem Komitetu Audytu Esaliens TFI S.A. Od 2000 r. jest prezesem Zarządu spółki FinCo Group S.A., której od 2011 r. jest właścicielem. W latach 2013–2017 pełnił funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej w OPTI TFI S.A., a od 2011 r. do 2015 r. był Prezesem Zarządu spółki GresCo Sp. z o.o. Od 2002 r. do 2016 r. sprawował funkcję Członka Zarządu w Usługi Finansowe Sławomir Wnorowski

i Wspólnicy sp.j., a od 2003 r. do 2006 r. był Członkiem Zarządu Marimot Sp. z o.o. W 2009 r. założył rodzinną firmę Warszawski Fundusz Hipoteczny Sp. z o.o., w której aktualnie sprawuje funkcję Prezesa Zarządu. Od 2000 do 2001 r. był członkiem Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. W latach 1998–1999 był Prezesem Zarządu w ABN AMRO Securities (Polska) S.A., a w latach 1996–1998 piastował funkcję Wiceprezesa Zarządu oraz Dyrektora Generalnego ABN AMRO Hoare Govett Sp. z o.o. Jest założycielem Domu Maklerskiego „DML” Sp. z o.o. – do 1996 r. pełnił funkcję Prezesa Zarządu i Dyrektora Zarządzającego biura. W latach 1991–1993 był szefem zespołu maklerów papierów wartościowych, a następnie zastępcą Dyrektora Biura Maklerskiego w Bydgoskim Banku Komunalnym S.A. Od 1987 r. do 1991 r. prowadził własną działalność gospodarczą. Michał Otto jest absolwentem Wydziału Nawigacyjnego Wyższej Szkoły Morskiej w Szczecinie, którą ukończył w 1983 r., uzyskując tytuł magistra inżyniera nawigatora morskiego, specjalność – transport morski. Ponadto Michał Otto posiada licencję maklera papierów wartościowych, a także zdał egzamin resortowy dla kandydatów dla członków rad nadzorczych spółek Skarbu Państwa.

▪ Michał Hulbój – Członek Rady

Michał Hulbój jest absolwentem Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie na kierunku Finanse i Bankowość. Posiada licencję maklera papierów wartościowych i uzyskał pozytywny wynik dwóch egzaminów w programie CFA. Doświadczenie zawodowe zdobywał jako uczestnik szkolenia kadr menedżerskich w Banku Millennium, następnie jako analityk akcji w Millennium Domu Maklerskim, PTE PZU oraz AIG PTE.

W latach 2008–2010 pracował na stanowisku zarządzającego portfelem akcji w PTE PZU. Pod koniec 2010 r. został dyrektorem Zespołu Zarządzania Produktami Akcyjnymi w Skarbiec TFI. Rok 2012 spędził w Erste Securities Polska na stanowisku dyrektora Departamentu Analiz. Od lutego 2013 r. objął stanowisko Członka Zarządu, Dyrektora Biura Zarządzania Aktywami w Forum

TFI. W latach 2014–2018 pełnił funkcję prezesa w Cresco Sp. z o.o.

Zasiadał w Radach Nadzorczych następujących spółek: Develia S.A., Trakcja S.A., AB Kauno Tiltai, Nowa Gala S.A. oraz Herkules S.A.

Obecnie zasiada w Radach Nadzorczych spółek: AC S.A., EMC Instytut Medyczny S.A., Libet S.A. oraz Orzeł Biały S.A.

4.3.4 Kompetencje Rady Nadzorczej

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy:

- zatwierdzanie strategicznych planów wieloletnich Spółki,
- zatwierdzanie rocznych planów rzeczowo-finansowych Spółki,
- zatwierdzanie planów inwestycyjnych Spółki,
- udzielanie zgody na nabycie, zbycie i obciążenie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub prawie użytkowania wieczystego,
- udzielanie zgody na zakładanie i rozwiązywanie zakładów i oddziałów,
- udzielanie zgody na udzielenie przez Spółkę gwarancji, poręczeń majątkowych, wystawianie weksli i zaciąganie innych zobowiązań pozabilansowych o wartości jednostkowej powyżej dwóch milionów euro z wyjątkiem: gwarancji wystawianych na zlecenie Spółki przez instytucje finansowe związane z normalnym tokiem działalności,
- udzielanie zgody na inwestycje kapitałowe powyżej równowartości kwoty stu tysięcy euro z wyłączeniem lokat kapitałowych, bonów i obligacji skarbowych emitowanych w Polsce lub krajach, na obszarze których Spółka prowadzi działalność,
- udzielanie zgody na nabycie, zbycie, obciążenie udziałów lub akcji w innych podmiotach,
- ustalanie sposobu głosowania przedstawicieli Spółki w organach spółek zależnych i stowarzyszonych w sprawie powoływania i odwoływania członków organów spółek zależnych i stowarzyszonych, rozwiązania lub likwidacji tych spółek, zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa, podziału lub połączenia spółek zależnych i stowarzyszonych,
- udzielanie zgody na podejmowanie wszelkich czynności niezwiązanych z przedmiotem działalności Spółki i czynności nadzwyczajnych o wartości przekraczającej równowartość kwoty stu tysięcy euro,
- udzielanie zgody na inwestycje powyżej równowartości kwoty stu tysięcy euro, chyba że inwestycje te są zawarte w planie inwestycyjnym, zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą,
- udzielanie zgody na zawarcie umów najmu, dzierżawy i licencji, z okresem obowiązywania powyżej 48 miesięcy zawieranych poza zwykłym tokiem działalności i nieprzewidzianych w budżecie,

- udzielanie zgody na składanie ofert i zawieranie umów o roboty budowlane o wartości netto przekraczającej równowartość kwoty trzydziestu milionów euro, w przypadku ofert wspólnych, miarodajna jest suma netto oferty, a nie udział spółki w ofercie,
- udzielanie zgody na rozporządzenie prawem lub zaciągnięcie zobowiązania przez Spółkę w ramach jednej lub większej liczby powiązanych czynności prawnych z tym samym podmiotem o łącznej wartości w trakcie roku obrotowego powyżej pięciu milionów euro,
- udzielanie zgody na zatrudnienie pracownika o rocznym wymiarze wynagrodzenia przekraczającym równowartość kwoty sto pięćdziesiąt tysięcy euro,
- udzielanie zgody na zasiadanie członków zarządu Spółki w zarządach lub radach nadzorczych spółek spoza grupy kapitałowej Spółki oraz w przypadkach określonych w art. 380 § 1 Kodeksu spółek handlowych,
- wybór biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie sprawozdania finansowego Spółki,
- inne sprawy zastrzeżone do kompetencji Rady Nadzorczej przepisami prawa, postanowieniami Statutu, przekazane na wniosek Zarządu lub delegowane uchwałą Walnego Zgromadzenia.

4.3.5 Zasady działania Rady Nadzorczej

W skład Rady Nadzorczej może wchodzić od 5 do 7 członków, w tym Przewodniczący oraz Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej. Członkowie Rady Nadzorczej są powoływani przez Walne Zgromadzenie na okres wspólnej trzyletniej kadencji.

Co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej powinno spełniać kryteria niezależności od Spółki i podmiotów pozostających w istotnym powiązaniu ze Spółką, wynikające z zasad ładu korporacyjnego, jak i kryteriów niezależności określonych w art. 129 ust. 3 ustawy z 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Uchwały Rady Nadzorczej zapadają bezwzględną większością głosów, oddanych w obecności co najmniej połowy składu Rady, o ile przepisy Kodeksu spółek handlowych lub Statut nie stanowią inaczej. W razie równej liczby głosów decyduje głos Przewodniczącego.

Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje Przewodniczący Rady Nadzorczej z własnej inicjatywy oraz na wniosek członka Zarządu lub członka Rady Nadzorczej w terminie dwóch tygodni od złożenia wniosku lub, w sytuacjach wymagających szybkiego podjęcia decyzji, w terminie trzech dni od złożenia wniosku. Rada Nadzorcza zwoływana jest minimum trzy razy w roku obrotowym.

4.3.6 Komitety Rady Nadzorczej

W Spółce działa stały Komitet Audytu powołany przez Radę Nadzorczą (w składzie zgodnym z przepisami ustawy z 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym), a także Komitet Wynagrodzeń. Rada Nadzorcza może powołać również inne komitety.

Komitet Audytu

1 czerwca 2022 r. Rada Nadzorcza powołała Członków Komitetu Audytu na kolejną wspólną trzyletnią kadencję. Obecna kadencja Komitetu Audytu upłynie z dniem zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2025.

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. Komitet Audytu działał w składzie:

- Michał Otto – Przewodniczący Komitetu Audytu,
- Agnieszka Głowacka – Członkini Komitetu Audytu,
- Jacek Socha – Członek Komitetu Audytu.

Wszyscy członkowie Komitetu Audytu spełniają kryteria w zakresie posiadania wiedzy i umiejętności z zakresu branży, w której działa Spółka oraz w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych określone w art. 129 Ustawy o biegłych rewidentach. Ponadto Przewodniczący Komitetu Audytu, Michał Otto oraz Członek Komitetu Audytu, Jacek Socha, spełniają kryteria niezależności określone w ww. ustawie oraz kryteria określone w Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na Giełdzie.

W 2023 r. w odbyły się cztery posiedzenia Komitetu Audytu Rady Nadzorczej.

Do zadań Komitetu Audytu należy w szczególności:

- monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej,
- monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
- monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania,
- kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Spółki świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie,
- informowanie Rady Nadzorczej Spółki o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Spółce, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania,
- dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w Spółce,
- opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania,
- opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem,
- określanie procedury wyboru firmy audytorskiej przez Spółkę,
- przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji dotyczącej powołania biegłych rewidentów lub firm audytorskich zgodnie z opracowanymi przez Komitet Audytu politykami w następstwie procedury wyboru przeprowadzonej zgodnie z przepisami ustawy z 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym,
- przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Spółce.

Na rzecz Spółki były świadczone przez firmę audytorską PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. – badającą jej sprawozdania finansowe – dozwolone usługi niebędące badaniem: usługi atestacyjne w zakresie wybranych wskaźników niefinansowych za rok 2023, usług przeglądu sprawozdania finansowego Spółki za I półrocze 2023 r. oraz usług atestacyjnych związanych z raportowaniem w formacie XBRL za rok 2023 oraz sprawozdaniem z wynagrodzeń Zarządu oraz Rady Nadzorczej za rok 2023.

W związku z tym Komitet Audytu Spółki, działając na podstawie art. 130 ust. 1 pkt 4) Ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, dokonywał bieżącej oceny niezależności biegłego rewidenta i wyraził zgodę na świadczenie tych usług.

ONDE posiada *Politykę i procedurę wyboru podmiotu uprawnionego do przeprowadzania przeglądu śródrocznego jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz badania i wydawania opinii/ sporządzania sprawozdania z badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wykonywania przez wybrany podmiot uprawniony do przeprowadzania przeglądu śródrocznego jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz badania i wydawania opinii/ sporządzania sprawozdania z badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego innych czynności na rzecz Spółki lub podmiotu zależnego od Spółki.*

Zgodnie z nią przy wyborze firmy audytorskiej Spółka kieruje się:

- aktami prawnymi regulującymi powyższe aspekty,
- Statutem Spółki oraz aktami wewnętrznymi obowiązującymi w Spółce, w szczególności opracowaną przez Komitet Audytu Procedurą wyboru podmiotu uprawnionego zawartą w Polityce,
- renomą podmiotu uprawnionego,

- doświadczeniem podmiotu uprawnionego w badaniu sprawozdań w branżach, w których działają Spółka i jej podmioty zależne,
- ceną za wyżej wymienione usługi.

Rekomendacja dotycząca wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania spełniała obowiązujące warunki.

Komitet Wynagrodzeń

W Spółce działa również Komitet Wynagrodzeń. Obecna kadencja Komitetu Wynagrodzeń rozpoczęła się 1 czerwca 2022 r. i upłynie z dniem zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2025.

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. Komitet Wynagrodzeń działał w składzie:

- Jacek Leczkowski – Przewodniczący Komitetu Wynagrodzeń,
- Agnieszka Głowacka – Członkini Komitetu Wynagrodzeń,
- Mirosław Godlewski – Członek Komitetu Wynagrodzeń.

Do zadań Komitetu Wynagrodzeń należy w szczególności planowanie polityki wynagrodzeń członków Zarządu oraz dostosowywanie wynagrodzeń członków Zarządu do długofalowych interesów Spółki i wyników finansowych.

W 2023 r. odbyło się jedno posiedzenie Komitetu Wynagrodzeń, podczas którego Komitet Wynagrodzeń podjął jedną uchwałę. Jej przedmiotem była rekomendacja dotycząca ustalenia warunków zatrudnienia i wysokości wynagrodzenia Wiceprezesa Zarządu Spółki Marka Marca, który dołączył do składu Zarządu Spółki od 1 września 2023 r. (co w niniejszym Sprawozdaniu zostało opisane w rozdziale 4.3.1. Zarząd)

4.4 WALNE ZGROMADZENIE

Walne Zgromadzenie (dalej „WZ”) działa w oparciu o Statut Spółki, Regulamin Walnego Zgromadzenia oraz Kodeks spółek handlowych. Zwyczajne Walne Zgromadzenia zwoływane przez Zarząd powinno się odbyć w ciągu sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia zwołuje Zarząd Spółki z własnej inicjatywy lub na pisemny wniosek Rady Nadzorczej albo na żądanie akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego – w ciągu dwóch tygodni od przedstawienia żądania Zarządowi Spółki. Akcjonariusze reprezentujący co najmniej połowę kapitału zakładowego lub ogółu głosów w Spółce mogą zwołać Nadzwyczajne WZ, informując o tym Zarząd Spółki w terminie nie krótszym niż 30 dni przed planowaną datą Nadzwyczajnego WZ.

Walne Zgromadzenia jest zwoływane zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, Statutem Spółki i Regulaminem.

Regulamin Walnego Zgromadzenia jest dostępny na stronie pod adresem www.onde.pl/relacje-inwestorskie/dokumenty-korporacyjne/.

4.4.1 Kompetencje Walnego Zgromadzenia

Walne Zgromadzenie jest organem stanowiącym. Uchwały WZ zapadają zwykłą większością głosów, o ile przepisy Kodeksu spółek handlowych lub Statut nie stanowią inaczej. Uchwały WZ w przedmiocie zmiany Statutu Spółki oraz zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego wymagają obecności akcjonariuszy reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego Spółki.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należy:

- rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
- powzięcie uchwały o podziale zysków lub pokryciu strat,
- udzielanie absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków, uchwalenie regulaminu Rady Nadzorczej oraz ustalanie zasad wynagradzania członków Rady Nadzorczej,

- podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego,
- zmiany Statutu Spółki,
- połączenie Spółki z inną spółką handlową,
- rozwiązanie i likwidacja Spółki,
- emisja obligacji zamiennych, obligacji z prawem pierwszeństwa lub warrantów subskrypcyjnych,
- zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
- rozpatrywanie spraw wniesionych przez Radę Nadzorczą, Zarząd lub akcjonariuszy Spółki,
- decydowanie w innych sprawach, które zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych lub brzmieniem Statutu należą do kompetencji Walnego Zgromadzenia.

4.4.2 Uczestnictwo i głosowanie

Zgodnie z art. 406¹ § 1 Kodeksu spółek handlowych, prawo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu Spółki publicznej mają tylko osoby będące akcjonariuszami Spółki na szesnaście dni przed datą walnego zgromadzenia. Do uczestnictwa w WZ należy okazać imienne zaświadczenie o prawie uczestnictwa od podmiotu prowadzącego rachunek papierów wartościowych danego akcjonariusza.

Jedna akcja uprawnia do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Akcjonariusze mogą głosować osobiście lub wykonywać prawo głosu osobiście lub przez swoich pełnomocników, po uprzednim okazaniu przez nich pełnomocnictw udzielonych w formie pisemnej lub elektronicznej.

Poprzez zgłoszenie w terminie nie późniejszym niż 21 dni od dnia Walnego Zgromadzenia, akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad. Ponadto, akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki mogą przed terminem WZ zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad WZ lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad, natomiast zgodnie z treścią art. 401 § 5 KSH każdy z Akcjonariuszy może podczas Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad.

Spółka przewiduje możliwość uczestniczenia i wypowiedzania się przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, jak i wykonywania prawa głosu na WZ przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej i drogą korespondencyjną, jeżeli zwołujący Walne Zgromadzenie tak postanowi. Akcjonariusz ma prawo do zadawania pytań dotyczących spraw umieszczonych w porządku obrad Walnego Zgromadzenia.

4.5 AKCJE ONDE

4.5.1 Rejestracja zmian Statutu ONDE, w tym obniżenia kapitału zakładowego Spółki

W raportowanym okresie miała miejsce rejestracja zmian Statutu ONDE, w tym obniżenie kapitału zakładowego Spółki. Spółka poinformowała o tym w raporcie bieżącym nr 20/2023, a także w późniejszych raportach okresowych.

W I półroczu 2022 r. Spółka przeprowadziła i podsumowała skup akcji własnych. Najistotniejsze zasady realizacji skupu akcji własnych Spółki zostały opublikowane w raporcie bieżącym nr 20/2022, zaś podsumowanie skupu akcji własnych Zarząd ONDE przedstawił w raporcie bieżącym nr 21/2022. W związku z realizacją skupu nabytych zostało 517 241 akcji zwykłych na okaziciela, o wartości nominalnej 0,02 zł każda, zarejestrowanych przez KDPW pod kodem ISIN PLONDE000018. Akcje zostały nabyte po cenie 58,00 zł za jedną akcję, tj. za łączną cenę 29 999 978 zł. Nabyte przez Spółkę akcje własne stanowiły 0,94% udziału w jej kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na jej Walnym Zgromadzeniu, a ich łączna wartość nominalna wyniosła 10 344,82 zł.

Uchwała w sprawie umorzenia akcji własnych nabytych przez Spółkę została podjęta na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu ONDE 17 maja 2023 r. Spółka poinformowała o tym w raporcie bieżącym nr 12/2023.

Zmiany w Statucie Spółki zostały zarejestrowane 22 sierpnia 2023 r. przez Sąd Rejonowy w Toruniu, VII Wydział Gospodarczy KRS.

Zmiany wprowadzono w zakresie:

- Obniżenie kapitału zakładowego, umorzenie akcji własnych oraz związane z nimi zmiany Statutu Spółki

Kapitał zakładowy Spółki został obniżony o kwotę 10 344,82 zł z kwoty 1 100 600,00 zł do kwoty 1 090 255,18 zł wskutek umorzenia akcji własnych Spółki, nabytych przez Spółkę w łącznej liczbie 517 241 akcji, którym odpowiadało łącznie 517 241 głosów w Spółce, z łącznej liczby akcji 55 030 000 akcji do 54 512 759 akcji.

Tym samym aktualna wysokość kapitału zakładowego wynosi 1 090 255,18 zł i dzieli się na 54 512 759 akcji zwykłych na okaziciela serii A, o wartości nominalnej 0,02 zł (dwa grosze) każda.

Ogólna liczba głosów wynikająca z wszystkich akcji Spółki to 54 512 759 głosów.

W związku z powyższym nastąpiła również zmiana dotychczasowego oznaczenia akcji Spółki wyemitowanych w seriach od A do E i zastąpienie go jednolitym oznaczeniem jako akcje serii A. Tym samym dotychczasowy §5 Statutu Spółki otrzymał nowe brzmienie.

Zarejestrowane zmiany zostały uchwalone uchwałami Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z 17 maja 2023 r.

- Uchylenie postanowień Statutu, które obowiązywały w okresie do dnia dopuszczenia akcji Spółki do obrotu na rynku regulowanym i które nie mają już zastosowania, oraz przyjęcie tekstu jednolitego Statutu Spółki

Zarejestrowane zmiany zostały uchwalone 17 maja 2023 r. na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Spółki.

Tekst jednolity Statutu Spółki uwzględniający wszystkie dokonane zmiany Spółka przekazała w raporcie bieżącym nr 20/2023.

4.5.2 Akcjonariat

Na 31 grudnia 2023 r. kapitał podstawowy ONDE składał się z 54 512 759 akcji (odpowiadającym takiej samej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu – dalej „WZ”) o łącznej wartości nominalnej 1 090 255,18 zł. Dominującym akcjonariuszem Spółki jest ERBUD S.A. z siedzibą w Warszawie, ul. Franciszka Klimczaka 1, posiadający 60,67% akcji i głosów na WZ.

Według informacji będących w posiadaniu Spółki w okresie od dnia przekazania poprzedniego raportu okresowego (tj. opublikowanego 14 listopada 2023 r. skonsolidowanego raportu kwartalnego za okres zakończony 30 września 2023 r.) do dnia publikacji Sprawozdania nie nastąpiły zmiany w strukturze akcjonariuszy posiadających znaczne pakiety akcji ONDE

Akcje ONDE są akcjami zwykłymi na okaziciela i nie są akcjami uprzywilejowanymi. Z akcjami Spółki nie są związane żadne specjalne uprawnienia kontrolne. Statut Spółki nie zawiera ograniczeń odnośnie do przenoszenia prawa własności akcji wyemitowanych przez Spółkę i wykonywania prawa głosu, jak również nie zawiera postanowień, zgodnie z którymi prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych. Spółka nie ma wiedzy o jakichkolwiek ograniczeniach co do wykonywania prawa głosu przez posiadaczy określonej części lub liczby głosów czy o ograniczeniach czasowych dotyczących wykonywania prawa głosu.

Tabela 15 Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów

Akcjonariusz	Liczba akcji na dzień publikacji Sprawozdania	% udział w kapitale zakładowym na dzień publikacji Sprawozdania	Liczba głosów na WZ na dzień publikacji Sprawozdania	% udział w liczbie głosów na WZ na dzień publikacji Sprawozdania
ERBUD S.A.	33 072 822 ¹	60,67%	33 072 822 ¹	60,67%
Jacek Leczkowski	3 530 612 ²	6,48%	3 530 612 ²	6,48%

Generali PTE S.A., zarządzający funduszem Generali OFE	3 274 976 ³	6,01%	3 274 976 ³	6,01%
Fundusze zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE S.A. ⁴	2 587 155	5,53%	2 587 155	5,53%
- w tym Nationale-Nederlanden OFE ⁴	2 342 155	5,01%	2 342 155	5,01%

¹ Na podstawie treści powiadomienia o transakcji przekazanego Spółce przez ERBUD S.A. 27 maja 2022 r. (raport bieżący nr 22/2022).

² Na podstawie treści powiadomienia o transakcji przekazanego Spółce przez Pana Jacka Leczkowskiego 27 maja 2022 r. (raport bieżący nr 23/2022).

³ Zgodnie z zawiadomieniem przekazanym Spółce 25 lipca 2023 r. przez Generali Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. (raport bieżący nr 19/2023).

⁴ Obliczono, uwzględniając ilość 46 780 000 ogólnej liczby akcji i głosów z akcji Spółki, według stanu na 14 lipca 2021 r., tj. dnia, w którym Spółka otrzymała od Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne (dalej „NN PTE”) informację o nabyciu przez Otwarty Fundusz Emerytalny (dalej „NN OFE”) 2 342 155 akcji spółki (5,01% w ówczesnym kapitale akcyjnym oraz głosach na Walnym Zgromadzeniu Spółki), a także o łącznym nabyciu przez fundusze zarządzane przez NN PTE: tj. przez NN OFE oraz Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2025, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2030, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2035, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2040, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2045, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2050, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2055, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2060 oraz Nationale-Nederlanden Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2065) łącznie 2 587 155 akcji spółki (5,53% w ówczesnym kapitale akcyjnym oraz głosach na Walnym Zgromadzeniu Spółki). W związku z otrzymaniem ww. informacji przed uzyskaniem statusu spółki publicznej (i związanych z tym obowiązków akcjonariuszy dotyczących nabywania / zbywania tzw. znacznych pakietów akcji), Spółka nie przekazała tej informacji do publicznej wiadomości w formie raportu.

Na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu (ZWZ) Spółki, które odbyło się:

- 9 maja 2022 r. NN OFE zarejestrowało 4 355 000 akcji Spółki, co dawało mu wówczas udział w wysokości 7,91% w ogólnej liczbie głosów. Spółka poinformowała o tym w raporcie bieżącym nr 17/2022,
- 17 maja 2023 r. NN OFE zarejestrowało 4 312 236 akcji Spółki, co dawało mu wówczas udział w wysokości 7,84% w ogólnej liczbie głosów. Spółka poinformowała o tym w raporcie bieżącym nr 11/2023.

4.5.3 Stan posiadania akcji przez członków organów spółki

Według informacji będących w posiadaniu ONDE w okresie od dnia przekazania poprzedniego raportu okresowego (tj. opublikowanego 14 listopada 2023 r. skonsolidowanego raportu kwartalnego za okres zakończony 30 września 2023 r.), do dnia publikacji Sprawozdania nie nastąpiły zmiany w stanie posiadania akcji Spółki przez członków Zarządu i Rady Nadzorczej.

W poniższej tabeli zaprezentowano stan posiadania akcji ONDE przez członków Rady Nadzorczej na dzień publikacji Sprawozdania.

Tabela 16 Stan posiadania akcji Spółki przez Członków Rady Nadzorczej

Funkcja		Liczba akcji (w sztukach i głosach na Walnym Zgromadzeniu)
Jacek Leczkowski	Przewodniczący RN	3 530 612
Jacek Socha	Wiceprzewodniczący RN	43 743
Agnieszka Głowacka	Członkini RN	136 768
Miroslaw Godlewski	Członek RN	-

W poniższej tabeli zaprezentowano stan posiadania akcji ONDE przez członków Zarządu na dzień publikacji Sprawozdania.

Tabela 17 Stan posiadania akcji Spółki przez Członków Zarządu

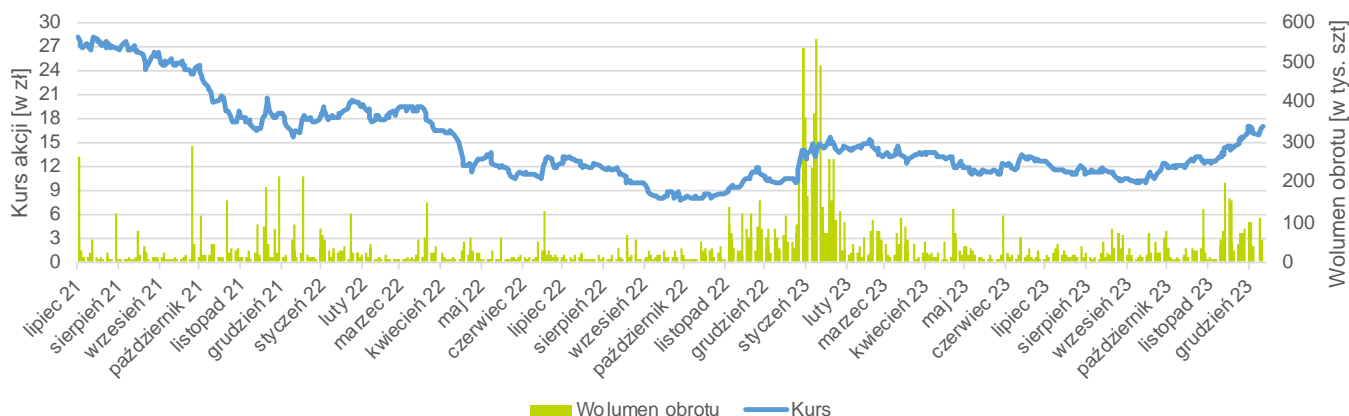
	Funkcja	Liczba akcji (w sztukach i głosach na Walnym Zgromadzeniu)
Paweł Średniawa	Prezes Zarządu	117 831
Piotr Gutowski	Wiceprezes Zarządu	105 206
Marcin Szerszeń	Wiceprezes Zarządu	105 206
Marek Marzec	Wiceprezes Zarządu	-

4.5.4 Kurs akcji

Akcje ONDE są notowane na rynku regulowanym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie od 19 lipca 2021 r. i na dzień publikacji Sprawozdania wchodzą w skład indeksów: WIG140, sWIG80, sWIG80TR, WIG-ENERGIA, WIG-POLAND, WIG oraz CEEplus.

Kurs akcji na zamknięciu sesji w dniu debiutu wyniósł 28,08 zł. Na koniec sesji giełdowej 29 grudnia 2023 r. kurs zamknięcia wyniósł 17,10 zł, tj. był o 39,1% niższy niż w dniu debiutu. Średnie dzienne obroty od dnia debiutu do zakończenia raportowanego okresu wyniosły 37,0 tys. sztuk akcji.

Wykres 11 Kurs akcji ONDE od debiutu na GPW do 31 grudnia 2023 r

4.6 REKOMENDACJA ZARZĄDU DOTYCZĄCA DYWIDENDY

Zarząd Spółki zgłasza propozycję, aby zysk netto za rok obrotowy 2023, który wynosi 29 722 445,30 zł, podzielić w następujący sposób:

- 16 898 955,29 zł przeznaczyć na wypłatę dywidendy (co stanowi 0,31 zł na 1 akcję);
- 12 823 490,01 zł przeznaczyć na zasilenie kapitału zapasowego ONDE.

Stosownie do postanowień zasady 4.14 zbioru zasad ładu korporacyjnego „Dobre Praktyki Spółek Notowanych GPW 2021” Zarząd swoją rekomendacją dotyczącą przeznaczenia części zysku na zasilenie kapitału

zapasowego ONDE uzasadnia potrzebami inwestycyjnymi Spółki, w szczególności związanymi z rozwojem własnego portfela projektów PV.

4.7 WYNAGRODZENIA

4.7.1 Polityka wynagrodzeń

W Grupie ONDE obowiązuje Polityka Wynagrodzeń Członków Zarządu i Rady Nadzorczej ONDE („Polityka Wynagrodzeń”), przyjmowana przez Walne Zgromadzenie nie rzadziej niż raz na 4 lata, przy czym jej istotne zmiany wymagają uchwały Walnego Zgromadzenia. Polityka Wynagrodzeń została przyjęta przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie (dalej „NWZ”) spółki 28 maja 2021 r., a następnie zmieniona uchwałą NWZ z 16 grudnia 2021 r. oraz uchwałą nr 45/2022 Rady Nadzorczej Spółki ONDE z dnia 1 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany i przyjęcia tekstu jednolitego Polityki Wynagrodzeń.

Polityka Wynagrodzeń ma na celu wsparcie realizowania strategii rozwoju Grupy ONDE i wyznacza kierunki działalności biznesowej Spółki, jej długoterminowe interesy oraz aspekty stabilności (dalej „Strategia”). Na podstawie Strategii wyznaczane są cele rynkowe, wynikowe lub lojalnościowe (dalej „Cele”), których realizacja jest ściśle powiązana z poziomem wynagrodzenia osób objętych Polityką Wynagrodzeń.

Zgodnie z obowiązującą Polityką Wynagrodzeń, Wynagrodzenie członka Zarządu obejmuje część stałą, obejmującą wynagrodzenie zasadnicze (stałe), a jego wysokość jest określana indywidualnie dla członka Zarządu.

Ponadto, członkowi Zarządu może przysługiwać wynagrodzenie zmienne, którego przyznanie i wysokość nie są gwarantowane. Wysokość wynagrodzenia zmiennego jest uzależniona od spełnienia się warunków dotyczących realizacji określonych celów finansowych lub niefinansowych. Rada Nadzorcza określa wysokość i zasady przyznawania części stałej i zmiennej, jak również premii i innych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, które mogą zostać przyznane członkom Zarządu. Wynagrodzenie zmienne może być również przyznane w formie instrumentów finansowych lub pochodnych instrumentów finansowych w ramach obowiązującego w Spółce programu motywacyjnego. Wynagrodzenie stałe powinno stanowić taką część łącznego wynagrodzenia Członków Zarządu, aby było możliwe prowadzenie elastycznej polityki dotyczącej wynagrodzenia zmiennego, w tym zmniejszenie wysokości tych składników lub ich niewypłacenie. Wynagrodzenie zmienne Członka Zarządu za dany rok obrotowy nie może przekraczać sześciokrotności wynagrodzenia stałego przysługującego temu członkowi Zarządu za ten sam rok obrotowy.

Z kolei wynagrodzenie członka Rady Nadzorczej nie jest powiązane z wynikami Spółki lub Grupy Kapitałowej – jego wysokość ustala Walne Zgromadzenie Spółki w drodze uchwały i nie może przyjmować postaci instrumentów finansowych lub innych świadczeń niepieniężnych. Ze względu na pełnioną funkcję, w szczególności Przewodniczącego Rady Nadzorczej lub komitetu, uwzględniając nakład pracy związany z pełnieniem tego rodzaju funkcji, wynagrodzenie Członka Rady Nadzorczej może zostać podwyższone.

Świadczenia dodatkowe

Rada Nadzorcza może przyznać członkom Zarządu dodatkowe świadczenia pieniężne i niepieniężne, w tym w szczególności:

- prawo do korzystania z określonego majątku Spółki, w tym w szczególności z komputera, samochodu oraz telefonu służbowego,
- ponoszenie przez Spółkę kosztów związanych z wypełnianiem przez członka Zarządu jego obowiązku, obejmujące m.in.: przejazdy, przeloty, noclegi, wydatki reprezentacyjne oraz koszty stosownych seminariów i szkoleń,
- prawo do korzystania z dodatkowych świadczeń pozapłacowych (benefity) uruchomionych dla osób zatrudnionych w Spółce i stale współpracujących ze Spółką,
- prawo do dodatkowego ubezpieczenia dla osób zarządzających spółką (D&O), w związku z pełnioną w Spółce funkcją,
- pakiet prywatnej opieki medycznej, obejmujący członka Zarządu, bez osób najbliższych, obowiązujący na terenie Polski.

Tabela 18 Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej

	Wynagrodzenie brutto (w zł) – stałe w 2023 r.	Udział wynagrodzenia stałego	W tym świadczenia należne* (w zł)	Wynagrodzenie brutto (w zł) – stałe w 2022 r.
Jacek Leczkowski – Przewodniczący RN				
Wynagrodzenie	134 000	100%	12 000	110 000
Przychód od składek pracodawcy PPK	0	0%	0	0
Razem brutto	134 000	100%	12 000	110 000
Jacek Socha – Wiceprzewodniczący RN				
Wynagrodzenie	122 000	100%	11 000	98 000
Przychód od składek pracodawcy PPK	0	0%	0	0
Razem brutto	122 000	100%	11 000	98 000
Agnieszka Głowacka – Członkini RN				
Wynagrodzenie	110 000	100%	10 000	86 000
Przychód od składek pracodawcy PPK	0	0%	0	0
Razem brutto	110 000	100%	10 000	86 000
Mirosław Godlewski – Członek RN				
Wynagrodzenie	110 000	98,87%	10 000	86 000
Przychód od składek pracodawcy PPK	1 260	1,13%	150	0
Razem brutto	111 260	100%	10 150	86 000
Michał Otto – Członek RN				
Wynagrodzenie	110 000	100%	10 000	86 000
Przychód od składek pracodawcy PPK	0	0%	0	0
Razem brutto	110 000	100%	10 000	86 000
Michał Hulbój – Członek RN				
Wynagrodzenie	110 000	98,87%	10 000	56 000

Przychód od składek pracodawcy PPK	1 260	1,13%	150	0
Razem brutto	111 260	100%	10 150	56 000

* Świadczenia należne, o których mowa w art. 90g ust. 1 ustawy o ofercie publicznej, czyli takie, w stosunku do których przysługuje roszczenie o ich wypłatę, ale nie zostały jeszcze wypłacone.

Udział w Pracowniczym Programie Kapitałowym

Członkom Rady Nadzorczej przysługuje udział w Pracowniczym Programie Kapitałowym funkcjonującym w Spółce. W 2023 r. dwaj z sześciu Członków Rady Nadzorczej brali udział w programie, zgodnie z ww. tabelą.

Proporcje pomiędzy składnikami wynagrodzenia

Zgodnie z Polityką Wynagrodzeń wynagrodzenie stałe stanowi całość wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej.

Tabela 19 Wynagrodzenia Członków Zarządu

	Wynagrodzenia za 2023 r. (w zł)	Udział w łącznym wynagrodzeniu	W tym świadczenia należne* (w zł)	Wynagrodzenia za 2022 r. (w zł)
Paweł Średniawa – Prezes Zarządu				
Nagroda	0	0,00%	0	420 000
Premia uznaniowa	215 220	22,82%	0	1 385 000
Ryczałt za samochód służbowy	4 800	0,51%	400	4 800
TU Zdrowie	3 185	0,34%	302,50	3 096
Przychód od składek pracodawcy PPK	0	0,00%	0,00	0
Wynagrodzenie zasadnicze	720 000	76,33%	60 000	635 000
Razem brutto	943 205	100%	60 702,50	2 447 896
Piotr Gutowski – Wiceprezes Zarządu				
Nagroda	0	0,00%	0	350 000
Premia uznaniowa	143 480	16,46%	0	923 000
Ryczałt za samochód służbowy	4 800	0,55%	400	4 800
TU Zdrowie	3 185	0,37%	302,50	3 096
Przychód od składek pracodawcy PPK	0	0,00%	0,00	0
Wynagrodzenie zasadnicze	720 000	82,62%	60 000	635 000
Razem brutto	871 465	100%	60 702,50	1 915 896

Marcin Szerszeń – Wiceprezes Zarządu

Nagroda	0	0,0%	0	350 000
Premia uznaniowa	143 480	19,72%	0	923 000
Ryczałt za samochód służbowy	4 800	0,66%	400	4 800
TU Zdrowie	3 185	0,44%	302,50	3 096
Przychód od składek pracodawcy PPK	0	0,00%	0,00	0
Wynagrodzenie zasadnicze	576 000	79,18%	48 000	526 000
Razem brutto	727 465	100%	48 702,50	1 806 896

Marek Marzec – Wiceprezes Zarządu

Nagroda	0	0,00%	0	0
Premia uznaniowa	0	0,00%	0	0
Ryczałt za samochód służbowy	1 479,93	0,61%	400	0
TU Zdrowie	0	0,00%	0	0
Przychód od składek pracodawcy PPK	0	0,00%	906,00	0
Wynagrodzenie zasadnicze	240 000	99,39%	60 000	0
Razem brutto	241 479,93	100%	61 306	0

* Świadczenia należne, o których mowa w art. 90g ust. 1 ustawy o ofercie publicznej, czyli takie, w stosunku do których przysługuje roszczenie o ich wypłatę, ale nie zostały jeszcze wypłacone.

Udział w Pracowniczym Programie Kapitałowym

Członkom Zarządu przysługuje udział w Pracowniczym Programie Kapitałowym funkcjonującym w Spółce. W 2023 r. jeden z czterech Członków Zarządu przystąpił do programu, zgodnie z ww. tabelą.

Zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze

Spółka nie posiada zobowiązań wynikających z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających ani nadzorujących albo byłych członków organów administrujących; nie posiada również zobowiązań zaciągniętych w związku z takimi świadczeniami.

Zgodnie z Polityką Wynagrodzeń Spółka nie przyznaje Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej indywidualnych świadczeń w ramach programów emerytalno-rentownych lub programów wcześniejszych emerytur.

Umowy zawarte między Spółką a osobami zarządzającymi przewidujące rekompensatę

Na podstawie porozumień zmieniających z 1 czerwca 2022 r. do umów o pracę z członkami Zarządu: Prezesem Zarządu Pawłem Średniawą, Wiceprezesem Zarządu Piotrem Gutowskim oraz Wiceprezesem Zarządu Marcinem Szerszeniem, Spółka zobowiązała się wypłacić każdego miesiąca po rozwiązaniu umowy przez okres odpowiadający okresowi zakazu konkurencji (jeden rok od dnia rozwiązania umowy) kwotę odszkodowania, w wysokości 50% miesięcznego wynagrodzenia brutto.

System motywacyjny

W 2023 r. w ONDE nie obowiązywał program motywacyjny będący programem płatności w formie akcji.

4.8 DZIAŁALNOŚĆ SPONSORINGOWA

W 2023 r. ONDE zaangażowała się w różnorodne sportowe, edukacyjne i kulturalne działalności wspierające rozwój społeczności lokalnych oraz budujące świadomość w zakresie odnawialnych źródeł energii.

Umowy sponsoringowe łączą Spółkę m.in. z żużlowym Klubem Sportowym Toruń oraz koszykarskim klubem sportowym Twarde Pierniki Toruń. Spółka wspiera również Toruński Klub Hokejowy.

W 2023 roku na pomoc finansową od ONDE mogło też liczyć kilkanaście mniejszych organizacji, stowarzyszeń, młodzieżowych klubów sportowych, a także indywidualnych sportowców. Łącznie na sponsoring sportowy i wspieranie lokalnych inicjatyw kulturalnych w raportowanym okresie przeznaczono ponad 655 tys. złotych.

4.9 SYSTEMY KONTROLI WEWNĘTRZNEJ I ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W PROCESIE SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Sprawozdania finansowe Grupy ONDE i ONDE S.A. sporządzane są przez wykwalifikowanych pracowników działów finansowo-księgowych ERBUD Shared Services Sp. z o.o., która świadczy usługi księgowe na rzecz spółek z Grupy ERBUD. Podlegają również kontroli wewnętrznej przeprowadzanej przez Zarząd Spółki, pracowników Działu Finansów i Kontrolingu, pracowników Działu Audytu i Kontroli Wewnętrznej, Komitet Audytu Rady Nadzorczej oraz przez biegłych rewidentów, wybieranych przez Radę Nadzorczą.

Zarządzanie ryzykiem w zakresie wyceny składników aktywów, pasywów i wyceny projektów w realizacji, jak również w odniesieniu do procedury tworzenia rezerw opiera się na bieżącym monitorowaniu ich wartości oraz cyklicznym dokonywaniu odpowiednich zmian w sprawozdaniach okresowych i rocznych adekwatnie do wahań wartości godziwej tych składników.

Zaawansowanie rzeczowe i wartościowe projektów ustalane jest w oparciu o system Oceny efektywności projektów realizowanych w generalnym wykonawstwie bezpośrednio na poszczególnych projektach (budowach) i weryfikowany przez nadzór na poziomie działów, pracowników Działu Audytu i Kontroli Wewnętrznej oraz przez Dział Finansów i Kontrolingu.

5

POZOSTAŁE INFORMACJE

5.1 ISTOTNE POSTĘPOWANIA

Szczegółowy wykaz istotnych postępowań sądowych, arbitrażowych i administracyjnych (spraw spornych) znajduje się w nocie 6.8 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ONDE za 2023 r.

5.2 ZDARZENIA NIETYPOWE

W lutym 2023 r. ONDE zawarła dwie umowy z inwestorem UAB „Energijos žara” (raport bieżący nr 7/2023), dotyczące realizacji robót budowlanych z zakresu budowy fundamentów oraz układania kabli średniego i wysokiego napięcia na terenie Republiki Litewskiej (projekt FW Kelme I). Łączna wartość umów sięga 25,8 mln euro, zaś moc farmy wiatrowej wyniesie 80 MW.

24 listopada 2023 r. Zarząd ONDE poinformował o otrzymaniu wypowiedzenia przez inwestora ww. umów (raport bieżący nr 26/2023). Inwestor wskazał, że powodem wypowiedzenia jest istotne naruszenie postanowień kontraktów, wobec czego uznał, że zaszyły przesłanki umowne upoważniające go do wcześniejszego rozwiązania umów i dochodzenia praw związanych z rozwiązaniem kontraktów. W ocenie Spółki nie zaistniały przesłanki uzasadniające wcześniejsze, jednostronne rozwiązanie ww. kontraktów.

W przypadku niewykonania kontraktów w całości ONDE oszacowała, że nie uzyska przychodów z tytułu pozostających do wykonania prac w wysokości, odpowiednio, ok. 2,03 mln euro oraz ok. 3,58 mln euro, czyli łącznie ok. 5,61 mln euro (ok. 25,4 mln zł⁶).

1 grudnia 2023 r. ONDE dokonała aktualizacji informacji w zakresie powyższego wypowiedzenia umów (raport bieżący nr 28/2023). Zarząd ONDE poinformował wówczas, że Spółka uznaje powyższe wypowiedzenie za bezskuteczne i bezpodstawne, a nadto poinformowała, że po wnikliwej analizie sprawy 1 grudnia 2023 r. doręczyła inwestorowi wypowiedzenie obu kontraktów z dniem 14 grudnia 2023 r. ze względu na wystąpienie rażących naruszeń obu kontraktów, które uzasadniają wypowiedzenie obu kontraktów przez ONDE z winy inwestora.

Na 31 grudnia 2023 r. ONDE prowadziła z inwestorem rozmowy zmierzające do osiągnięcia porozumienia między stronami. Na dzień publikacji Sprawozdania Spółka zawarła porozumienia dotyczące obu kontraktów.

5.3 TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

W 2023 r. ONDE oraz spółki od niej zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe.

Szczegółowe informacje dotyczące transakcji z podmiotami powiązаныmi (w tym udzielonych i otrzymanych pożyczek i poręczeń) zostały zaprezentowane w nocie 6.12 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ONDE za 2023 r.

Spółka rozlicza umowną opłatę za usługi wsparcia, świadczone na rzecz ONDE przez ERBUD S.A. Opłata w wysokości 0,9% przychodów (naliczana miesięcznie w zależności od wartości miesięcznych faktur sprzedaży wystawianych przez Spółkę) jest ponoszona na rzecz ERBUD S.A. tytułem zaangażowania w realizację celów biznesowych na rzecz spółek z Grupy ERBUD, w tym ONDE

⁶ Przeliczeń na złote dokonano po kursie średnim dla EUR/PLN przyjętym dla sprawozdań finansowych za 2023 r., tj. 4,5284.

W 2023 r. ONDE obciążało spółki celowe opłatą za usługi wsparcia w wysokości 2,3 mln zł. Usługi świadczone na rzecz spółek zależnych dotyczyły usług managerskich, usług deweloperskich, usług doradztwa prawnego i podatkowego, obsługi administracyjnej i informatycznej oraz innych usług koniecznych do rozwoju realizowanych projektów oraz obsługi prawno-korporacyjnej spółek celowych. Opłata ta nie ma wpływu na wyniki finansowe w ujęciu skonsolidowanym Grupy ONDE, wpływa jedynie na jednostkowe wyniki finansowe spółki dominującej ONDE.

5.4 INFORMACJE O POWIAZANIACH ORGANIZACYJNYCH LUB KAPITAŁOWYCH Z INNYMI PODMIOTAMI I OKREŚLENIE GŁÓWNYCH INWESTYCJI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH

W 2023 r. Spółka nie dokonywała inwestycji kapitałowych poza grupą jednostek powiązanych oraz nie dokonywała inwestycji zagranicznych. Inwestycje krajowe Spółki zostały opisane w punkcie 1.1.3 Struktura Grupy i stanowiły głównie transakcje nabycia udziałów w spółkach celowych.

We wrześniu 2022 r. została zawarta umowa spółki pod nazwą ONDE GmbH (wcześniej pod nazwą ONDE Beteiligungs GmbH) z siedzibą w Düsseldorfie (Republika Federalna Niemiec). Spółka ta została założona w celu pozyskiwania zleceń oraz realizacji robót budowlanych i prowadzenia akwizycji firm działających w segmencie OZE na rynku niemieckim. Na 31.12.2023 r. spółka ONDE GmbH nie posiadała udziałów w innych spółkach.

Dominującym akcjonariuszem ONDE jest ERBUD S.A., posiadający 60,67% akcji oraz głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy ONDE oraz jednostkowe sprawozdanie finansowe ONDE sporządzane są przez wykwalifikowanych pracowników działów finansowo-księgowych ERBUD Shared Services Sp. z o.o., która świadczy usługi księgowe na rzecz spółek z Grupy ERBUD. Podlegają również kontroli wewnętrznej przeprowadzanej przez Zarząd Spółki, pracowników Działu Finansów i Kontrolingu, wewnętrzne działy audytu, Komitet Audytu Rady Nadzorczej oraz przez biegłych rewidentów działających w ramach podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, wybieranych przez Radę Nadzorczą Spółki.

Opis istotnych pozycji pozabilansowych przedstawiono w nocie 3.5. skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ONDE za rok 2023.

5.5 ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

- 22 stycznia 2024 r. Spółka poinformowała o podpisaniu – wraz ze spółką Erbud S.A. – listu zmieniającego nr 2 do znaczącej umowy kredytowej zawartej na podstawie „Listu dotyczącego usług wsparcia handlu Nr 24/2021” z HSBC Continental Europe (raport bieżący nr 2/2024)

Na mocy umowy strony ustaliły możliwość korzystania przez ONDE oraz ERBUD S.A. z limitu na gwarancje bankowe i akredytywy w wysokości 74 mln zł do 31 października 2024 r.

Na limit składają się następujące sublimity:

- limit na produkty o charakterze gwarancyjnym w ramach Usługi Wsparcia Zrównoważonego Handlu (realizacja Projektów Ekologicznych) – maksymalnie 74 mln zł;
- limit na produkty o charakterze gwarancyjnym w ramach Usługi Wsparcia Handlu, ale nie będących Instrumentem Zrównoważonego Handlu – maksymalnie 50 mln zł;
- limit na akredytywy dokumentowe w ramach Usługi Wsparcia Zrównoważonego Handlu (realizacja Projektów Ekologicznych) – maksymalnie 45 mln zł.

Pozostałe warunki nie odbiegają od warunków rynkowych.

- 9 stycznia 2024 r. Spółka spłaciła pożyczkę w wysokości 10 mln zł otrzymaną od ERBUD S.A. na podstawie umowy zwartej 5 lipca 2023 r.
- 8 marca 2024 r. Spółka poinformowała o zawarciu umowy sprzedaży udziałów w Farmie Wiatrowej Szybowice Sp. z o.o., będącej właścicielem projektu farmy wiatrowej o mocy

37,4 MW, oraz o zawarciu znaczącej umowy na generalne i kompleksowe wykonawstwo farmy wiatrowej (raport bieżący nr 4/2024)

W nawiązaniu do raportu bieżącego nr 3/2024 z 8 marca 2024 r. Spółka poinformowała, że 8 marca 2024 r. ONDE oraz Goalscreen Holdings Limited (spółka działająca zgodnie z prawem Cypru, z siedzibą w Larnace) (łącznie „Sprzedawcy”) zawarły ze spółką należącą do Grupy Orlen – tj. z Energa Green Development Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku („Kupujący”) – przyrzeczoną umowę sprzedaży 100% udziałów (każdy ze Sprzedawców po 50% udziałów) w spółce Farma Wiatrowa Szybowice Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Farma Wiatrowa Szybowice Sp. z o.o. jest właścicielem projektu farmy wiatrowej pod nazwą Szybowice, o mocy zainstalowanej 37,4 MW, zlokalizowanej w gminie Prudnik. Umowa sprzedaży udziałów została zawarta w związku ze spełnieniem się warunków zawieszających.

Zgodnie z umową cena sprzedaży za 100% udziałów wynosi ok. 60,0 mln zł, z czego na Spółkę przypada kwota ok. 30 mln zł. Ostateczna wartość zostanie skorygowana o wartość kapitału obrotowego netto oraz wartość zadłużenia netto Farmy Wiatrowej Szybowice z dnia zawarcia umowy.

Sprzedawcom przysługiwać może także dodatkowa cena w maksymalnej kwocie ok. 22,0 mln zł, z czego Spółce przysługiwać będzie maksymalnie ok. 11 mln zł. Cena dodatkowa będzie płatna w przypadku uzyskania do 31 grudnia 2025 r. przez Farmę Wiatrową Szybowice ostatecznego pozwolenia na użytkowanie albo ostatecznego zgłoszenia – zawiadomienia organu o zakończeniu budowy, uprawniającego do rozpoczęcia użytkowania projektu farmy wiatrowej Szybowice oraz dokonania jego odbioru („Uzyskanie Statusu COD”), przy czym to Sprzedawcy ponoszą odpowiedzialność za wszelkie ryzyka i koszty z tym związane.

Ewentualna płatność ceny dodatkowej nastąpi w terminie 10 dni roboczych od dnia Uzyskania Statusu COD. Cena dodatkowa będzie przysługiwać Sprzedawcom również, gdy w terminie do 31 grudnia 2025 r. Uzyskanie Statusu COD nie nastąpi z przyczyn zależnych od Kupującego lub Farmy Wiatrowej Szybowice.

Pozostałe warunki Umowy Sprzedaży Udziałów nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych w tego typu transakcjach.

Jednocześnie ONDE poinformowała, że w związku z zawarciem umowy sprzedaży udziałów w Farmie Wiatrowej Szybowice Sp. z o.o., 8 marca 2024 r. zawarła z Farmą Wiatrową Szybowice umowę, której przedmiotem jest generalne i kompleksowe wykonawstwo projektu farmy wiatrowej o całkowitej łącznej wartości ok. 105 mln zł netto. Termin realizacji kontraktu to 21 miesięcy od dnia wydania przez Farmę Wiatrową Szybowice polecenia rozpoczęcia prac.

Umowa ta weszła w życie z dniem otrzymania przez ONDE od Farmy Wiatrowej Szybowice polecenia rozpoczęcia prac, tj. 20 marca 2024 r. 12 marca 2024 r. Spółka poinformowała o podpisaniu znaczącej umowy kredytowej z mBank S.A. na finansowanie i refinansowanie projektów OZE (raport bieżący nr 5/2024)

Umowa kredytu odnawialnego dotyczy finansowania lub refinansowania poniesionych w ciągu 6 miesięcy poprzedzających finansowanie nakładów inwestycyjnych związanych z:

- nabyciem 100% udziałów w spółce celowej prowadzącej projekt OZE,
- zaliczkami przyłączeniowymi oraz innymi opłatami na rzecz przedsiębiorstwa energetycznego w związku z umową przyłączeniową.

Na podstawie umowy bank udzieli Spółce kredytu odnawialnego w euro, w maksymalnej kwocie 20 mln euro, który to kredyt będzie udostępniany w formie ciągnień w złotych lub euro po złożeniu przez ONDE stosownego wniosku o wypłatę.

Stopa oprocentowania, w oparciu o którą naliczane będą odsetki od każdego ciągnięcia w każdym okresie odsetkowym wynoszącym jeden miesiąc, stanowi stopę procentową w skali roku równą sumie: (i) marży Banku oraz (ii) odpowiedniej stopy bazowej (tj. dla ciągnień w euro: EURIBOR 1M, a dla ciągnień w złotych: WIBOR 1M (w tym stawka oferowana WIBOR 1M; albo – w przypadku, gdy z jakichkolwiek powodów stopa bazowa dla danego okresu odsetkowego nie będzie dostępna – w oparciu o ustalony w umowie wskaźnik alternatywny i jego korektę).

Umowa przewiduje łączny okres finansowania 3 lata od daty zawarcia umowy oraz spłatę danego ciągnięcia kredytu w terminie przypadającym 2 lata po dacie wypłaty dla tego ciągnięcia, przy czym

w przypadku dokonania więcej niż jednego ciągnięcia, wszystkie ciągnięcia powinny zostać spłacone w dacie spłaty właściwej dla pierwszego ciągnięcia. Niewykorzystane środki zostaną zaś automatycznie anulowane z końcem okresu dostępności kredytu, przypadającym na dzień 12 marca 2026 r.

- **15 marca 2024 r. Spółka poinformowała o zawarciu umowy sprzedaży i przejściu własności 100% udziałów w spółkach zależnych SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. oraz INVEST PV Sp. z o.o., będących właścicielami projektów farm fotowoltaicznych o łącznej mocy 23,1 MW (raport bieżący nr 7/2024)**

W nawiązaniu do raportów bieżących nr 29/2023 z 19 grudnia 2023 r., nr 30/2023 z 29 grudnia 2023 r. oraz nr 6/2024 z 15 marca 2024 r., Zarząd ONDE poinformował, że Spółka zawarła z PV Barlinek Sp. z o.o. umowę sprzedaży 100% udziałów w dwóch spółkach zależnych: SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. oraz INVEST PV Sp. z o.o., będących właścicielami trzech projektów farm fotowoltaicznych o łącznej mocy zainstalowanej 23,1 MW. Dwa z nich, o łącznej mocy zainstalowanej 18,72 MW, są aktualnie w budowie, a jeden projekt o łącznej mocy zainstalowanej 4,42 MW znajduje się w fazie dewelopmentu.

Zgodnie z umową łączna cena sprzedaży za 100% udziałów w ww. spółkach zależnych została ustalona na kwotę ok. 19 mln zł. Emitentowi przysługiwać będzie także dodatkowe wynagrodzenie w maksymalnej kwocie ok. 5 mln zł (cena dodatkowa), przy czym w odniesieniu do dwóch projektów farm fotowoltaicznych będących aktualnie w budowie cena dodatkowa będzie należna w przypadku uzyskania dla tych projektów koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej, a w odniesieniu do projektu fotowoltaicznego będącego na etapie dewelopmentu cena dodatkowa będzie należna pod warunkiem doprowadzenia tego projektu do statusu *ready to build*.

Ponadto, w odniesieniu do projektu fotowoltaicznego będącego aktualnie w fazie dewelopmentu, w przypadku uzyskania statusu *ready to build* w terminie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy, wejdzie w życie umowa na wykonanie przez ONDE kompleksowych robót elektroenergetycznych i budowlanych dotyczących budowy farmy fotowoltaicznej w formule EPC za wynagrodzeniem w kwocie ok. 15 mln zł netto.

Umowa zawiera również postanowienia dotyczące rozliczenia pożyczek udzielonych przez Spółkę ww. spółkom zależnym oraz dotyczące spłaty przez kupującego kredytów zaciągniętych przez spółki zależne w celu finansowania budowy projektów farm fotowoltaicznych (o udzieleniu których Spółka informowała raportem bieżącym nr 29/2023).

Zgodnie z umową przeniesienie tytułu własności udziałów w spółkach zależnych nastąpiło 15 marca 2024 r.

Pozostałe warunki umowy nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych w tego typu transakcjach.

5.6 AUDYTOR

Zarząd ONDE – na podstawie oświadczenia Komitetu Audytu Rady Nadzorczej – przedstawia poniżej informacje wymagane przez § 70 ust. 1 pkt 7 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych, a także pozostałe informacje wymagane przez ww. Rozporządzenie.

[Polityka i procedura wyboru firmy audytorskiej](#)

Uchwałą nr 4/2021 z 22 czerwca 2021 r. Komitet Audytu ONDE przyjął *Politykę i procedurę wyboru podmiotu uprawnionego do przeprowadzania przeglądu śródrocznego jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz badania i wydawania opinii/sporządzania sprawozdania z badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wykonywania przez wybrany podmiot uprawniony do przeprowadzania przeglądu śródrocznego jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz badania i wydawania opinii/sporządzania sprawozdania z badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego innych czynności na rzecz Spółki lub podmiotu zależnego od Spółki* (dalej „Polityka”).

Zgodnie z przyjętą wyżej procedurą wybór firmy audytorskiej dokonywany jest przez Radę Nadzorczą Spółki po uzyskaniu rekomendacji Komitetu Audytu. W przypadku, gdy wybór nie dotyczy przedłużenia umowy,

rekomendacja powinna zawierać przynajmniej dwie możliwości wyboru wraz z uzasadnieniem i wskazaniem uzasadnionej preferencji Komitetu Audytu wobec jednej z nich.

Zgodnie z obowiązującą w ONDE Polityką, przy wyborze firmy audytorskiej Spółka kieruje się:

- aktami prawnymi regulującymi powyższe aspekty,
- Statutem Spółki oraz aktami wewnętrznymi obowiązującymi w Spółce, w szczególności opracowaną przez Komitet Audytu Procedurą wyboru podmiotu uprawnionego zawartą w Polityce,
- renomą podmiotu uprawnionego,
- doświadczeniem podmiotu uprawnionego w badaniu sprawozdań w branżach, w których działają Spółka i jej podmioty zależne,
- ceną za wyżej wymienione usługi.

Umowa z firmą audytorską – przedmiot, data zawarcia oraz pozostałe wymagane informacje

Uchwałą nr 5/2021 z 22 czerwca 2021 r. Komitet Audytu ONDE wydał rekomendację dla Rady Nadzorczej dotyczącą przedłużenia o 3 lata dotychczasowej umowy, zawartej z firmą audytorską PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. (dalej „PricewaterhouseCoopers Polska”), na przeprowadzenie:

- przeglądu śródrocznych sprawozdań finansowych (w przypadku Spółki są to przeglądy sprawozdań półrocznych, tj. za okres od 1 stycznia do 30 czerwca danego obrotowego) za lata 2021–2023,
- badania sprawozdań finansowych rocznych ONDE za lata 2021–2023.

Ww. umowa została zawarta 4 sierpnia 2021 r.

W przeszłości Spółka korzystała z usług PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. zakresie:

- badania sprawozdania rocznego za rok 2019,
- badania sprawozdania rocznego za rok 2020,
- badania sprawozdania rocznego za lata 2018 – 2020 na cele przygotowania prospektu emisyjnego,
- świadczenia usług związanych z prospektem przygotowywanym w celu przeprowadzenia oferty publicznej akcji ONDE

Ocena niezależności firmy audytorskiej i zgoda na świadczenie dozwolonych usług niebędących badaniem

Komitet Audytu, działając na podstawie art. 130 ust. 1 pkt 4) ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, dokonał oceny niezależności biegłego rewidenta, opierając się o przedstawione przez audytora i Zarząd Spółki oświadczenia oraz wyraził następujące zgody na świadczenie dozwolonych usług niebędących badaniem w Spółce tj.:

1. usług atestacyjnych w zakresie wybranych wskaźników niefinansowych za rok 2023 zakończonych wydaniem raportu atestacyjnego zgodnego z Krajowym Standardem Usług Atestacyjnych Innych niż Badanie i Przegląd 3000 (Z);
2. usług przeglądu sprawozdania finansowego Spółki za I półrocze 2023 r.;
3. usług atestacyjnych związanych z raportowaniem w formacie XBRL za rok 2023 oraz sprawozdaniem z wynagrodzeń Zarządu oraz Rady Nadzorczej za rok 2023.

Analogiczne usługi były świadczone na rzecz Spółki przez PricewaterhouseCoopers Polska w 2022 r.

Komitet Audytu dokonał również weryfikacji niezależności biegłego rewidenta realizującego badanie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego ONDE za rok zakończony 31 grudnia 2023 r. Komitet stwierdził, że PricewaterhouseCoopers Polska nie świadczyła na rzecz ONDE żadnych dodatkowych usług z wyjątkiem usług wymienionych w tabeli poniżej. Powyższe usługi w myśl ustawy o biegłych rewidentach są usługami dozwolonymi i nie wpływają na niezależność rewidenta.

Tym samym wskazana firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie spełniali warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej.

Rotacja i okresy karencji

Komitet Audytu stwierdził, że są przestrzegane obowiązujące przepisy związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji.

Wynagrodzenie firmy audytorskiej

Wynagrodzenie PricewaterhouseCoopers Polska za ww. usługi dla Spółki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20 Wynagrodzenie firmy audytorskiej

Usługa		2023 r. (w zł)	2022 r. (w zł)
Przeгляд i skonsolidowanego półrocznego za:	sprawozdania finansowego jednostkowego		
- I półrocze 2022 r.			70 000
- I półrocze 2023 r.		70 000	
Badanie i skonsolidowanego rocznego za:	sprawozdania finansowego jednostkowego		
- rok 2022 r.			208 000
- rok 2023 r.		239 000	
Weryfikacja oznaczenia rocznego sprawozdania finansowego		41 000	39 000
Ocena sprawozdania o wynagrodzeniach		28 000	27 000
Atestacja danych niefinansowych		78 000	70 000
	Razem:	456 000	414 000

5.7 OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

Sprawozdanie Grupy Kapitałowej ONDE na temat informacji niefinansowych, sporządzone zgodnie z wymogami wskazanymi w art. 55 ust. 2c ustawy o rachunkowości, stanowi wyodrębnioną część raportu rocznego Grupy ONDE za rok 2023 i zostanie przekazane do publicznej wiadomości w formie odrębnego dokumentu.

5.8 SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI W FORMIE JEDNEGO DOKUMENTU

Skonsolidowane sprawozdanie na temat działalności Grupy Kapitałowej ONDE oraz jednostkowe sprawozdanie na temat działalności ONDE zostały sporządzone w formie jednego dokumentu, zgodnie z § 71 ust. 8 Rozporządzenia Ministra Finansów z 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

SŁOWNIK POJĘĆ I SKRÓTÓW

Backlog	wartość oferowanych i realizowanych na zlecenie podmiotów zewnętrznych projektów budowlanych
Biogaz	mieszanka gazów będąca produktem beztlenowego rozkładu materii organicznej
Biopłynny	ciekłe paliwa wytworzone z biomasy (dla celów energetycznych innych niż transport)
BoP, BoS	ang. Balance of Plants, Balance of System – formuła realizacji projektów budowlanych, w której wykonywane są wszystkie usługi z wyjątkiem elementów: turbin wiatrowych lub modułów słonecznych
Cable pooling	cable-pooling w OZE to rozwiązanie polegające na wspólnym wykorzystaniu przyłącza elektroenergetycznego (podłączenia do sieci elektroenergetycznej) przez co najmniej dwie instalacje OZE. Innymi słowy, kilka źródeł wytwórczych energii odnawialnej, połączonych między sobą (takich jak: farmy wiatrowe, fotowoltaiczne, magazyny energii, biogazownie, elektrownie wodne) może podłączyć się do sieci elektroenergetycznej, do punktu przyłączenia, za pomocą jednego przyłącza. Dzięki cable-pooling wytwórca posiadający u operatora sieci umowną moc przyłączeniową, może wykorzystać ją i rozliczyć się z niej bardziej efektywnie.
CAPEX	łączne nakłady jednostek wchodzących w skład Grupy ONDE na zakup udziałów i na finansowanie rozwoju zakupionych projektów oraz na zabezpieczenie zakupu udziałów
EBIT	wskaźnik, zysk po opodatkowaniu (wynik netto), powiększony o koszty finansowe i pomniejszony o przychody finansowe. Skorygowany EBIT jest definiowany jako EBIT po eliminacji zdarzeń o charakterze jednorazowym
EBITDA	wskaźnik, zysk po opodatkowaniu (wynik netto), powiększony o obciążenia z tytułu podatku dochodowego, koszty finansowe oraz amortyzację, a pomniejszony o przychody finansowe. Skorygowana EBITDA jest definiowana jako EBITDA po eliminacji zdarzeń o charakterze jednorazowym
EPC	ang. Engineering, Procurement and Construction – formuła realizacji projektów budowlanych, w których inwestor zleca dokumentację projektową wykonawcy oraz zapewnia finansowanie
ESG	ang. Environmental, Social and Governance – kluczowe obszary zrównoważonego zarządzania przedsiębiorstwem, zgodnie z którą przedsiębiorstwa w swoim modelu biznesowym oraz działaniach uwzględniają aspekty społeczne, aspekty środowiskowe i klimatyczne oraz relacje z różnymi grupami interesariuszy i ład korporacyjny
FW	farma wiatrowa, elektrownia wiatrowa – elektrownia wytwarzająca energię elektryczną przy pomocy generatorów napędzanych energią wiatru
Greenfield	inwestycje realizowane na terenie dotychczas niezabudowanym i bez infrastruktury
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GW	gigawat – jednostka mocy równa miliardowi watów
KC	ustawa z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny
KW	kilowat, kW – jednostka mocy równa tysiącowi watów
MW	megawat – jednostka mocy równa milionowi watów

O&M	ang. Operation and Maintenance – usługi zarządzania i utrzymania instalacji energetycznych
OZE	Odnawialne Źródła Energii – źródła energii, których wykorzystanie nie wiąże się z ich długotrwałym deficytem ze względu na odnawianie ich zasoby w krótkim czasie. Do takich źródeł zalicza się między innymi energię z przetwarzania światła słonecznego (słońca) i energię kinetyczną pochodzącą z przemieszczających się mas powietrza (wiatru)
PB	ustawa z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane
PE	ustawa z 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne
PEP 2040	Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. – dokument przyjęty 2 lutego 2021 r. przez Radę Ministrów, zawierający wizję strategii Polski w zakresie transformacji energetycznej i wyznaczający kierunki rozwoju polskiego sektora paliwowo-energetycznego
PKB	Produkt Krajowy Brutto
PPA	ang. Power Purchase Agreement – umowa gwarantowanego zakupu energii
PPK	Pracowniczy Plan Kapitałowy – powszechny program systematycznego oszczędzania z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb finansowych po osiągnięciu 60-tego roku życia
PV	ang. photovoltaics, fotowoltaika, instalacje fotowoltaiczne – dziedzina zajmująca się przetwarzaniem światła słonecznego na energię elektryczną, czyli wytwarzaniem prądu elektrycznego z promieniowa słonecznego przy wykorzystaniu zjawiska fotowoltaicznego (zjawisko fizyczne polegające na powstaniu siły elektromotorycznej w ciele stałym pod wpływem promieniowania świetlnego)
PZP	ustawa z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych
TWh	terawatogodzina – jednostka pracy, energii i ciepła, równa bilionowi watów na godzinę
URE	Urząd Regulacji Energetyki

SPIS TABEL I WYKRESÓW

TABELA 1 ZATRUDNIENIE W GRUPIE ONDE	13
TABELA 2. GRUPA KAPITAŁOWA ONDE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2023 R.	14
TABELA 3 NAJWIĘKSZE KONTRAKTY (O WARTOŚCI POWYŻEJ 15 MLN ZŁ) W SEGMENTCIE FW	19
TABELA 4 NAJWIĘKSZE KONTRAKTY (O WARTOŚCI POWYŻEJ 15 MLN ZŁ) W SEGMENTCIE PV	21
TABELA 5 NAJWIĘKSZE KONTRAKTY (O WARTOŚCI POWYŻEJ 15 MLN ZŁ) W SEGMENTCIE BUDOWNICTWA DROGOWO-INŻYNIERYJNEGO	23
TABELA 6 SEGMENT PROJEKTÓW OZE: PORTFEL PROJEKTÓW NA 31.12.2023 R.	25
TABELA 7. WYBRANE DANE FINANSOWE GRUPY ONDE (SKONSOLIDOWANE)	32
TABELA 8. WYBRANE DANE BILANSOWE GRUPY ONDE	36
TABELA 9. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY W PODZIALE NA SEGMENTY	37
TABELA 10. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY W PODZIALE NA KRAJ I ZAGRANICĘ	37
TABELA 11. WYBRANE DANE FINANSOWE ONDE S.A. (JEDNOSTKOWE)	39
TABELA 12. LINIE KREDYTOWE UDZIELONE ONDE.....	41
TABELA 13. LINIE GWARANCYJNE UDZIELONE ONDE.....	42
TABELA 14. GWARANCJE POZA LINIAMI GWARANCYJNYMI UDZIELONE ONDE (W ZŁ).....	43
TABELA 15 AKCJONARIUSZE POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ 5% OGÓLNEJ LICZBY GŁOSÓW	67
TABELA 16 STAN POSIADANIA AKCJI SPÓŁKI PRZEZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ.....	68
TABELA 17 STAN POSIADANIA AKCJI SPÓŁKI PRZEZ CZŁONKÓW ZARZĄDU	69
TABELA 18 WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ	71
TABELA 19 WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU.....	72
TABELA 20 WYNAGRODZENIE FIRMY AUDYTORSKIEJ.....	80
WYKRES 1. DYNAMIKA PKB POLSKI	29
WYKRES 2. DYNAMIKA CEN PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ	29
WYKRES 3. ZMIANA OCENY KONIUNKTURY SEKTORA BUDOWLANEGO	30
WYKRES 4. PRZYCHODY GRUPY ONDE	33
WYKRES 5. ZYSKI GRUPY ONDE.....	34
WYKRES 6. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE	35
WYKRES 7. ZMIANA WYNIKU EBITDA W SEGMENTACH	37
WYKRES 8. EBITDA W PODZIALE NA SEGMENTY.....	38
WYKRES 9. MARŻA EBITDA W SEGMENTACH.....	38
WYKRES 10. MARŻA EBIT W SEGMENTACH.....	38
WYKRES 11 KURS AKCJI ONDE OD DEBIUTU NA GPW DO 31 GRUDNIA 2023 R.....	69

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU ONDE S.A.

Oświadczenie Zarządu w sprawie sprawozdań finansowych i sprawozdania z działalności

(zgodnie z wymogami § 70 ust. 1 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Finansów z 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitenta papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim)

Zarząd ONDE S.A. oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy ONDE za 2023 r. oraz sprawozdanie finansowe ONDE S.A. za 2023 r., a także dane porównywalne, sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Spółki oraz Grupy, a także wynik finansowy Spółki i Grupy. Ponadto roczne sprawozdanie z działalności Grupy ONDE, zawierające sprawozdanie z działalności ONDE S.A., zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji ONDE S.A. i Grupy ONDE, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Informacja Zarządu w sprawie wyboru firmy audytorskiej

(zgodnie z wymogami § 70 ust. 1 pkt 7 i § 71 ust. 1 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Finansów z 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitenta papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim)

Zarząd ONDE S.A., na podstawie oświadczenia Rady Nadzorczej Spółki, informuje, że Rada Nadzorcza dokonała wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2023 zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym dotyczącymi wyboru firmy audytorskiej, oraz z uwzględniając wewnętrzne regulacje ONDE S.A. w tym zakresie.

Ponadto Zarząd Spółki wskazuje, że:

- firma audytorska PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. oraz członkowie zespołu wykonującego badanie rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ONDE za rok obrotowy 2023 spełniali warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania jednostkowego i skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej;
- w Spółce są przestrzegane obowiązujące przepisy prawa związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji;
- Spółka posiada politykę w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz politykę w zakresie świadczenia na rzecz Spółki przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ONDE S.A.

Paweł Średniawa

Prezes Zarządu

Piotr Gutowski

Wiceprezes Zarządu

Marcin Szerszeń

Wiceprezes Zarządu

Marek Marzec

Wiceprezes Zarządu

Toruń, 26 marca 2024 r.